28 Haziran 1985
28 Juni 1985
Nummer 60
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇIKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
INGILTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.-KRN
ISVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
ISVIÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Ülkede tam bir polis devletini kurumlaştıran yasa demokrasi güçlerinin çok sert tepkileri ile karşılaştı. Yasa, Anayasa Mahkemesi'nde de ele alınacak.

Özal'ın sıkıyönetimsiz sıkıyönetimi: Polis Yetki Yasası çıktı!..

Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasa tasarısı, "yetki genişletilmesi" ile igili 15 maddenin tümünün mecliste onaylanması üzerine, polis denetimsiz yetkilere kavuştu. Yasanın görüşülmesi sırasında çıkan tartışmalar üzerine hükümet üç maddeyi geri çekmekle birlikte, her türlü baskı ve yasal olmayan yöntemleri denedi. Iktidar partisinin kullandığı yöntemlerden biri de, unutulan imzanın sonradan gizlice eklenmesi idi. TBMM içtüzüğünün 74. maddesine göre "Hükümetçe hazırlanan kanun tasarılarının bütün bakanlarca imzalanmış olarak Meclis Başkanlığı'na sunulması gerekir" **yasal zorunluluktu. Bilindiği gibi dağıtılan tasarı metinlerinde, Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'in imzası eksikti.**

• Yazısı Sayfa 3'de

Özal, Barış Derneği ve DİSK'e ilişkin demeciyle açık bir anayasal suç işledi

Turgut Özal'ın Herald Tribune gazetesinde yayınlanan, daha sonra **"tercüme hatası var"** dediği **"DISK komünistlerden mali yardım aldı"** sözleri geniş tepkilere yol açtı. DISK ve Barış Derneği davasıyla ilgili açıklamalarıyla, kendi Anayasa'sını bile ihlal eden Özal'ın bu demeci üzerine, demokrasi hareketinin temsilcilerinden aldığımız demeçleri yayınlıyoruz.

• Yazısı sayfa 3'de

Uluslararası anlaşma taslağı hazırlandı

Kimyasal silahlardan arındırılmış bir Avrupa için SPD ve SED ortak çaba harcayacaklar

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Sosyalist Birlik Partisi **(SED)** ve Federal Almanya Sosyaldemokrat Partisi **(SPD)** Bonn'da 19 Haziran günü düzenledikleri uluslararası basın toplantısında kimyasal silahları yasaklayan bir anlaşmanın taslağını dünya kamuoyuna sundular. Basın toplantısında her iki partinin en üst düzey yöneticileri **Hermann Axen** (SED Yönetim Kurulu üyesi) ve **Karsten Voigt** (SPD Yönetim Kurulu üyesi) kendi etki alanlarında bu önerilerin gerçekleşmesi için ellerinden geleni yapacaklarını açıkladılar. Anlaşma taslağında Belçika, Çekoslovakya, DAC, FAC, Lüxemburg, Hollanda ve Polonya'da oluşan bir bölgenin her türlü kimsayal silahtan arındırılması öngörülüyor. En azından FAC, DAC ve Çekoslovakya'yı kapsaması istenen anlaşmaya diğer ülkeler de dahil edilecek. Anlaşma taslağı 1984 yılında SPD Parlamento Grubu Başkanı **Hans Jochen Vogel** ve Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı ve SED Merkez Komitesi Genel Sekreteri **Erich Honecker** tarafından onaylanan bir ortak çalışma grubu tarafından hazırlandı. Çalışma grubu heyetlerine Voigt ve Axen başkanlık ediyordu. SPD ve SED'nin bir yılı aşkın ortak çalışmalarının olumlu sonuç vermesi ve kimyasal silahların yasaklanması konusunda taslak sunulması barış hareketi tarafından coşkuyla selamlandı.

Güneydoğu'da geniş çaplı yığınak var: Kürdistan'da halka karşı yeni askeri operasyonlar hazırlanıyor

Türkiye Postası

1985 Uluslararası Gençlik Yılı Yarışması

JÜRIDEN BAZI ISIMLER
Dursun Akçam
Adnan Binyazar
Ismail Çoban

1985 Uluslararası Gençlik Yılı'nda gazetemiz sanata ve kültürel etkinliklere yatkın gençlerin yaratıcı çalışmalarını değerlendirmek, onları böylesi çabalara

Yarışma iki grupta yapılacak. Birinci grupta 15-19 yaşlarındaki, ikinci grupta ise 20-25 yaşlarındaki gençler yarışacaklar. Yarışmaya katılacakların eser-

F. Almanya'da yürekli bir yargıcın yüreklendirici

Çeşitli haber ajanslarında verilen ve politik gözlemciler tarafından da doğrulanan haberlere göre Türkiye ve Iran, Kürtlere karşı yeni bir askeri operasyona hazırlanıyor. Irak 2. Ordusu Irak Kürdistan'ında alarma geçirildi. Irak bombardıman uçakları Iran'da savaş bölgesi dışında kalan **Sewa** kampını bombaladı. Saldırıda 100'ün üzerinde Kürt mülteci yaşamını yitirdi. Diğer taraftan da Türkiye'de ordu birlikleri Güneydoğu sınırına yığınak yapıyor. **Barzani** ve **Talabani** liderliğindeki iki Kürt ulusal direniş hareketinin birlikte hareket etme çabaları, Ankara çevreleri tarafından **"sınırımızda ciddi bir tehlike"** olarak niteleniyor. Böylesi bir niteleme Evren-Özal rejiminin sınırı aşan yeni bir askeri operasyon için bahane araması olarak değerlendiriliyor.

• Yazısı Sayfa 4'de

...lışmalarını değerlendirmek, onları böylesi çabalara özendirmek amacıyla bir yarışma düzenlemiş bulunuyor. Yarışma 15-25 yaşlar arasındaki gençlere açık. Yani 1960 ile 1970 yılları arasında doğmuş genç okuyucularımız yarışmaya katılma hakkına sahipler.

...gençler yarışacaklar. Yarışmaya katılacakların eserlerini en geç 26 Ekim 1985 günü postaya vermiş olmaları gerekiyor. Yarışmanın sonuçları ise 1985 Aralık ayı başında açıklanacak. Kazananların ödülleri de, gene aynı ay içinde törenle kendilerine verilecek.

YARIŞMA ALTI DALDA DÜZENLENDİ

Edebiyat (şiir, hikaye, deneme, mizah, gezi, anı) ● **Müzik** (sözlü yada sözsüz besteler) ● **Görsel sanatlar** (fotoğraf, karikatür, resim) ● **Sinema** (kısa belgesel yada kısa konulu film). ● **Gazetecilik** ● **İnceleme - Araştırma**

Resime, müziğe, fotoğrafa, sinemaya, karikatüre, şiire, hikayeye, sanat etkinliklerine, bilimsel araştırmalara yatkın gençler:
Haydi bakalım, kim daha **hünerli**, kim daha **yetenekli**, kim daha **üretken**

İsmail Çoban
İhsan Ece
Mehmet Güler
Heval
Tahsin İncirci
Cem Karaca
Yaşar Miraç
Demir Özlü
Ömer Polat
Hanefi Yeter
Zeynep Yüksel

yüreklendirici bir kararı: Pershing -2 füzelerinin yerleştirilmesi anayasaya aykırıdır

Frankfurt Sulh Ceza Mahkemesi 19 Haziran günü cesur ve barıştan yana olan tüm insanları cesaretlendirecek bir karar aldı. Frankfurt'taki Perşing atom füzelerinin deposu önünde oturarak pasif direniş eylemi yapanların arasından seçtiği 6 kişiyi yargılanmak üzere mahkeme önüne çıkaran savcıyı şaşırtan karar şöyle:Pershing-2'lerin Federal Almanya'ya yerleştirilmesine karşı direnenler cezalandırılamaz, çünkü bu füzeleri yerleştirme kararı anayasaya aykırıdır. Anayasadaki savaş hazırlığı yapmayı ve saldırı silahları bulundurmayı yasaklayan maddelerinden hareket eden yargıç sanıkların beraatine karar verdi. Gerici çevreleri son derece tedirgin eden bu karara karşı savcılık üst mahkemeye itiraz edeceğini bildirdi. Sonuç ne olursa olsun, Mahkeme kararı barış güçlerini yüreklendirdi.

Gençler 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne hazırlanıyorlar

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Gençliği ile Dayanışma Gecesi 22 Haziran tarihinde Köln-Mülheim'da yapıldı.
27 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında Moskova'da yapılacak 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ni tanıtma amacıyla yapılan toplantıya 600'ün üzerinde genç katıldı. Gecenin tüm gelirlerinin Nikaragua Sandinist gençliği ile dayanışma için aktarıldığı gecede, festivale Türk ve Kürt gençliğini temsilen 60 kişilik bir delegasyonun gideceği açıklandı. Delegasyonunun kompozisyonu Türkiye ilerici gençliğinin tüm kesimlerini kapsıyor.

Hazırlık komitesi adına konuşma yapan bir yetkili, "Festival geleneğimizin ve mücadele ilkelerimizin 40 yıllık bir geçmişi var, ama yeryüzünde hâlâ kalıcı barışı sağlayabilmiş değiliz. 40 yıl önceki gençlik yemini bugün de geçerlidir" diyerek, sözlerine şöyle devam etti: "Dünya gençliğinin bir parçası olarak bu olayda üzerimize düşen görevin üstesinden gelmekle yükümlüyüz. Dünya Barış hareketinin sürekli savunucusu ve sonsuz özverili neferiyiz"
Antiemperyalist dayanışma, dostluk barış belgilerinin yükseltildiği gecede gençlerin bu uğurda savaşımlarının kararlılığını bir kez daha vurgulandı.
"Yaşasın Sol Birlik" sloganlarının coşku ile atıldığı gece, birlikte çekilen halayla sona erdi.

• Yazısı Sayfa 5'de

HAZİRAN

Bu yılki Hazirana Haziran demek için bin şahit ister. Orta Avrupa'da havalar soğuk mu soğuk, yağmurlu mu yağmurlu. Yazdan vazgeçtik, bahara bile benzemiyor. Öyle olsun. Yine de Haziran-dan şikayetçi değiliz. Mavi gök, sıcak güneş getirmediyse de eli boş da gelmedi.

Bir buçuk yıldır Perşing II roketleri Federal Almanya topraklarına yerleştiriliyor. Bu roketler bilim ve tekniğin "son harikası" sayılabilir. 2500 kilometreyi 8-10 dakikada aşarak hedeflerini en fazla 25 metrelik hatayla vuruyorlar. Demek ki bir keskin nişancı atıcılıkta aynı ustalığı göstermek isterse bir kilometre uzaktan iki santim çapında bir noktayı vurabilmesi gerekir.

Gelgelim yirminci yüzyıl tekniğinin bu harikası insanlarda hayranlık değil, dehşet uyandırıyor. Dehşet uyandırıyor, çünkü söz konusu olan bir atıcılık yarışması değil. Perşing II'yi Batı Avrupa'ya yerleştirenler bu roketle sosyalist ülkeler daha kendi roketlerini ateşleyemeden bunları yerde tahrip etmek istiyorlar. Perşingler savaş başladıktan sonra kullanılmak için değil, savaşı başlatmak için yerleştiriliyor. Kısacası Pentagon generalleri Perşing II'lerle sosyalist ülkelere baskın için hazırlanıyor.

Roketleri yerleştirmeyi başardılar. Fakat rahat nefes alamadılar. Halk bu musibetlerin kendi güvenliğini sağlamak amacıyla

devamı 2. sayfada

Türkiye Postası

PROF. SERVER TANİLLİ

Frankfurt'ta önemli bir açıkoturum: Türkiye ve aydınlar

• Yazısı sayfa 4'de

Bedel can alıyor: Bir intihar olayının içyüzü

Aachen'da geçenlerde üç Alman arkadaşıyla birlikte intihar eden 18 yaşındaki Hürkan'ın intihar nedenlerini araştırdık. Çevresinde çok sevilen, duyarlı bir genç olan Hürkan'ı tanıyanlar **Türkiye Postası**'na olayla ilgili ilginç açıklamalarda bulundular. Askerlik başlıca sorunlarından biriydi.

• Yazısı Sayfa 6'da

HAZİRAN

Baştarafı Sayfa 1'de

yerleştirildiği yalanına kanmadı. Milyonlarca insan Amerikan emperyalizminin dünyaya hakim olabilmek için Avrupa'yı bir çırpıda haritadan sileceğini anlıyor. Bu çılgınlığa razı olmuyor.

Şimdi bir buçuk iki yıl önceki gibi yarım milyonluk protesto yürüyüşleri yapılmasa da barışseverler boş durmuyor. Mesela birkaç yüz veya bin kişi toplanıp Amerikan roket üslerini kuşatıyorlar. Kadın-erkek, çoluk-çocuk üslerin önünde yere oturup Perşingleri taşıyan özel araçların giriş çıkışını engelliyorlar. Bunlara "barış kuşatmacıları" diye bir ad da takıldı. Hükümet bu kuşatmacılardan yüzlercesini mahkemeye verdi. Duruşmalar sürüyor. Hapse mahkum olanların sayısı yükseliyor.

Derken Frankfurt'tan bir haber: Barış kuşatmacılarının çıkarıldığı bir mahkeme beklenmedik bir karar almış: Hakim diyor ki, suçlu olan barış kuşatmacıları değil. Onlar ulusal çıkarları, anayasayı savunuyorlar. Suçlu olan, Perşing II roketlerini Federal Almanya'ya getirterek Anayasayı çiğneyen Federal Hükümettir!

Beklenmedik karar dediysek kararın dayanaksız olduğunu sanmayın. Federal Alman Anayasasının 26. maddesi şöyle der:

"Halkların barış içinde birlikte yaşayışını bozmaya, özellikle bir saldırı savaşını hazırlamaya yönelik eylemler Anayasaya aykırıdır."

Şimdi, Federal Almanya'da barış özeleminin yeniden milyonları sardığı günümüzde yıllarca unutulan, daha doğrusu unutturulan bu madde yeniden gündeme geliyor. Bir kere daha şu şaşmaz kural geçerliliğini kanıtlıyor: Demokratik haklar yasalara, hatta Anayasaya işlenmiş bile olsalar, onların varlığının asıl güvencesi milyonların bu haklar doğrultusunda harekete geçmesidir. Eğer yüzbinlerin katıldığı barış yürüyüşleri olmasaydı, barış kuşatmacıları Amerikan roket üslerinin önüne dikilmeselerdi, unutulan 26. madde yeniden gündeme gelir miydi?

Mahkemenin Anayasaya sahip çıkan bu kararı açıklanır açıklanmaz Frankfurt'taki cesur hakimin görevden uzaklaştırılması, kararın bir üst mahkemede bozulması için gürültülü bir kampanya başladı.

Hakimi işten atabilirler, kararı bozacak başka hakimler bulabilirler. Fakat barış hareketinin tozlu hukuk kitaplarının sararmış sayfaları arasından kurtarıp yeniden kamuoyunun gündemine getirdiği soruyu örtbas edemezler: Saldırı savaşına hazırlanmak yasak değil mi? Saldırı savaşı yasaksa ilk vuruş silahı olan bu roketlerin Federal Almanya'da işi ne? Bunların yerleştirilmesine izin verenler hem Anayasa suçu işliyor, hem de Federal Almanya'nın ulusal çıkarlarına zarar vermiyor mu?

Haziran ayı Orta Avrupa'da yağmurlu, soğuk geçti. Varsın öyle olsun. Türkiye'ye de baksak, Avrupa'ya da baksak biz Haziran'dan memnunuz. 1985'in ilk yarısı barış ve demokrasi için çalışanları utandırmadı. Darısı ikinci yarısının başına diyelim.

Türkiye Postası

OKUYUCU POSTASI

Artık yalnız kalmayacağız

Türkiye Postası'nın 58. sayısında 11 yaşındaki İlkim Özcan arkadaşın gazeteye söylediklerini bir abimiz bize okudu. Sen çok yalnız kaldığını söylüyorsun. Bizim burada bir Halkevi derneği bir Spor Klübü var. Biz çocuklar oraya gidiyoruz. Her hafta folklor çalışması yapıyoruz. Biz de evde yalnız kalıyorduk. Buradan amca ve teyzeler gelip anne-babamızla konuştular. Biz de gittik. Şimdiye kadar iki folklor gösterisi yaptık. Bir seferinde bir salonda gösteri yaptık. Çok heyecanlandık ve korktuk. Belki şaşırırız diye heyecanlandık. Fotoğraflarımızı çektiler. Gazetelerde çıktık. Gösterimize anne, baba ve kardeşlerimizi de götürdük. İkinci seferde ise koca bir meydan da oynadık. Oyunumuz çok beğenildi. Belediye bize 52 marklık içecek parasıyla ayrıca 50 mark para verdi. Bu parayla yeni folklor elbisesi alacağız. Şimdi para biriktiriyoruz. Halkevi de bize öğlen yemeği verdi. Burada abiler ablalar bize çok yardım ediyorlar. Bizi bazen Suzan abla, bazen de Sebahat abla yetiştiriyor. Ama Firuzan ve Esma ablalarla Songül ablamız da çok yardım ediyorlar. Şimdi bize yeni elbiseler yapılacak. Oynarken bizi videoya da aldılar. Onu da evlerde seyrettiriyoruz. Ve biz artık burada hiç yalnız kalmıyoruz.

İlkim arkadaş, sizin orada size yardım edecek ablalar, abiler yok mu? Sizin oradaki arkadaşlarımıza hatıra olması için bir fotoğrafımızı gazeteye gönderiyoruz. Eğer gazete bu resmimizi basarsa çok sevineceğiz. Biz bu oyunu 1 Haziran Dünya Çocuklar Günü'nde oynadık. Yoksul arkadaşlarımızı da unutmadık. Anne ve babamıza da yardım ediyoruz. Şimdilik üç tane oyun öğrendik. Daha başka oyunlar da öğreneceğiz.

İlkim arkadaşa. **Ömer Polat** arkadaşa **Fatma**'ya selam söyleyin. Gazetedeki abi ve ablalarımıza da selam gönderiyoruz.

Bad Kreuznach Halkevi Spor Klübü Çocuk Folklor ekibi adına Deniz Zincidi ve Fulya

Annelerin ellerinden öperim

Bugün anneler günü. Bugün senin günün anneciğim. Senin için bir şeyler yazmak istiyorum. Duyguların kopuk kopuk. İçimde o kadar çok şey var ki... Ama anlatamıyorum. Utanmasam bir çocuk gibi ağlayacağım. Nasıl hatırlamam; ilk okula yeni gidiyordum. Ne kalem ne defter var. Sen sabahtan akşama kadar bana bir kalem almak için çalışırdın. Bazen yaramazlık yapardım. Kızardın bana. Ama peşinden dayanmazdı yufka yüreğin. Beni kucaklar, bağrına basardın. Emzirdin, yıkadın, aş yaptın, büyüttün beni. Onurlu, asil kişiliğinle iyi günümde yanımdaydın, kötü günümde destek oldun. Yemediniz yedirdiniz, içmediniz içirdiniz...

Siz ey anneler! Vietnamlı, Şilili, Yunanistanlı anne! Bütün anneler... Hiroşima'daki anne, Filistindeki anne. Bugün sizin gününüz. Ey Filistinli anne! İki yaşındaki çocuğunu kurtarmak için bağrına basıp saklayan, o kahrolası savaşta kendini feda edip, alnından vurulan anne! Ey fedakâr İranlı, ey cefakâr Iraklı anneler! Size ne yapsak azdır. Yavrunuzun verdiği bir gülle mutlu olursunuz ama en büyük mutluluğunuz, bizler özgürlüğümüze kavuştuğumuz zaman olacak. Bütün annelerin ellerinden öperim.

Ali Rıza/STRASBOURG

Çıkış yolu: Örgütlenmek

Rüsselsheim Öpel Otomobil Fabrikasında 34000 civarında yerli-yabancı işçi ve memur çalışmaktadır. Bu büyük fabrikada her üç yılda bir sendikamız IGM'nin organisasyonuyla temsilcilik seçimleri yapılır. Bu yıl yapılan temsilcilik seçimlerine işçi arkadaşlar önceki seçimlere oranla daha bir aktivite içinde katıldılar. Aday oldular, aday gösterdiler, seçtiler, seçildiler. Bu çalışma yabancılar özellikle de Türkiyeli işçiler arasında çok yoğun olarak sürdü. Sanki seçim propagandası yapılıyormuş gibi arkadaşlarımız işletme içinde, kısımlarda neler yapacaklarını nelere karşı olduklarını propaganda ettiler.

Seçim sonucunda 900 civarında kadın-erkek sendika temsilcisi seçildi ve görevlendirildi. Yabancılar bu seçimlerde yüksek oranda seçildiler. Bu oranın çoğunluğunu da Türkiyeli işçiler oluşturuyor.

Temsilci seçilen bir arkadaşımla ne hissettiğini, neler yapmayı düşündüğünü konuştum. Yanıtı şu oldu: **"Şimdi kendimi, sendikama ve işçi arkadaşlarıma karşı sorumlu hissediyorum. Önce sendikamın düzenlediği eğitimlere katılacağım. Kendimi geliştireceğim. Sendikal tüzüğün ilkeleri doğrultusunda, kısımdaki arkadaşlarımla kollektif hareket etmeyi sağlayarak, haklarımızı elde etmeye çalışacağız"** diyor ve ardından da şunları ekliyor: **"Aynı zamanda işsizliğin arttığı, patronların her an yabancı işçileri kapıdışarı atmak istediği bir ortamda, sendikalı olmaktan, sendikada aktif görev almaktan, kısacası örgütlenmekten başka çıkış yolu da yok..."**

Şeref DALYAN/ OPEL Sendika Temsilcisi/ RÜSSELSHEIM

Yeniden buluşmak üzere

Weinheim Hessen ile Baden-Würtenberg arasında Odenwald dağlarına açılan bir köprü gibidir. Tüm insanlar ve çevre yolları burada kucaklaşır, baharın ilk belirtileri kendini burada gösterir. Bölgemiz çok güzeldir. Ama işçilerimiz birer dert küpüdür. Onlarla konuştuğumuz zaman, kendi kendinize acaba ben burada mı yaşıyorum diye sorarsınız. Kimseye güvenleri de kalmamıştır. Zamanları ev, kahve ve işyeri arasında akıp gider. Freudenberg, Naturin ve Gummi fabrikaları onların yıllardır ciğerlerini sökmüştür. Ama aralarında doğru dürüst bir birlik kuramamışlardır. Küfürleri hep Maysteredir. O, onların başında bir cellat gibidir.

Geçen gün trende 15 senelik bir işçi arkadaş ile sohbetimizde: **"70 derece kanallarda çalışıyoruz. Birkaç sefer sendikaya çıktık bir sonuç alamadık. İşveren istersen çıkışını al diyor. Türkiye'de balık gibi so-**

basma ceryan olabilir dedim. Mayster de, "İyi ya bir Türk eksik olur" diye cevap verdi. İçimden onu boğmak geldi ama sustum. Yabancı düşmanlığı aldı yürüdü. 70 Türküz. Betriebsrata bir temsilci dahi sokamadık, birlik yok."

Derneğe gel diyorum, birlik olursak ancak sorunlarımızı çözeriz diyorum. Diğer konular üzerine birşeyler anlatmak istiyorum. Ama o bana laf bırakmıyor. Konuşmamız kahveler üzerine açılıyor. Bedelli askerlikten, gençlerin durumundan.. Trenimiz istasyona geldiğinde vedalaşıyoruz. Grillfest de (Kırşenliği) buluşmak üzere ayrılıyoruz.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okurumuz/WEINHEIM

Yüreğini seferber etmek

Biz üç arkadaş bu yıl araba ile Türkiye'ye gitmeye karar verdik. Özellikle ben, beş yıldır gitmediğim için çok heyecanlıyım. Memle-

Göppingen'de tosuncuklar yine piyasaya çıktı

Göppingen Karlstr.'de Türk Milli Kültür Cemiyeti adında bir dernek kuruldu. Derneğin kurucu ve yöneticilerinin bir

ka çıkar yolları kalmadı. Yine **"tosuncuklarını"** piyasaya sürüp, yenilerini yetiştiriyorlar.

mana katma hazırlıkları rahatlıkla görülebilir. Ama biz ve dünya halklarının kardeşliği burada onlara olanak tanıma-

Özellikle ben, beş yıldır gitmediğim için çok heyecanlıyım. Memleketin durumu malum, bakalım nelerle karşılaşacağız? Bir arkadaşımızın fotoğraf makinesi de var. Böylece yaşadıklarımızı da görüntülemiş oluruz diye düşündük. Bunun dışında gazete olarak acaba bir isteğiniz var mı bizden?

Y. Çakıcı/MÜNİH

Değerli okurumuz,

İlginiz için teşekkür ediyoruz. Elbette istediklerimiz var. Bunlardan biri ülkemizden, insanlarımızdan, onların yaşam koşullarından, cuntaya karşı yükselen mücadeleden taze, sıcak haberler.. Bunları fotoğraflayarak, dinleyerek, izleyerek döndüğünüzde bize iletebilirsiniz. Bir diğer görevimiz de , güvenliğimizi tehlikeye atmadan insanlarımıza, yurt dışındaki dayanışma hareketinden, Sol Birlik çalışmalarından söz etmek olmalı şüphesiz. Günlük basında yer almayan ve geniş kitlelerin bilgi sahibi olmadığı bu konular mücadele edenlere moral ve güç katacaktır. Tüm Türkiye yolcularına ve kulağını, güzünü yüreğini sorunlarımıza seferber eden okurlarımıza iyi yolculuklar dileriz.

Türkiye Postası

bir dernek kuruldu. Derneğin kurucu ve yöneticilerinin bir kısmını ,Göppingen'den tanıyoruz. Ama hiç tanımadığımız simalar da var. Derneğin içinde bir de cami kuruldu. Halkımızın saf, temiz insanları ibadet amacı ile camiye davet ediliyor ve yavaş yavaş bağıştı, üyelikti, aidattı, Kuran kursuydu, spor çalışmalarıydı... derken MHP doğrultusunda siyasi çalışmaya çekiliyorlar.

Geçmişin değerlendirmesini olumlu olarak yapamayan bilinçsiz kesim yine çeşitli vaadlerle, dini inançlarının istismarı ile soyulup soğana çevriliyor. M.Ali Ağca Davası kapanmadan yeni Ağcalar yetiştiriliyor.

Neden derseniz, ülkedeki faşist askeri diktatörlük çatırdamaya başladı. Türkeş serbest bırakıldı. Amerikan güdümlü ağaların, beylerin başsürüp, yenilerini yetiştiriyorlar.

Uğraşın beyler! Bugün dün değildir, bugün yeni bir gündür. Halkımız sizleri artık çok yakından tanıyor. Dün halkımızı ezmek için tosuncuklar besleyip yetiştirdiniz, yetmedi polis yardımcı oldu, yetmedi sıkıyönetimler ilan edildi, o da yetmedi faşist diktatörlük geldi. Ama o da yetmedi. Telaşınız bundan. Galiba bu gidişle, Mehmetçiği halkların üzerine sürenler gün gelip de süremez olunca, Amerikan ordusunu üzerimize sürecekler. Zaten Amerikan ordusunun bir bölümü üsleri, atom başlıklı füzeleri, dinleme tesisleri ile ülkemizdeler. Ama o da yetmeyecek. Çünkü artık halkımızın kaybedecek zincirlerinden başka bir şeyi de kalmadı.

Avrupa'da dikkatle bakılırsa MHP yanlılarının yine tozu dünya halklarının kardeşliği burada onlara olanak tanımayacak.

GÖPPINGEN

Değerli okurumuz,

Yeni kurulan dernekle ilgili verdiğiniz bilgiler bizim için ve okurlarımız için önemli. Bölgelerde, bulunduğumuz her yerde etrafımızı dikkatle kollamamız, uyanık davranmamız ve çevremizi de bu konularda uyarmamız görevlerimizin arasında. Bundan böyle de bu dernekle ve gelişen olaylarla ilgili dikkatinizi sürdüreceğinize ve bizi bilgilendireceğinize inanıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. (Adınızı siz bir not düşmediğiniz halde anlaşılır nedenlerle biz yayınlamadık.)

Türkiye Postası

Ali Rıza/STRASBOURG

Değerli okuyucumuz,

Oldukça gecikmiş olarak elimize geçen bu mektubunuzu, analarımıza olan sevgimizi saygımızı, özlemimizi bir kez daha sıcacık dile getirme fırsatını bize de tanıdığı için yayınlıyoruz.

Türkiye Postası

dık. İşveren istersen çıkışını al diyor. Türkiye'de balık gibi soyulmaktansa burada 70 derecede yanmak daha iyidir deyip dalıyoruz kanallara. İşsiz kaldın mı bavulları toplamak lazım, bize hiçkimse iş de vermez. Ülkemize dönsek biriktirdiğimiz birkaç kuruşu bitirinceye kadar dayanacağız, ama sefalete dayanmak güç olacak. Bir seferinde birlikte çalıştığım arkadaşa, kablolara

D. Çetin/Brüksel

Tabancam olsaydı intihar ederdim

6 ay işsiz kaldım. Arbeitsamt "Schopf" firmasında işbaşı yapacağımı, aksi takdirde başka iş vermeyeceklerini söyledi. Mecburen girdim. Bu firma bir İngiliz tröstüymüş ve dünyada 40 bin işyeri varmış. 18 milyon işçi çalıştırırmış. Benim çalıştığım firma da bu tröstün bir parçasıdır. Bir yıldan beri çalıştığım işyerinde 100 işçiyiz. Betriebsrat'lar hep patronun adamlarıdır. Uçak çekicileri yapıyoruz. Dünyada bu çekicileri yapan tek firma bizimki. Biz 3 kişi 15 günde bir çekici yaparız. Fiyatı 468 bin Marktır. Bizim ücretlerimiz ise çok düşüktür. Ortalama saat ücretimiz 13, 16 Marktır.

İşyerinde işçilerle sohbet ederim. Ücretleri çok az olduğu halde, hak aramayı, bir laf söylemeyi bile düşünemiyorlar. Bir gün bir işçi bana "tabancam olsaydı intihar ederdim" dedi. Neden, diye sorduğumda da saat ücretinin çok düşük olduğunu, 35 yıldan beri çalıştığını, birikmiş tek kuruşunun olmadığını, borç içinde kaldığını anlattı. Bir de Polonya'dan gelenler var işyerimizde. Saat ücretleri 13 Mark. Geldiklerine çok pişman olduklarını gizlemiyorlar artık. "Evimizi, tarlamızı ülkede bıraktık, burada da perişanız" diyorlar. Aslında sosyalizmi, kapitalizmi çok iyi biliyorlar ama korkuyorlar.

Anlayacağınız bu firmada işimiz zor. Neler yapacağımızı ya da yapabileceğimizi ise ileriki günlerde göreceğiz.

Balkan/Esslingen

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. 100 Berlin 44, Donaustr. 1 Tel: (030) 624 60 92 **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 34 03 97 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenerstr. 7 **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 461 432-100, **BLZ** 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM. 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcilikler: Fransa-Paris.** Tel: 0-258 26 90 **Isviçre-Basel.** Tel: 061-22 15 91 **Hollanda - Den Haag.** Tel: 070-89 03 36 **Ingiltere-Londra.** Tel: 01-340 47 39 **Danimarka-Kopenhag.** Tel: 01-707 506 **Isveç-Stokholm.** Tel: 08-367 576 **Batı Berlin.** Tel: 030-624 60 92

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. İnsanlık tarihinin 1917'de yaşadığı dönüm noktası, 2. Yeryüzünün en fazla su taşıyan ırmağı - Kural - Altın ipliği, 3. **(Tersi)** Bütün - kûl-Budalanın tersi - İki cismin, noktanın çizginin ortasında kalan bölüm, 4. **(Tersi)** Bilimsel sosyalist ögretinin kurucusu (Türkçe'de okunduğu gibi) - Bir göçmen kuş, 5. Bunama - Kimi dillerde Ortadoğu yerine kullanılan bir terim, 6. **"Gözünü işaret edilen yere çevir"** anlamında bir emir - Kederli, üzüntülü - Takım, tim, 7. Sıvı durumdaki maddeler için kullanılan bir kimyasal terim - İki kez yinelenirse suyu doya doya, tadını çıkara çıkara, içmek anlamına gelir - On altı taşla oynanan, satranç benzeri bir zeka oyunu, 8. Ustaya yardımcı olan, çırak - Ön adı Zeki Ferit olan, klasik batı müziği alanında besteleriyle ünlü bir müzikçimizin soyadı - Bir organımız, 9. Geçici olarak verilen ve triptik otolarda kullanılan uluslararası trafik plakası harfleri - Çok çabuk üreyen dikenli bir ot - **(Tersi)** Sahip, 10. Bebek doğurtan kadın - İlkel bir silah - Türk İstiklal Marşı'nın ikinci sözcüğü, 11. **(Tersi)**, geçmişin tersi - **(Tersi)** Ordunun öncü kolları (eski dil), 12. Cüzzam hastalığının bilimsel adı - Bayramlarda kurulan ve altında geçit töreni yapılan süsleme - Alfabenin ilk harfi.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1. Dede Korkut masallarından bir kahraman, 2. Halk ağzında gırtlak - **"Bulmak için çaba göster"** anlamında bir emir - Futbolda savunma oyuncusu, 3. SODEP'in Erdal İnönü'den önceki genel başkanı, 4. **"Canını sık, kederlendir"** anlamında bir emir - Insanoğlunun ilk ehlileştirdiği hayvanlardan biri - Dört mevsimin en sıcağı - Kolun ucundaki, 5. Kadınların süslenmeleri için kullanılan koku, boya pudra gibi araçları üreten sanayi kolu - İspanyolcada **"Yaşa"**, 6. İslam tasavvufunda **"Tanrı benim"** anlamında ünlü bir söz (iki kelime) - Askerin savaş dışında kullandığı şapka, 7. Türk lirasının yüzde birinin kısa yazılışı - Demirel'in partisinin kısa yazılışı - Kilonun binde birinin kısa yazılışı, 8. İnsanı da içeren bir canlı sınıflama terimi (iki sözcük), 9. Eski dilde su - Giyimi, kuşamı, ensesi, kulağı yerinde olanlar için kullanılır. 10. **(Tersi)** Eski dilde bayram - II. Meşrutiyet ile Cumhuriyetin ilk dönemlerinde ün yapmış bir operet yıldızı - Beygir, 11. Davranışları anlamlı, gözalıcı olan - Belli meslekten bir zenaatkâr grubunu barındıran çarşı, 1. Alanın tersi- Zengin evi, 13. Çocuk dilinde ay - **(Tersi)** Ayının evi, 14. Alevin bıraktığı yağlı kara iz - Dernek ve benzeri kuruluşların üyelerinin toplandığı yer - Amerikan askeri polisinin kıza yazılışı, 15. Üçüncü nota - Bir düzlemin yerle yaptığı açı - **Tersi)** Müzikte durak, 16. İşaret, belirti - İskambilde bir kağıt (iki sözcük).

GEÇEN SAYIDAKI BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1. Servetifünun, 2. Enteresan - Ra, 3. Rg - Bela - Enat, 4. Viyana - Emare, 5. Eni - Al - Atm, 6. Tröst - Oku, 7. Tti - Yalım, 8. Arka - Yakut, 9. Na - Lumba - Kr, 10. Indifa - Tiran, 11. LSD - Ana - Lala, 12. Litak - Naima, 13. It - Va - Kayo, 14. Tarama, 15. Atol - Luk - Ahu, 16. Niya - Er - Onur.

SOLDAN SAGA: 1. Servertanilli - An, 2. Engin - Transit - Ti, 3. Rt - Yitik - DDT - Toy, 4. Veba - Ali - Akala, 5. Erenköy - Ufak, 6. Tela - Sayman - Vale, 7. Isa - Atlab - Anamur, 8. Fa - El - Ikat - Ak, 9. Ünem - Omurilik, 10. Naak - Ramazan, 11. Urartu - Kalay - Hu, 12. Natem - Turna - Olur.

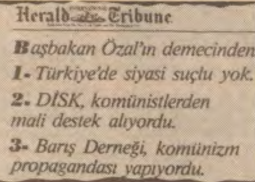
Özal'ın Herald Tribüne'e verdiği demece karşı tüm demokrat güçlerden sert tepkiler geldi

Özal, DİSK ve Barış Derneğine ilişkin demeciyle anayasal suç işledi

Özal "tercüme hatası" deyip sıyrılmak istedi, ama Herald Tribune görüşmenin İngilizce yapıldığını açıkladı.

Başbakan Turgut Özal International Herald Tribune gazetesinin çıkardığı Türkiye ekine verdiği demeçte, Barış Derneği'nin komünizm propagandası yaptığını, DISK'in komünistlerden mali destek aldığını, ileri sürdü. Işin tuhafı, DİSK'e karşı açılan davada askeri savcı bile DİSK'in komünistlerden para aldığı yönünde bir iddiada bulunmadı. Özal'ın bu yasa dışı açıklamaları karşısında başta Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem olmak üzere DİSK yöneticileri, avukatları, çeşitli partilerin milletvekilleri ve yazarlar karşı çıktılar. Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem açıklamasında özetle, "Bu açıklama , yargının bağımsızlığı, ve yönetimi yargıya hiç bir şekilde müdahale ve etkide bulunamıyacağı ilkesine ters düşmektedir. Aynı zamanda müdahale, demokratik rejim sürecinin gerçekten işlerlik kazandığından kuşku duyanları haklı gösterecek niteliktedir" **dedi.** DİSK **Genel Başkanı Abdullah Baştürk,** "Başbakan, anayasal suç işlemiştir. Bunlar, gerçek dışı, kaba ve çirkin uydurmalardır. Başbakanın, kendisini, işveren konfederasyonu yöneticisi kimliğinden kurtaramadığını üzülerek görüyoruz" **derken,** SODEP **Genel Başkanı Erdal Inönü** "Başbakan yasalara aykırı davranıyor. Süren davalar hakkında tavır alıyor" **dedi.** DYP **Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk** "Başbakanın ağzına ve aklına geleni söylemesi devleti yıpratır hale gelmiştir" **dedi. Kamuoyunun büyük tepkileri karşısında, kendince kurnazlık ederek, beyanatını yumuşatmaya çalışırken daha da batağa saplanan Özal** "tercüme hatası vardır" **diyerek bu kez de, gazetelere suçu yüklemek istedi ama, oyun da tutmadı. Çünkü, Herald Tribune' nin sorumlu müdürü Linda Hales** "gazetede yayınlanan cümlelerin" **Özal tarafından Ingilizce söylendiğini açıkladı.**

An Interview With Prime Minister Özal

Herald Tribune

Başbakan Özal'ın demecinden:

1- Türkiye'de siyasi suçlu yok.

2- DİSK, komünistlerden mali destek alıyordu.

3- Barış Derneği, komünizm propagandası yapıyordu.

Polis Yetki Yasası bütün yurtta geniş tepkilere yol açtı

Polise görülmemiş yetkiler vererek Türkiye'yi tam bir polis devleti haline getiren yasa tasarısı, bir kaç değişiklikle mecliste onaylandı. 12 Eylül'den bu yana, ülkede hukuk düzeni alanında yapılan değişikliklerin son halkalarından birini ve en önemlisini oluşturan bu tasarı, HP'nin ve MDP'nin muhalefetine rağmen meclisten geçti.

11 kişi çekimser kaldı. 34 ANAP milletvekili, 40 MDP'li ve 18, HP' li oylamaya katılmadı. Sonuç olarak 395 kişilik meclisten 179 kişi, **'Polis Yetki Yasası'**na oy verirken, 99 kişi de red oyu kullandı.

Bu yasa, Özal'a göre, polisin güçlendirilmesi suretiyle **"sıkıyönetimin kaldırılması"** ve güya **"demokrasiye geçişin"** ön koşulunu oluşturuyor.

Bu yasa, tasarı halinde iken başrildi.

SODEP Genel Başkan Yardımcısı Atila Sav: **"Polis yetki ve görev yasası ANAP'in demokrasimize hazırladığı kefeni olacak"** derken, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk: **"Denetimsiz ve sorumsuz bir iktidar faaliyetine fırsat verilmiştir"** dedi.

Eski Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftigil, TBMM'de kabule edilen yasayla ilgili yaptığı açıklamada, **"Bu yetki ve uygulamalar, sıkıyönetim hallerinde uygulanabiliyor olabilir ancak, polise, şimdi verilen yetkiler daimi bir konu, süreklilik arzeder. Normal yönetimlerde polisin bu türlü yetkileri kullanması, insan haklarına ve anayasaya aykırıdır"** dedi.

Barolar Birliği Başkanı Teoman

TEPKİLERDEN ÖZETLER / Özal'ın demecine ilişkin ilerici kamuoyunun temsilcilerine görüşlerini sorduk

Kemal Burkay
TKSP Genel Sekreteri

Turgut Özal'ın demeci var önümde. Özal'ın Barış Derneği ve DISK aleyhine açılmış davalarla ilgili olarak söylediği sözler, bir kez, Türkiye'de bugün var olan yasalara göre açık bir suçtur. Yasalar, devam eden davalar hakkında bu tür açıklamalar yapmayı yasaklıyor. Özal'ın açıklaması ise açıkça kamuoyunu ve mahkemeleri etkilemeyi amaçlıyor. Ancak faşist rejimin yetkililerinin bu tür suçlar işlemesi ilk değil. Yıllardır gözaltına alınan insanlar, tutuklananlar, haklarında bir mahkeme kararı olmadan peşin olarak ağır biçimde suçlanıyorlar. Bu çevreler besbelli kendilerini yasalarla bağımlı saymıyorlar. Diğer yandan, vatana ihanet, buna benzer haksız ağır suçlamalarla karşılaşan gerçekte demokrat insanlara bu tür ağır suçlamalara karşı kendilerini savunma olanağı tanınmıyor..."

"...12 Eylül döneminde kendilerini, görüşlerini savunmaya çalışan

Serhad Dicle
PPKK Genel Sekreteri

Turgut Özal'ın, son zamanlarda bir yandan faşist Türkeş gibi eli kanlı katilleri aklamaya çalışırken, diğer yandan işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK'i Barış Derneği'ni, bunların demokrasi ve barış için savaşan yöneticilerini karalamaya çalışmalarını hayretle karşılamamak lazım.

Faşist rejimin elebaşları, zorla iktidarı gaspettikleri günden bu yana politikalarını, bir yandan Türkiye ve Kürdistan halklarına karşı açık kanlı terör, öte yandan halklarımızın devrimci demokratik güçlerine, antifaşist demokrat ve barış savaşcılarına karşı iftira ve karalama kampanyalarının üzerine oturtmuşlar. Türkiye ve Kürdistanlı komünistleri, devrimci-yurtsever diğer güçleri "anarşistlik, teröristlik, dışgüçlerin, mihrakların aleti olmak"la suçlayarak, bu güçleri halklarımızın gözünden düşürmeye, kendi kanlı faşist halk düşmanı yüzlerini, emperyalizmin en gerici, en saldırgan ve savaş yan-

nü vardır: Birincisi Özal görülmekte olan davalara müdahele ederek hukuk kurallarını -hatta kendi devlet yasalarını dahi- çiğnemektedir. Ama Özal'ın sözkonusu demecine karşı çıkışımız sadece hukuk normları açısıyla sınırlı değildir. Zira böyle bir sınırlama, konuya, burjuva liberal bir açıdan bakmak olur. Bizce burada asıl önemli olan Özal'ın demecinin siyasal yanıdır. Bir başka deyişle, T.C.'nin bir resmi devlet politikası olan anti-komünizmdir.

Özal, bir panayır hokkabazı da olsa, verdiği demeçlerin mevcut yasalara uygun olup olmadığını bilmeyecek biri değildir. Ama o sözkonuşu Amerikan gazetesine bu demeci verirken kime hitabettiğinin bilincindedir. Özal, bir yandan kendi velinimetlerine bir kez daha sadakat yemini ederken öte yandan o satırları okuyacak olan ortalama ABD yurttaşına seslenmektedir: **"Sizin sendika dediğiniz DISK, sizin barış örgütü dediğiniz Barış Derneği aslında komünistler tarafından yönetilen**

yor, işsizlik, açlık, yokluk tüm halkımızı derinden sarsıyor. Bugünkü ekonomik gidişten bir kaç büyük tekel grubu dışında memnun olan hemen hemen hiç bir kesim yoktur..."

"...İkincisi, faşizme karşı toplumsal tepkinin yükselmesidir. Halkın faşizme karşı tepkisini kırabilmek için bulabildiği tek çözüm yolu denenmişi tekrar denemek oluyor..."

"... Faşizmin antikomünizmin paslı kılıcını bilemesine ve Demoklesin Kılıcı gibi toplumun başında asılı tutmasına izin verilmemelidir..."

Enis Coşkun
Türkiye Barış Derneği Genel Sekreteri

Barış Derneği, ABD dahil, tüm dünya kamuoyunca ve tüm ülkelerin yönetimlerince kabul edildiği gibi haksız ve adil olmayan bir yargılamaya maruz tutulmuştur.

Bu Herald Tribüne gazetesinin Turgut Özal'a yönelttiği sorulardan da açıkça belli oluyor. Ne ki,

leri biz, daha Istiklal Savaşı dönemimizden tanıyoruz. Ve hiç de gocunmuyoruz. Bu işbirlikçi saray ağzı, o zaman da şimdi de bizi doğru yolumuzdan geri çevirmedi, çevirmeyecektir. 1919'lardan, 1920'lerden beri süregelen savaşımımız mutlaka zafere ulaşacaktır.

Hasan Özcan
FİDEF Genel Başkanı

"...Özal'ın, Barış Derneği ve DISK hakkında yaptığı açıklama bu anlamda açık yalanın, kaba antikomünizmin ve yürümekte olan davalara doğrudan müdahale gibi zorbalıkların en son örneğidir. Bu açıklamanın, Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun toplantısına rastlamasının da Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin, tutuklu sendikalacılarla dayanışmanın kırılmak istenmesi niyetlerini de göstermektedir. Bu tehditlerden etkilenmeden demokrasi cephesinin örülmesi, Evren-Özal yönetiminin mümkün olduğu kadar kısa zamanda devrilmesi, tüm demokrasi güçlerinin ortak amacıdır, FIDEF, bu yönde atılan adımları destekle-

oluşturuyor.

Bu yasa, tasarı halinde iken başlayan tartışmalar, yasanın görüşülmesi sırasında büyük boyutlara ulaştı. Kimi ANAP milletvekilleri, Halkçı Partili milletvekilleri ile birlikte oy kullanan İhsan Tombuş' un üzerine yürüdüler. Önergelerin okunması sırasında HP'liler sıra kapaklarına vurarak protestolarını sürdürürken, sükuneti bozdukları gerekçesiyle HP'li Şeref Bozkurt, Günseli Özkaya ve Münir Sevinç'e bir birleşim dışarı çıkma cezası ve-

Barolar Birliği Başkanı Teoman Evren ise **"Her türlü tedbir deyiminin belirsiz ve sınırsız bir kavram"** olduğunu belirterek, yasadaki maddelerin, **"işkencenin yasal hale getirilmesi sonucunu doğuracak, bu yasadan sonra polisin yargısal denetimi hiç mümkün olmayacaktır"** dedi.

Yapılan açıklamalara göre, Halkçı Parti'nin önümüzdeki günler, de bu yasa aleyhine Anayasa Mahkemesine başvurması bekleniyor.

...12 Eylül döneminde kendilerini, görüşlerini savunmaya çalışan tutukluların, hatta onların avukatlarının başına neler geldiğini bilmeyen var mı? Besbelli bu bir zorbalık düzenidir. Ve kurtla kuzunun öyküsündeki mantık, aynen onun için geçerlidir.

Evren-Özal takımı hem suçlu hem savcı hem yargıçtırlar. Barış Derneği ve DİSK yöneticilerine söylenenlere gelince bunlar, gericilerin, faşistlerin ötedenberi sendikal harekete, barış güçlerine ve tüm öteki demokratik güçlere kara çalmak için başvurdukları bir yöntemdir. Bu, işçi hareketini, barış hareketini ve genel olarak yığınların demokratik mücadelesini kaba bir antikomünizme boğma çabasıdır. Ve onların, işçi sınıfı ve barış düşmanı kimliğini, gerçek faşist yüzünü bir kez daha ortaya koyuyorlar.

manı yüzlerini, emperyalizmin en gerici, en saldırgan ve savaş yanlısı güçlerine uşaklık eden politikalarını gizlemeye çalışıyorlar. Şovenizmi körükleyerek, Türk ve Kürt halklarının mücadele birliğini parçalamak "böl ve yönet" politikasını rahatça uygulayabilmek için "bölücülük, Asala ile işbirliği" vs. gibi demagojilere başvuruyorlar. DİSK ve Barış Derneği'ne yönelen iftira kampanyası da demagoji üzerine inşa edilen bu hayasızca politikanın bir parçasıdır..."

TŞİP Dış Bürosu

Duruşmaları süren DİSK ve Barış Derneği hakkında Özal'ın söyledikleri, ağababası K. Evren' in benzer beyanlarının bir devamı niteliğindedir ve sıkıyönetim mahkemelerinin emirle çalıştıklarının bir kanıtıdır.

Konunun bizce iki önemli yö-

dediğiniz: Barış Derneği aslında komünistler tarafından yönetilen yada desteklenen, finanse edilen kuruluşlardır" demek istemektedir..."

Kemal Daysal
DİSK Yürütme Kurulu üyesi

DİSK ve Barış Derneği'nin komünistler tarafından mali yönden finanse edildiği yolundaki açıklamaları başta DİSK ve Barış Derneği yöneticileri ve onların avukatları tarafından sert bir dille yalanlandı..."

"...Başbakan DİSK'e ve Barış Derneği'ne karşı, sadece kişisel öfkesi nedeni ile bu demeci vermemiştir. Onu bu demeci vermeye zorlayan daha köklü nedenler vardır. Bugün ülke ekonomisi tam çıkmaza sürüklenme ile karşı karşıyadır. Enflasyon yeniden yükseli-

Turgut Özal'a yöneltilği sorulardan da açıkça belli oluyor. Ne ki, Özal, tepki ile karşılanan demeci ile süre gelen bu hukuk dışı tutuma pervasızca bir yenisini eklemektedir. Başbakan Özal'ın bu demeci yürürlükteki Anayasa ve yasalara aykırıdır. Çünkü, halen görülmekte olan bir dava vardır ve hukuk, yargıyı etkileyecek böylesi demeçlerde bulunmayı yasaklamaktadır..."

"...Bize gelince biz, barışı savundük. Bağımsız, egemen, demokratik ve özgür bir Türkiye istedik. Bunu propaganda ettik. Bizler, barıştan yana yurtseverler olarak ülkemiz ve halkımızdan yana yapmamız gerekenleri yapmış olmanın onurunu yaşıyoruz, ve savaşımı sürdürüyoruz.

Bize yönelik nitelendirmelere gelince, bilinmelidir ki; Komünist, Bolşevik gibi nitelendirme-

güçlerinin ortak amacıdır, FİDEF, bu yönde atılan adımları desteklemeye devam edecektir.

Dursun Akçam
Gazeteci-yazar

Sayın Başbakan'ın söz konusu demeci üstünde neden bu denli durulduğunu, doğrusu ben anlamakta güçlük çekiyorum. 1980' den bu yana özgürlükleri ellerinden alınmış insanları hedef alan ve TRT bültenlerinde, bir kısım boyalı basında her allahın günü tekrarlana gelen belgesiz, kanıtsız suçlamaların bir benzerini de bu kez Sayın Özal, her haliyle mahkemelerde uzayıp giden sanıkların da işini bitirmek istemiştir. Bu nasıl olur? diyerek itiraz edenler çıkabilir.

Başbakan bir yanda Türkiye'de demokrasi var diyor, öte yanda yargı organlarında görülmekte olan davalarda sanıkları sıkıyönetim savcıları gibi suçluyor. Bu hangi demokrasilerde görülmüştür? Canım elbette hiçbir demokraside, yalnızca bizim demokrasimizde, yani devr-i özel, devr-i Özal demokrasisinde...

Kanımızca yapılacak en doğru iş, Sayın Başbakanın, geniş protestolara neden olan iddiaları bir ihbar kabul edilmeli ve bu iddialarını ispat etmesi için yargı organları önünde hesap vermeye çağrılmalıdır. Eğer ispat edemezse, iftira etmekten hakkında soruşturma açılmalıdır ve yasaların ilgili hükümleri uygulanmalıdır. İşte o zaman demokrasiden söz edebilirler, ama nerde o günler...

M. Ali Dikerdem

Özal, bu demeci ile, özgür düşünceyi, ulusal barış hareketini, ilerici sendikaları mahkum ederek temel insan haklarını açıkça çiğnemiştir. Türkiye'nin asıl dramı, iktidarı elinde tutanların, muhaliflerini istedikleri anda çeşitli suclamalarla saf dışı bırakmalarına Anayasa ve Türk Ceza Kanununun olanak vermesidir.

Özal'ın 9 Haziran tarihli talihsiz demecinde aynen "Sosyal Demokrat görünürler ama komünisttirler" demesi son derece manidardır.

Polis yasası ve diğer yasalarla birleştirildiğinde Türkiye'de üçüncü cumhuriyetin ne biçimde yapılandırıldığı ve Türkiye'deki itibarının yurt dışında ne denli zedelendiği, kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Pirus zaferi

Dilruba YENEN

Günlerdir kamuoyunda büyük tepkilere yol açan "Polis Vazife ve Selahiyet Yasası", Mecliste de sert bir direnişle karşılaştıktan sonra, ANAP'lı milletvekillerinin oylarıyla güç bela kabul edildi.

Bu yasanın meclisten geçebilmesi için ANAP her türlü önlemi aldı. İzinler iptal edildi. Maddelerin görüşülmesi sırasında milletvekilleri, bir oturum, salondan çıkarılma cezalarına çarptırıldılar. Sonuçta bir oldu bittiye getirilerek yasa, meclisten geçti geçmesine ama tartışmalar, yasaya muhalefet sürmeye devam ediyor.

Holdinglerin sözcüsü Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak bile "kimse demokrasiyi hançerleyen ellere ve böyle bir ayıba ortak olmak istemiyor" diyor.

Nedir, Nazlı Hanımı böyle konuşturan? Nedir, ANAP içinde bile çatlak sesler çıkmasının sebebi? Neden Halkçı Parti, parlemento içinde 1980'den beri görülmemiş bir muhalefet örneği verdi?

Sebep meydanda: Bütün bu çevreler, halkın tepkisini gördüler. İstanbul Saraçhane mitingi, onbinlerin demokrasi istemini dile getirdi. Parlamento dışı muhalefetin açıklamaları, "Polis Yasası"na karşı çıkma düzeyinde de olsa, diktatörlüğe karşı tavır almaları, demokrasiden söz etmeleri, faşizmi zayıflatan bir gelişmedir.

Parlamento içi çatlağın büyümesi,parlamento dışı muhalefetin yükselmesiyle, bugünkü dikta rejimine karşı çıkan güçlerin işbirliğinin gelişmesiyle, yeni yeni yığınsal eylemlerin yapılmasıyla olanaklıdır.

Bu yasa omuz omuza ortak bir savaşımla geriletilebilir. Bu birlikte hareket, ister istemez parlamento içi muhalefeti de etkileyecektir. Diktatörlüğün akıl hocası Nazlı Hanım, Evren-Özal çetesinin giderek desteğini kaybetmesinden korkuyor; karşı çıkışı bundandır. Diktacılar şimdilik bir zafer kazanmış görünüyor ama, bu olsa olsa bir "Pyrrhus (Pirus) Zaferi" dir.

Pyrrhus, İsa doğmadan 280 yıl önce Yunanistan'da Epir Kralı idi. Batı Akdeniz'de üstünlük iddiasındaydı. Dörtbaşı mamur bir orduyla İtalya'da karaya ayak bastı. Özellikle filleri sayesinde büyük bir meydan savaşı kazandı. Ama bu zaferi ağır kayıplar pahasına kazandı. Ordusu büyük zayiat verdi. O gün bu gündür, havaya giden ve kazananı da tüketen zaferlere "Pyrrhus Zaferi" denmesi bu yüzdendir.

Her türlü baskı yolu denenerek bu yasa meclisten geçti. Ama bu zafer Özal'a pahalıya mal olacak. Parlamento içi muhalefet partileri "Yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuracaklarını" açıkladılar. İktidar partisi içinde de çatlaklar sürüyor. Bu yasayı çıkararak halka doğrulttukları silah, demokrasi güçlerinin birlikte savaşımı ile geri tepecek. Pyrrhus Yunanistan'a geri dönmüştü, onlar dönecek yer de bulamayacak.

Saraçhane mitingi yeni demokratik çıkışların tohumunu attı

Türkiye'de, 12 Eylül'den bu yana yığınlar ilk defa 9 Haziran'da Saraçhane'de, bu denli kararlı ve azimli biraraya geldiler.

Beş yıldır baskı ve terör altında, yaşayan insanların bu yığınsal çıkışı, zorbaları şaşırttı.

SODEP İl Başkanı Korel Göymen'in de açıklamasında olduğu gibi bu miting yalnız SODEP'lilerin değil, tüm demokrasi güçlerinin mitingiydi.

Bu eylemin başarılmasında, demokrasi isteyen güçlerin günden güne artan savaşımının, 1984 yılında Açıkhava Tiyatrosu'nda yapılan Türk-İş toplantısında iş, ekmek, özgürlük isteyen işçilerin, verdikleri dilekçeyle halkına borcunu ödemek için harekete geçen aydınların, memleketin güzelliklerini korumak için Gökova'da direniş koyan kadınların, YÖK'ün zorbalıklarına karşı okuldan atılma ve hapis pahasına direnen gençlerin, Türkiye Kürdistanı'nda yılmadan zulüm ve işkenceyi göğüsleyenlerin payı oldu.

Bu miting diktatörlük karşıtı güçlerin birliği yönünde yeni bir adım oldu. Böylece daha büyük, daha görkemli eylemlerin yolu açıldı.

Faşist güçlerin aldığı önlemlere ve baskıya rağmen, miting sabahı çok erken saatlerde, insan selleri alanı doldurmaya başladı. Mitinge katılmak için alana doğru toplu halde yürüyenlerin gözaltına alındığı, arama-taramaların aralıksız sürdüğü gün boyunca, bu engellemeler yığınların kararlılığını kıramadı.

Miting boyunca ileri sürülen istemler halkın diktatörlüğe ve onun ekonomik politikasına karşı duyduğu öfkenin bir simgesiydi. Katılımın gerek yığınsallığı gerekse atılan belgelerin niteliği demokrasi düşmanlarına korku verirken, diktatörlük karşıtı güçlere moral verdi.

Bu kazanım daha da genişletilmelidir. Yığınsal, karşı konulmaz bir demokrasi hareketi yaratmak için, diktatörlük karşıtı güçlerin birliği zorunludur.

Bremerhaven'da IG Metall'in girişimiyle kutlanan 15. yıldönümünden bir görüntü

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 15. yıldönümü kutlandı

Türkiye işçi sınıfının savaşım tarihinde büyük önemi olan ve işçi sınıfının toplumun belirleyici gücü olduğunu dosta düşmana gösterdiği 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 15. yıldönümü Batı Avrupa ülkelerinde ve Avusralya'da çeşitli toplantılarla kutlandı.

Kutlamalarda yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan Türkiyeli göçmen işçilerin 15-16 Haziran geleneğini, yaşadıkları ülke işçi sınıfının savaşımında, bugünün koşullarına uygun olarak diğer sınıf kardeşleri ile birlikte yaşama geçirmek ve Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçleri ile uluslararası dayanışmayı yükseltmek gerektiği belirtildi.

Avustralya'da, Avustralya Türk Kültür Derneği tarafından yapılan kutlamada, Türkiye'de sendikal savaşımın tarihi, DİSK'in kuruluşu, 15-16 Haziran öncesi ve sonrası gelişimi, eylemleri, direnişleri, etkileri anlatıldı. Yığınsal ve coşkulu bir havada geçen kutlamada Türkçe ve Kürtçe türküler söylendi, şiirler okundu.

Danimarka'da Sol Birlik tarafından düzenlenen anma toplantısında TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu bir konuşma yaptı. Ayrıca toplantıya Heval, yerel sanatçılar ve folklor ekibi katıldı.

İsviçre - Basel'de "Yaşasın 15-16 Haziran Direnişi - Yaşasın Sol Birlik" belgileri altında 22 Haziran'da bir kutlama gecesi yapıldı. Geceye, DİSK'e bağlı Hürcam-İş sendikasından GYK üyesi Yaşar Arıkan konuşmacı olarak ve Nizamettin Arıç, Melike Demirağ, Meral Taygun katıldılar. Ayrıca çocuk korosu folklor ekibi ve slayt gösterileri ilgiyle izlendi.

Fransa-Paris'te 15. yıldönümü kutlamaları çeşitli biçimlerde yapıldı. Çeşitli toplantılarda konuşmalar yapıldı. Kır gezileri ve spor turnuvaları düzenlendi.

İsveç'te, "Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Komitesi tarafından düzenlenen anma toplantısına İsveç İşçi Sendikaları Federasyonu'ndan bir konuşmacının

Türkiye uzun süredir İran-Irak sınırlarında askeri yığınak yapıyor

Kürt halkına karşı güneydoğuda yeni operasyonlar hazırlanıyor

Geçtiğimiz günlerde basında çıkan haberler Kürt ulusal hareketine karşı yoğun operasyonların hazırlandığını kanıtladı. **Milliyet** gazetesinin 15 Haziran günü **Reuter Haber Ajansı** ve İngiltere'de yayınlanan **Foreign Report** dergisinin bir yazısına dayanarak verdiği haberde Irak'taki rakip Kürt örgütlerinin birleştiğini ve bu gelişmenin Türkiye açısından ciddi bir tehlike olduğunu bildirdi. Reuter ajansı Türkiye ve Irak'ın önümüzdeki günlerde Irak Kürtlerine karşı ortak bir operasyona girişeceklerini bildirirken, Türkiye Dışişleri Bakanlığı yetkilileri haberi yalanladı ve önceden planlanmış bir tatbikatın Türkiye sınırları içinde yapılacağını açıkladı. Ancak bölgeden gelen haberler Reuter kaynaklı ajans haberinin doğru olduğu izlenimini pekiştiriyor.

Batı Berlin'de yayınlanan **"Die Wahrheit"** gazetesinin 20 Haziran günü bildirdiğine göre 9 Haziran'da Irak savaş uçakları savaş bölgesi dışında kalan Iran'daki **Sewa** kampını bombaladı. Yaklaşık yüzde 90'nı kadın ve çocuklardan oluşan 20 bin Kürt'ün yaşadığı kampa yapılan bu bombardımanda **119 kişi öldü.** Diğer taraftan Irak Demokratik Cephesi tarafından bildirildiğine ve Filistin Wafa haber ajansı tarafından da doğrulandığına göre Irak Kürdistanı'nda mevzilenen Irak 2. Ordusu alarma geçirildi. Irak Savunma Bakanının bölgeye yaptığı geziden hemen sonra Irak ordusu Türkiye-Irak-İran sınırlarının birleştiği Sidikan civarlarında yoğun yığınak yapmaya başladı. İran sınırındaki bir tugay bu bölgeye yerleştirildi.

Milliyet
Halk Gazetesi
Bravo Meclis'
Foreign Report 'a göre: "Türkiye dikkatli olmalı"
Sınırımızda tehlikeli ittifak
REUTERS 'in iddiası
"Türkiye-Irak ortak operasyon yapacak"

Talabani ve Barzani önderliğindeki direniş gruplarının birlikte hareket etme kararı almaları, yeni bir operasyon için bahane olarak kullanılıyor.

Türkiye ise uzun süredir ordu birliklerini Doğu sınırına aktarıyor. Türkiye Kürdistanı'nda oluşturulan sivil silahlı kuvvetlerden sonra ordunun gücü genellikle sınır bölgesinde yoğunlaştırılıyor. İran Kürtlerinin önde gelen isimlerinden biri olan **Gassemlu BBC televizyonuna** verdiği bir demeçte, Türkiye'nin İran sınırında ordu hareketlerini büyük bir titizlikle, izlediklerini belirtti. Ortadoğu'daki politik gözlemcilerin belirttiklerine göre Evren-Özal rejimi **Barzani** ve **Talabani** önderliğindeki **Kürdistan Demokrat Partisi** ve **Kürdistan Yurtseverler Birliği**'nin birlikte direniş kararı vermeleri Türkiye'nin müdahale etmesine neden olabilecek. Geçmiş yıllarda bir kaç kez Türk ordusunun sınırları geçerek Irak ve İran'da askeri operasyonlarda bulunduğunu hatırlatan gözlemciler, önümüzdeki günlerde yapılacak olan **"tatbikat"**ın yeni bir saldırı için kullanılacağı kaygısını dile getirdiler.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK) ve Uluslararası Af Örgütü (a.i.) kongreleri yapıldı

DİSK ve Barış Derneği'ne iki önemli destek

DİSK Genel Başkanı Abdullah

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu **ASK**'nın geçtiğimiz ay sonunda İtalya'nın Milano kentinde yapılan kongresinde **DİSK** Genel Başkanı **Abdullah Baştürk** ASK Yürütme Kurulu asil üyeliğine, **Fehmi Işıklar** ise yedek üye-

Hani "Kürt meselesi" yoktu?

Erhan ÖZÇELİK

SAĞOLSUN bizim Başbakan bir laf ediyor, tavuklar bile gülüyor. Ülkemizde yaşanan gerçekler zemberek biberi kadar acı olmasa biz insanlar da güleceğiz bunlara. Geçenlerde o seçme saçmalarından birine 20 Haziran tarihli Tercüman gazetesi yer verdi: "Türkiye'de Kürt meselesi yoktur" diyor, sayın Özal. İster dağ Türkü deyin, ister Doğu bölgelerimizde yaşayan yurttaşlarımız deyin, adını ne koyarsanız koyun, ama şu soruyu bir yanıtlayın hele. Aylardır yıllardır kime karşı savaş veriyorsunuz? Elleri havada esir alınmış insanlar, katledilmiş Kürt köylülerinin "İbret olsun diye" çarçaf çarşaf basılmış ve sonradan da ürkülüp yayınlanması yasaklanmış resimleri, silahlandırdığınız o gerici-faşist ağaların adamları kime karşı savaşa hazırlanıyor? Ve İçişleri Bakanı Yılmaz'ın açıklaması: "Doğu'da gerilla savaşı veriyoruz". İzin verin de bir soru soralım. Madem Kürt meselesi yok. Kime karşı bu savaş? Yoksa siz de Don Kişot gibi yel değirmenlerine karşı mı savaşıyorsunuz?

TÜRKİYE'DEKİ hükümet çevreleri Barzani ve Tala-

lantısına İsveç İşçi Sendikaları Federasyonu'ndan bir konuşmacının yanısıra, T.Maden-İş sendikası Başkan Vekili Ekrem Aydın ve Bank-Sen Başkan Vekili Akat Sağıner konuşmacı olarak katıldılar. Tiyatro yönetmeni Mazlum Kiper'in okuduğu şiirlerle toplantı coşkulu bir havada geçti.

Avusturya'da 23 Haziran'da düzenlenen anma toplantısına Sol Birlik sempatizanları katıldılar. Toplantıda DİSK'e bağlı T. Maden-İş sendikası Genel Sekreteri Halit Erdem ve Sol Birlik adına bir temsilci konuşmalar yaptılar. Daha sonra konu üzerinde değerlendirmeler ve tartışmalar yapıldı.

F. Almanya-Bremerhaven'da IG Metall sendikasının girişimiyle düzenlenen 15. yıldönümü kutlamasında IG Metall şube sekreteri W. Segebade, T.Maden-İş sendikası Başkanvekili Murat Tokmak ve Sosyal-İş sendikası Yürütme Kurulu üyesi Zeki Kılıç birer konuşma yaptılar.

Batı Berlin'de DIBAF, Birlik Yolu, KKDK, Kürdistan İşçi Derneği, Batı Berlin Kültür Merkezi ve Türk Merkezi'nden oluşan Demokratik Birlik Komitesi tarafından düzenlenen kutlama gecesinde Komite adına Ahmet Güven ve DİSK'e bağlı T.Maden-İş sendikası'ndan Süleyman Üstün konuşmalar yaptılar.

Gelsenkirchen'de İşçi Birliği ve Türkiyeli İşçiler Derneği 16 Haziran'da bir kapalı salon toplantısı yaparak 15-16 Haziran'ın 15. yıldönümünü kutladılar. Toplantıya T.Maden İş sendikasından Rasim Canikli, Sosyal-İş sendikasından Zeki Kılıç ve DİSK avukatlarından Turgan Arınır bir konuşma yaparak katıldılar.

Böblingen'de Büyük İşçi Direnişi'nin 15. yıldönümünü anma ve FAC'nde sendikal hakları kısıtlamaya yönelik çıkarılmak istenen yeni yasaları tanıtan bir toplantı yapıldı. Toplantıda, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Turan Ata, T.Maden-İş sendikası Eğitim Dairesi Müdürü Süleyman Üstün, IG Metall sendikasından Ümit Köseoğlu ve DGB sendikasından İsmail Kahraman konuşmalar yaptılar.

Ayrıca Lübeck'te, Mühlacker'de Dortmund'da Duisburg ve Düsseldorf'da da 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 15. yıldönümü çeşitli toplantılarla kutlandı.

Abdullah Baştürk'ün ASK Genel Kurulu'na mesajı

Sevgili Arkadaşlar,

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 5. Olağan Kongresi'ne katılmayı çok isterdik. Güncel durum sizinle birlikte olmamıza engel oluyor. Kongrenin ve kongreye katılanların dikkatlerini ASK'nin Türkiye'deki tek üyesi DİSK'in durumuna çevirmesini diliyorum. Bilinmelidir ki, Konfederasyonumuzun ve onun üyelerinin faaliyetleri halâ yasaklıdır. Konfederasyonumuzun menkul ve gayrimenkul milyarlarca Türk Lirası değerindeki varlığına el konulmuş ve atama ile bir kayyumun kontrolüne verilmiştir.

Sevgili Arkadaşlar,

Şimdiye kadar yaptıklarımızdan dolayı suçlu olarak yargılanacağımıza hiç bir zaman inanmadık. Gerçekte biz, özelde işçilerin çıkarlarını ve genel olarak demokrasinin çıkarlarını savunmak için çalıştık. Şimdiye kadar savunduklarımızı, her zaman savunmaya devam etmekte kararlıyız. Özellikle DİSK'in resmen ASK üyesi olmasından beri çabalarımızda güçlü biçimde desteklendiğimizi hissediyoruz. Elbette mücadelemizde önceden de yalnız değildik, ama şimdi biz demokratik değerlerin savunulması uğraşımızda birlikte dimdik duran 43 milyonuz.

Sevgili Arkadaşlar,

Biz ASK'nin çabalarının ve onun üyelerinin tutuklu sendikacıların ve ailelerinin davasından yana tavır aldıklarının tümüyle bilincindeyiz. Burada size derin teşekkürlerimizi ifade etmek isterim. Günün birinde sizinle er geç bir arada olacağımız umuduyla, size ve kongreye başarılar dilerim.

ğine, **Fehmi Işıklar** ise yedek üyeliğine seçildiler. Türkiye'den çıkamayan Baştürk gönderdiği bir mesajla kongreyi selamladı. Bilindiği gibi Türk-İş yönetiminin rejimle uzlaşması sonucu ASK üyeliği dondurulmuş ve Türkiyeli emekçilerin temsilcisi olarak DİSK üyeliğe kabul edilmişti.

Yürütme Kurulu'nun kongreye sunduğu 1982-1984 dönemini içeren çalışma raporunda, son iki yılda gerçekleştirilen DİSK'le dayanışma eylemleri değerlendirildi ve dayanışmanın bundan böyle de yükseltilerek sürdürülmesi istendi. Raporda, Danimarka, Fransa, Hollanda ve İsveç'in Türkiye'yi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne şikayet etmesinde ASK ve ona bağlı sendikaların önemli rol oynadığı belirtildi. Türkiye'deki rejimin temsilcilerinin Avrupa Konseyi'ne katılmalarına izin verilmesini yargılayan Yürütme Kurulu, tutuklu DİSK sendikacıları ve ailelerine yapılan maddi dayanışmanın olumlu sonuçları üzerinde durdu. Raporda ayrıca ASK yöneticilerinin DİSK davasında edindikleri izlenimler ele alındı ve duruşmalara temsilci gönderilmesinin önemi belirtildi. Davalara katılan ASK yöneticilerinin, yargılanan DİSK yönetici ve üyelerine önemli moral ve politik güç sağladığı vurgulandı. Uzun tutukluluk yıllarının DİSK yöneticilerinin sendikal mücadele anlayışına etki edemediğinin dile getirildiği raporda, üye sendikaların görevleri üzerinde de duruldu. Türkiye ile tekrar normal ilişkilerin kurulması için yerine getirilmesi gereken şartlar sıralandı:

•DİSK'e ve yöneticilerine karşı sürmekte olan dava durdurulsun, sendikanın mal varlığı geri verilsin

•Demokrasi ve sendikal haklar yeniden oluşturulsun

•Politik tutuklulara af

•Tutukluların insan haklarına saygı gösterilsin ve insana yakışır yaşam koşulları sağlansın

•Basın özgürlüğü ve düşünceyi açıklama özgürlüğü yeniden tanınsın.

Bu koşullar yerine getirilmediği sürece ASK Türkiye'de demokrasi, insan ve sendika hakları için mücadelesini sürdürecek.

Yöneticileri hakkında idam istemiyle açılan DİSK davası hâlâ sürmekte.

Af Örgütü Barış Derneği ile dayanışma içinde

Aynı zamanlarda Heidelberg yakınlarındaki **Eppelheim** kasabasında yıllık olağan kongresini yapan **Uluslararası Af Örgütü**'nün Federal Almanya grubu Barış Derneği'ne karşı açılan davanın durdurulmasını istedi. Yaklaşık bin delege ve konuğun katıldığı kongrede bir konuşma yapan **Prof. Tugendhat** özellikle Federal Almanya'da sığınma talebinde bulunanların durumunu ele aldı. Federal İçişleri Bakanı **Zimmermann**'ın parlamentodan geçirmeye çalıştığı yeni sığınma yasası tasarılarını sert bir dille eleştiren Prof. Tugendhat, Federal Almanya'nın diğer Batı Avrupa ülkelerine oranla kabul edilen sığınma talepleri açısından en alt sırada yer aldığını dile getirdi. Toplantı çalışma grupları şeklinde sürdürüldü. Şili ve Uruguay'ın yanısıra bir de Türkiye çalışma grubu oluşturuldu ve insan hakları konusu geniş biçimde ele alındı. Kongre sonucu onaylanan basın açıklamasının Türkiye bölümünde **Barış Derneği** ile ilgili olarak şu istemlere yer verildi:

•Barış Derneği davasının derhal sona erdirilmesi

•Terörle hiç bir ilişkisi olmayan Barış Derneği üyelerinin takip edilmesine derhal son verilmesi

•Tutuklu bulunan Barış Derneği yöneticilerinin ve üyelerinin derhal serbest bırakılması

Frankfurt'ta Türkiye'ye yönelik bir dizi etkinlik

Frankfurt'ta bir açık oturum: Aydınlar ve Türkiye

Son haftalarda Türkiye'nin sanatsal ve kültürel değerlerine ilişkin oldukça yoğun etkinliklere sahne olan Frankfurt'ta 15 Mayıs günü **DGB Haus**'ta Türkiye'deki aydınların durumunu konu edinen ve 300'e yakın kişinin izlediği ilginç ve önemli bir açık oturum yapıldı. Halen kuruluş çalışmalarını sürdürmekte olan **"Türkiyeli Aydınlarla Dayanışma Girişimi"**nin düzenlediği ve yerli yabancı 24 kuruluşun desteklediği açık oturuma konuşmacı olarak Profesör **Server Tanilli,** Profesör **Klaus Liebe-Harkort,** Yeşiller'in Hessen Yabancı Hemşeriler Girişimi Başkanı **Detlef Lüderwald**'in katıldılar. Açık oturumu Cumhuriyetçi Alman Hukukçular Birliği yöneticisi **Helmut Becker** yönetti.

Açık oturumda uzun ve ilgilye izlenen bir konuşma yapan Prof. Server Tanilli önce **"aydın"** kavramanının dünkü ve bugünkü içeriği üstünde durdu. Aydını **"çağını kavrayan kişi"** olarak tanımlayan Tanilli, Türkiye aydınının yüzyılı aşan savaşımının geçirdiği evrimi özetledi. Tanilli 27 Mayıs'ın Türkiye aydını açısından önemli bir dönemeci işaret ettiğini belirtti ve bu dönemden itibaren aydınların başlıca üç değeri savaşımlarının odağına yerleştirdiğini söyledi. Tanilli bu değerleri, **"bağımsızlık, demokrasi ve devrim"** olarak belirledi.

Tanilli'den sonra söz alan konuşmacılardan **Roland Kern** 1981 yılında yaptığı Türkiye gezisine ilişkin gözlemlerini aktardı. Prof. **Klaus Liebe-Harkort** ise **GEW** delegasyonu olarak gittiği ve yeni döndüğü Türkiye'ye ilişkin izlenim ve değerlendirmelerini içeren uzun bir konuşma yaptı. Deflet Lüderwald de Alman aydınların Hitler döneminde çektiği acılar ve zorluklarla Batı Avrupa'daki ve özellikle Federal Almanya'daki siyasal sığınmacıların sorunları arasında derin benzerlikler bulunduğuna dikkati çekti ve onlarla dayanışmanın bir demokratlık ödevi olduğunu vurguladı.

Verilen kısa bir aradan sonra da açık oturumun tartışmalı bölümüne geçildi. Burada izleyicilerin yönelttiği sorulara yanıtlar verildi.

Frankfurt'taki etkinlikler

Öteyandan aralarında **DGB, GEW, AWO, Türk Halkevi, Kürt Halkevi** gibi etkili örgütlerin ve Frankfurt'tun belli başlı kültürel kuruluşlarının yeraldığı 24 kuruluş, 24 Mayıs'tan 7 Temmuz'a kadar sürecek olan bir dizi kültürel etkinlik örgütlediler. **"Türkiye'nin halk kültürü ve sanatı"** başlığı altında sunulan etkinlikler müzik, resim, kitap, fotoğraf sergileri, film gösterileri, konferanslar, açık oturumlar, folklor gösterilerinden oluşuyor. Elverişsiz mevsim koşullarına rağmen kentin en azından yabancılarla ilgili kesimlerine belirgin bir canlılık getiren sözkonusu etkinlikler hem Türkiye ile dayanışmaya katkısıyla hem de Frankfurt'ta CDU'lu belediye yönetimi ile Özal Hükümeti'nin Kültür (!) Bakanlığı'nın işbirliğiyle düzenlenen propaganda amaçlı resmi kültürel gösterilere etkili bir yanıt oluşuyla önem taşıyorlar.

TÜRKİYE'DEKİ hükümet çevreleri Barzani ve Talabanli başkanlığındaki Kürt ulusal direniş hareketlerinin aralarındaki sorunları bir kenara bırakıp, işbirliğini geliştirmek istemesini Türkiye'yi tehdit eden ciddi bir tehlike olarak görüyorlar. Tabii ki işine gelmiyor, Ortadoğu'da ABD'nin jandarmalığına soyunan ve kendisine de belirli paylar çıkarmayı amaçlayan cunta ve hükümetinin bu gelişmeler. Boşuna imzalamadılar Türkiye'ye Irak sınırlarından 17 kilometre içeri girerek askeri müdahale etme yetkisi veren anlaşmayı. 1982'de imzalanan ve 1984'de uzatılan bu anlaşmanın sonuçları ortada. Türkiye'den kaçan "teröristleri" aramak bahanesiyle Irak Kürtlerinin başına iniyorlar Demokles'in kılıcı gibi. Bu günlerde ise "tatbikat" adı altında Irak'la birlikte girişecekleri yeni saldırıların son hazırlıkları yapılıyor. Evren-Özal diktasının bölge ve dünya barışını tehdit eden bu saldırgan politikası, sadece halkımız tarafından değil, gerici olmayan tüm Arap hükümetleri tarafından da kaygıyla izleniyor.

BAŞBAKAN bir yanıyla da haklı "Kürt meselesi yoktur" derken. Halkımızın başında Kürt sorunu değil, bir Evren-Özal sorunu vardır. Bu sorunu birlikte çözdüğümüzde gül gibi geçineceğiz Türkü, Kürtü, tüm insanlarımız.

DÜZELTME VE ÖZÜR

14 Haziran 1985 tarihli, 59. sayımızda, 6. sayfada yeralan "Zeki Kılıç: Cunta ilk darbeyi DİSK'e indirdi" başlıklı yazıda 10. paragraf, 8-11. satırlar teknik bir hata nedeniyle yanlış yayınlanmıştır. Aşağıda düzeltir, özür dileriz.

"...yasağı kaldırmak için; ve somut ekonomik ve demokratik haklar için aralarında sıkı bir eylem birliği yapmalarıyla sendikal birliğin koşulları ve olanakları yaratılacaktır. Böylesi bir süreç...."

Aachen'daki Neonazi toplantısı engellendi

Futbol taraftarları arasına sızmaya ve onlar arasındaki etkinliklerini arttırmaya çalışan Neonazilerin **Aachen'** da 22/23 Haziran tarihlerinde gerçekleştirmek istedikleri sözde taraftarlar buluşması antifaşistlerin atik davranması üzerine önlendi. Toplantıya çağrı yapan **Allemania taraftarlar klübü "Supporters"** başkanı **Norbert Metzen'**in neonazi olduğunun ortaya çıkması üzerine çok çeşitli politik görüşlerden örgüt ve kişilerle sendikalar bir protesto yürüyüşüne çağrı yaptı. Diğer taraftan Aachen Valisi toplantı için söz verdiği desteği geri çekti. Neonazilerin çağrısına, bekledikleri gibi 700 kişi değil sadece 35 kişi uyarken, anti-faşistlerin Cumartesi günü Elisenbrunnen'den başlayan mitinge 500'ün üzerinde insan katıldı.

Toplantıya çağrıyı yapan **Norbert Metzen**'in kişiliği ilginç. Kendisi bir **"polis ajanı"** olarak neonaziler arasında çalışmak zorunda olduğunu belirtiyor.

Neonazi "SS Siggi" mahkum oldu

1983 yılında Dortmund'da bir Türk lokaline saldıran neo-nazi **"Borussenfront"** çetesinin elebaşısı **"SS Siggi"** adıyla tanınan Siegfred Borchardt bir yıl hapis cezasına çarptırıldı. Nazi propagandası ve yabancı düşmanlığı ile kamuoyunu uzun süredir tedirgin eden **"Borussenfrant"** 1. ligteki Dortmund takımının taraftarları arasında örgütleniyor. Savcının talebinden 4 ay daha fazla ceza veren yargıç, karar gerekçesinde **"mahkemelerin görevinin 'Borussenfront' gibi azınlıklara haddini bildirmesi"** olduğunu vurguladı. Kararın okunmasından sonra neo-faşistler mahkemeye hakaret ettiler ve Hitler selamı vererek salonu terkettiler. Neo-nazi **"Özgürlükçü Alman İşçi Partisi"** nin (FAP) eyalet seçimlerinde adaylığını koyan Borchard'a karşı açılan davanın koğuşturması sırasında Borussenfront'un Brüksel'deki maçta İtalyanlara saldıran faşist İngiliz örgütlenmesi **"National Front"**'la ilişkileri ortaya çıkarıldı.

Yüzbinlerce kişi Paris'in Concorde alanını ırkçılığı protesto etmek için doldurdular

Paris'te ırkçılığa karşı görkemli bir şenlik: S.O.S. Racisme!..

"İçleri kinle zehirlenenler artık susmalıdırlar" 15 Haziran Cumartesi gecesi Paris'in Concorde alanında toplanan yüzbinlerce kişiye seslenen esmer tenli genç söylüyordu bunları Daha çok gençlerin oluşturduğu "SOS RACISME SOS IRKÇILIK" hareketinin düzenlediği ve tüm gece boyunca süren şenlik, son yıllarda Paris'in yaşadığı en kalabalık toplantılardan biri oldu. Paris banliyölerinden, taşra şehirlerinden yüzlerce özel otobüs ve trenlerle Fransız, yabancı büyük çoğunluğu genç yüzbinlerce kişi Concorde meydanına akmıştı. "SOS-IRKÇILIK" hareketinin rozeti haline gelmiş olan bir avuçiçinde yazılı **"Arkadaşıma dokunma"** afişleri daha günlerce önceden Paris sokaklarını doldurmuştu.

Geceye Fransız ve yabancı 25'in üstünde tanınmış müzik grubu ve sanatçı katıldı. Sanatçılar müzikleriyle ırkçılığa karşı savaşımda yeraldıkları gibi, Etopya'daki açlığı da dile getirdiler. Fransız, Arap, Afrika, Amerika ve başka çeşitli ülkelerin müziklerinin birbirini izlediği konser boyunca dev bir perde üzerinde çeşitli ülkelerden sahneler yansıtılıyordu. Bunlar arasında özellikle Güney Afrika'daki ırkçı baskıları sergileyen görüntüler en çok dikkati çeken görüntüler oldu. Fransa'da çeşitli zamanlarda ırkçı nedenlerle öldürülmüş olan 130 kişinin anılarına yapılmış video filmi gösterisi gecenin en heyecanlı anını oluşturdu.

Paris'in Concorde alanında toplanan Fransız, yabancı yüzbinlerce genç ırkçılığı protesto etti.

Fransız Komünist Partisi ve CGT'de içinde olmak üzere şenliğe çeşitli parti, sendika ve ırkçılığa karşı savaşım veren örgütlerin temsilcileri de davetli olarak katılmışlardı. "SOS-IRKÇILIK" hareketi sözcüsü hareketlerinin niteliğini şöyle tanımlıyordu konuşmasında: "Bu hareket dine karşı ölüme karşı dostluğun üstün geleceğine bağlananların hareketidir."

Son yıllarda gittikçe yükselen ırkçılığın, gittikçe yoğunlaşan göçmen işçi sorunlarının karşısında elbette gece militan bir karakter taşımıyordu. Somut öneriler ve istemlerde bulunulmuyordu. Daha çok ırkçılığa karşı örgütlenen bir şenlik niteliğindeydi. Gene de CGT Genel Sekreteri Henri Krasuki'nin geceye mesajında belirttiği gibi, "böylesine soylu bir davayı savunmak için enerjisini harekete geçiren bir gençlik karşısında insan nasıl sevinç duymaz."

Türk ve Kürt 60 genç delege 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne katılacak.

Gençler 12. Dünya Gençlik ve

Vize alacaklardan istenen davet belgesinin örneğini sunuyoruz

Türkiye Postası'nın son sayısında konsolosluklara yüksek harç vermeden vize için davet tasdiki alınabilmesinin yollarını göstermiştik. Ancak konsolosluğa ödenecek 140 mark yerine 11 marka noterlikte ve 4 marka nüfus dairesinde (Standesamt) bu belgenin tanzim edilebilmesi için önceden Almanca olarak hazırlanması gerektiğini söylemiştik. Sözü geçen belgeyi, doldurulacak yerlerinin Türkçe tercümesiyle birlikte ilişikte sunuyoruz. Okurlarımızın bu

Verpflichtungserklärung

Name der eingeladenen Person:
(davet edilen kişinin adı)

Grad der Verwandtschaft:
(davet edenle akrabalık derecesi)

Ich arbeite und wohne in der BRD. Ich möchte die o.g. Person, die sich zur Zeit in der Türkei aufhält zu mir als Gast einladen. Mir ist bekannt, dass sie im Ausland nicht arbeiten wird und nach einem Aufenthalt von 3 Monaten die BRD verlassen muss. Hiermit verpflichte ich mich, die Hin- und Rückreise-Kosten der von mir eingeladenen Person sowie ihre Unterhaltskosten während ihres Aufenthalts in der BRD zu übernehmen.

Vor- und Nachname des Einladenden:
(davet edenin adı ve soyadı)

Geburtsort und Datum:

Görünen tehlike

Ümit KÖSEOĞLU

BONN politik arenası geçtiğimiz günlerde koalisyon partileri olan CDU/CSU ve FDP parti başkanlarının çeşitli görüşmelerine sahne oldu. Özellikle Kuzey Ren Vestfalya eyalet seçimlerinden sonra sıklaştırılan bu görüşmelerin ana noktasını işsizliğin azaltılması, vergi reformu ve parlamentoya sunulmak üzere bekleyen bir dizi yasa tasarısı oluşturuyor.

İŞSİZLİK azalmıyor artıyor.

Gençler 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne hazırlanıyorlar

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Gençliği ile Dayanışma Gecesi 22 Haziran Cumartesi günü Köln-Mülheim Stadthalle'de gerçekleştirildi. Devrimci Halk Kültür Dernekleri-DHKD, Genç Emekçiler Birliği-GEB, Genç Öncü, İlerici Gençler Derneği-İGD ve Sosyalist Gençler Birliği-SGB'nin oluşturduğu 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Hazırlık Komitesi'nin 27 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında Moskova'da yapılacak olan ve dünyanın tüm ülkelerinden onbinlerce gencin "antiemperyalist dayanışma, dostluk ve barış" belgileri altında katılacakları bu büyük festivalin tanıtımı amacıyla gerçekleştirildiği geceye 600'ün üzerinde genç katıldı.

Tüm gelirinin Nikaragua Sandinist Gençliği ile dayanışmaya aktarıldığı gecenin ortak konuşmasını Hazırlık Komitesinden bir temsilci yaptı. İlgi ile izlenen konuşmada özetle şöyle deniliyordu; "Kasım 1945 Londra Kongresine katılan, orada dünya gençliği adına 'Yeryüzünde faşizmin her türlü kalıntısını temizlemek için, dünya halkları arasında derin ve gerçek bir uluslararası dostluk için, kavga verme' kararını alan 20 yaşındaki gençler bugün yaşıyorlarsa 60 yaşını geçtiler. Demekki festival geleneğimizin ve mücadele ilkelerimizin 40 yıllık bir geçmişi var, ama yeryüzünde hâlâ kalıcı barışı sağlayabilmiş değiliz. 40 yıl önceki gençlik yemini bugün de geçerlidir. Gençlik, savaşın yakıp yıktığı bir dünyayı yeniden onarmak ve barışı egemen kılmak için yemin ederken ne çok da sosyalizmin büyüyen ve bir dünya sistemi haline gelen o günkü gücüne güveniyordu. Avrupayı faşizmin kılıcından, Uzak Asya'yı Japon militarizminden ve bütün insanlığı gericiliğin baskısından kurtaran şanlı Kızıl Ordu ve Sovyet halkları aynı zamanda kalıcı barışın olanağını da yaratmışlardır. O günden bu yana barışın temel dayanağı SSCB ve sosyalist sistemdir. Biz gençlik kitlelerinin barış umudu bu kaynaktan beslenmektedir.

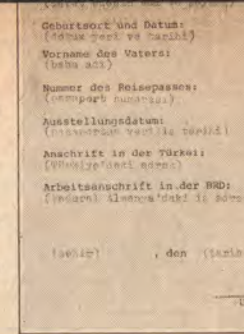
Leninci Komsomol, ilk muzaffer devrimin genç savaşçı ordusu, sosyalizmin inşasının bu gönüllü ve sınırsız emek gücü, bizi 27 Temmuz'da Moskova'ya çağırıyor. Her renkten genç insanlar dünyanın güncel sorunlarını görüşmek ve kararlar almak; kendi aralarında ulusal sorunlarının bilgi alışverişini ve dayanışmasını gerçekleştirmek ama esas itibarıyla milyonlarca sosyalist emek kahramanının ellerinde yükselen barış anıtına mütevazi bir taş daha koyabilmek için orada olacaklar. Geleceğin bu insan gücü, yönetme ve karar verme gücü, Moskova'dan yükselteceği barış sesiyle emperyalizme, bugünün savaş kundakçısı güçlerine, dünya gericiliğine ve bütün insanlık düşmanlarına kesin bir uyarıda bulunacaktır. Dünya gençliğinin bir parçası olarak biz, Türk ve Kürt gençleri olarak bu olayda üzerimize düşen görevin üstesinden gelmekle yükümlüyüz. Dünya barış hareketinin sürekli savunucusu ve sonsuz özverili neferleriyiz.

Halklarımızın faşizme karşı yürüttükleri demokrasi mücadelesi içindeki yerimizi doldurabilir, antifaşist saflardaki görevlerimizi yerine getirdiğimiz oranda dünya barışına katkımız da artacaktır". Festivale Türk ve Kürt gençliğini temsilen katılacak delegasyonun 60 kişiden oluştuğu açıklanan gece, kültür programından sonra omuz omuza çekilen halay eşliğinde "Kahrolsun Faşizm-Yaşasın Sol Birlik" sloganlarıyla coşkulu bir şekilde son buldu.

---

tercümesiyle birlikte ilişikte sunuyoruz. Okurlarımızın bu yoldan yapacakları tasarruf, Türkiye Postası'nın iki yıllık abone masrafından daha fazladır.

Belgenin doldurulmasında dikkat edilecek husular şunlardır: Parantez içinde Türkçe olarak yazılan açıklamalar sadece nasıl doldurulacağının anlaşılması içindir. Almanca belgede bunlar yer almayacaktır. Alt sıralarda Türkiye'deki adresten kastedilen, davet edenin Türkiye'deki adresidir. Davet edilenle ilgili doldurulacak tek şey en üstteki iki satırdır (Davet edilen kişi, davet edene yakınlık derecesi). Diğer bütün bilgiler davet eden hakkındadır.

Geburtsort und Datum:
(doğum yeri ve tarihi)

Vorname des Vaters:
(baba adı)

Nummer des Reisepasses:
(pasaport numarası)

Ausstellungsdatum:

Anschrift in der Türkei:
(Türkiye'deki adresi)

Arbeitsanschrift in der BRD:
(Federal Almanya'daki iş adresi)

(şehir) , den (tarih)

Unterschrift
(imza)

---

ruyor.

İŞSİZLİK azalmıyor artıyor, artacak da. Çünkü bu sorun, hükümet sorunundan öteye, kâra dayandırılan bir sistemin sorunudur. Ve deneylere bakılacak olursa, en yağlı kârlar krizlerin en koyu olduğu zamanlarda elde edilmiştir. Bu, bizlere petrol krizi diye yutturulmaya çalışılan zamanda da böyle oldu, gelecekteki krizlerde de böyle olacak.

GÖRÜŞMELERİN ağırlık noktasını hükümetin CSU kanadının, özellikle Strauss ve Zimmermann'ın ne pahasına olursa olsun parlamentodan geçirmek istedikleri "Yeni Yabancılar Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Halk Sayımı ve yeni Kimlik Kartları" konuları oluşturmaktadır.

ALINAN bilgilere göre, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasası, halk sayımı ve yerli kimlik kartları konularında anlaşma sağlanmıştır. Yabancılar Yasası konusunda yeni hazırlıkların yapılması kararlaştırılmıştır. Bu "hazırlıkların" içeriğinin ne olduğu konusunda henüz açıklama yapılmamasına rağmen, en iyi şartlarda dahi yabancıların çıkarına olmayacağı gün gibi aşikârdır.

FDP Başkanına basın mensuplarınca yöneltilen yabancılar yasası ile ilgili soruya "sonbaharda görüşülecek" yanıtını vermesi, görünen bir tehlikeye işarettir. Sonbahar, tüm demokratik güçlerin aleyhine çıkarılması muhtemel bir çok yasanın yanında, 1 Eylül savaşa karşı barış ve diğer bir dizi gün ve gösterilerin yapılacağı bir dönemdir. Bu nedenle çıkartılmak istenen yasaların zamanı rastlantı sonucu seçilmiş değildir.

İZİN dönemi sonunda biz yabancılara yabancılar yasasına karşı mücadeleyi yeniden başlatma görevi düşecek. Yasanın çıkarılmasını veya değiştirilerek çıkarılmasını birliğimiz ve mücadele gücümüz kadar etkileyebileceğiz. Hepimizi "sıcak bir sonbahar" bekliyor. Hazırlanalım.

Bir çok olayda İsviçre ve Federal Almanya'da polisin MHP'li katillere gözyumduğu anlaşılıyor

Batı Avrupa'nın her köşesinde MHP'li teröristler cirit atıyor

Geçen sayımızda Papa suikasti mahkemesinde ortaya dökülen kanıtlara dayanarak bu suikastin ardında MHP'li faşistlerin ve emperyalist gizli servisin bulunduklarını göstermiştik. Bu sayımızda ise burjuva basınında çıkan haberlere dayanarak İsviçre ve Federal Almanya polis kuvvetlerinin bu ülkelerde cirit atan MHP'li katillere nasıl göz yumduklarını örnekleyeceğiz. Aslında bu örnekler olup bitenlerin ancak ufak bir bölümüdür. Ufak bir bölümü de olsa gerçek apaçık görülüyor: MHP'li teröristler Batı Avrupa'da ellerini kollarını sallaya sallaya geziyorlar ve polis bunları değil aramak (oysa hepsinin isimleri INTERPOL'de var), yanlışlıkla tutuklasa bile kısa zamanda serbest bırakıyor! Ancak eroin kaçakçılığı gibi Avrupa kamuoyunun çok hassas olduğu suçları işleyenler tek tük takibata uğruyorlar. Fakat o zaman bile polis kaçakçılığı planlayıp yürüttüğü savcılar tarafından açıklanan örgüte, yani ülkücü federasyona ilişmiyor. Tek tek militanları mahkemeye vermekle yetiniyor.

Abdullah Çatlı

Ankara Ülkücü Gençlik Derneği ikinci Başkanı, A. İpekçi davasından ve Ağca'ya pasaport sağlayarak onun kaçmasına yardımcı olmak nedeniyle aranıyorken, İsviçre polisi tarafından tutuklandı. Fakat serbest bırakıldı. 1985 başında bu sefer Paris'te Gare de L'est'te üzerinde önemli miktarda eroinle tutuklandı. Halen Fransa'da tutuklu. Fransız Polisi A. Çatlı ve verdiği ifadelerle ilgili hiç bir açıklama yapmıyor.

Soruyoruz: Böyle önemli bir terörist İsviçre polisi tarafından nasıl serbest bırakılır?

Ömer Mersan

Münih'te ünlü kaçakçı Abuzer Uğurlu ile ilişkili bir şirkette çalışan Ömer Mersan, Abuzer Uğurlu'nun direktifi ile Sofya'da Ağca ile buluşup ona para verdiğini kabul ediyor. Ancak bu kişi hakkında değil dava açılmasına, onun tutuklanmasına bile gerek görülmüyor! Hatırlatalım: Ağca herhangi bir kişi değil, adam öldürmek suçundan idama mahkum olmuş ve her yerde aranan bir katildir. Böyle bir kişiye para vererek yardım etmek yasalara göre suçtur. Peki neden Ö. Mersan hakkında takibat yapılmıyor?

Yalçın Özbey

İpekçi suikasti sanıklarından. Papa suikastiyle ilişkili. Bir ihbar üzerine Bochum'da bir deste sahte pasaport, Konsolosluklara ait mühürler v.s. ile birlikte Federal Alman polisi tarafından yakalandı. Fakat her nedense Federal Alman polisi Yalçın Özbey'i bir müddet sonra serbest bıraktı. İki önemli terör olayına katılmış olan bu ülkücü terörist Federal Almanya'da istediği gibi dolaşıyor, hatta bize ulaşan haberlere göre Fransa ve İsviçre gibi ülkelere de gidiyordu. Aynı zamanda yine Papa suikastiyle ilişkili olarak aranmakta olan terörist Oral Çelik ile sık sık telefon görüşmeleri yapıyor, Oral Çelik ile ilişki içinde olduğunu her tarafta anlatıyordu.

Federal Alman polisi bu azılı teröristi neden serbest bıraktı?

Not: Yalçın Özbey kısa bir süre önce Federal Almanya'da yeniden tutuklandı, bu defa üzerinde Papa suikastinde kullanılan tabanca ile birlikte satın alınmış olan bir tabanca bulundu.

Oral Çelik ve Yahya Demirel

A. İpekçi davasından ve Papa suikasti ile ilgili olarak aranırken İsviçre polisi tarafından tutuklandı. Fakat **serbest bırakıldı.** Şimdi Fransa'da olduğu söyleniyor.

Soruyoruz: İsviçre polisi Papa suikastinde kilit adam diye adlandırılan bu azılı teröristi nasıl serbest bırakır?

Bir kaç ay önce İsviçre polisi Oral Çelik'in Demirel'in yeğeni ve hayali ihracatçı Yahya Demirel ile ilişki içinde olduğunu açıkladı. Verilen bilgilere göre Yahya Demirel Oral Çelik'e bir sahte Panama pasaportu sağlamış, ayrıca bir altın saat hediye etmiş. Herhalde bu hizmetlerinden ötürü olacak, daha önce vatandaşlıktan atılmış olan Yahya Demirel Turgut Özal Hükümetinin Haziran ayı içinde alınan bir kararı ile yeniden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alındı!

Mehmet Şener

Türkiye'de İpekçi cinayetinin planlayıcısı olarak aranırken İsviçre'de tutuklandı. Daha sonra İsviçre polisi tarafından **serbest bırakıldı.**

1984 sonunda Mehmet Şener İsviçre'de yeniden tutuklandı. Bu sefer suçu eroin kaçakçılığıydı. Ülkücülerin eroin kaçakçılığını nasıl yürüttüklerini anlatan geniş açıklamalarda bulundu. Bu arada bu teröristin de Yahya Demirel ile yakın ilişki içinde olduğu, altı hafta kadar Yahya Demirel'in yanında kaldığı ortaya çıktı. Böylece ülkücü teröristlerin örgütsel bağlarının nerelere uzandığını gösteren ipuçlarına bir yenisini ekledi.

Rıfat Yıldırım

Üzeyir Bayraklı

Frankfurt savcısı Rochus üzerinde 1,5 kg eroin ile Frankfurt'ta yakalanan Rıfat Yıldırım ve Üzeyir Bayraklı'nın ülkücü Federasyonun liderlerinden olduklarını, eroin kaçakçılığı yanısıra çevrelerine topladıkları aşırı sağcı gençlerle işadamlarını haraca bağladıklarını açıkladı. Savcı, Üzeyir Bayraklı'nın aynı zamanda Papa suikastinde Ağca'ya silah temin ettiği yolunda bilgiler de bulunduğunu belirtti.

Rıfat Yıldırım'ın tutuklamasından bu yana altı aydan fazla zaman geçti. Ülkücü Federasyon liderlerinin eroin kaçakçılığına karıştıklarını açıklayan savcılık neden bu meseleyle ilgili soruşturmaları gizli tutuyor?

Üzeyir Bayraklı ve Rıfat Yıldırım Türkiye'de 1978 yılında Doçent Dr. Bedrettin Cömert'i öldürmek suçundan aranıyorlar.

Savcıya soruyoruz: Üzeyir Bayraklı'nın Federal Almanya'nın Mainz şehrinde Bingerstr.'deki bir bilardo salonuyla yine aynı şehirde Mittlere Bleiche 14 adresindeki "Elif Video" dükkanını işlettiği doğru mu? Doğruysa Türkiye'de cinayet suçundan aranan bu faşist terörist gerekli izni nasıl almış?

Batı Avrupa'da Türkiyeli göçmen kadınların ilk uluslararası toplantısı Amsterdam'da yapıldı

İşçi, göçmen ve kadın olarak her düzeyde daha örgütlü çalışma için ilk adım...

Batı Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin yaklaşık 25 yıllık tarihinde ilk kez göçmen kadınlar, 6-8 Haziran günleri Amsterdam'da Free Üniversite'de yapılan Türkiyeli Göçmen Kadınlar Avrupa Konferansı'nda biraraya geldiler. Bugün Batı Avrupa'da Türkiyeli göçmen kitlesinin yaklaşık yarısını oluşturan kadınların sayısı son on beş yıl içinde ikinci ve üçüncü kuşaktan genç kızların eklenmesiyle artarken, sorunları da hem artmış, hem de farklılaşmıştı.

Göçmen kadınların böylesi bir toplantıyı gerçekleştirmelerine yol açan birikim on yılların birikimi idi. Ancak kadınlar toplantıya sadece yılların çilesi ve sorunlarını taşıyarak değil, çeşitli konulardaki deneyimleri, istemleri ve çözüm önerileri ile gelmişlerdi.

Konferansın Girişim Komitesi'nde yeralan Hollanda'dan sosyal çalışma uzmanı **Yasemin Tümer**'in açış konuşmasıyla kadın delegeler konferansta sözün kendilerine ait olduğunu anladılar. Tartışan da, öneren de onlar olacaktı. Daha sonra bir konuşma yapan yine Girişim Komitesi'nden Avrupa Parlamentosu üyesi, Hollanda **İşçi Partisi** milletvekili **Heyd d'Ancona** da kendilerine burada ortaya çıkan istemleri Avrupa Parlamentosu'na ve diğer uluslararası kuruluşlara götürmeye hazır olduğunu söylüyordu.

6 Haziran öğleden sonra başlayıp ertesi gün akşama kadar süren çalışma gruplarında kadınlar tüm sorunlarını açık bir biçimde tartışma olanağı buldular.

30-40 kişinin katıldığı çalışma gruplarında ana tebliği sunan o dalda daha önce çalışmalar yapmış uzman kişilerdi. Ancak uzman olmayan kişiler de önceden hazırladıkları raporları tartışmaya açtılar. Daha sonra ise herkes çok canlı bir biçimde kendi deneyimlerini görüşlerini açıkladı...

Fotoğraf: H. Tuç

(Üstte) Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden ve Avustralya'dan gelen göçmen kadınlar sorunlarını tartışırken, (Altta) Divan üyeleri soldan sağa: Rüksan Tuna, Beria Önger, Özden Kutluer, Maviye Karaham, Tülay Çınar, Ülkü Gürkan

Göçmen kadınlar bu temel saptamaların ışığında istemlerini be-

Göçmen kadınlar neleri istediler?

● Göçmenlere kadın erkek ayırımı gözetilmeksizin bulundukları ülkelerin yurttaşlarıyla eşit haklar verilmeli ve bunların kullanılması için gerekli olanaklar yaratılmalıdır.

● **Göçmenleri geri dönüşe zorlayan hükümet politikalarına son verilmelidir.**

● Göçmenlere yaşadıkları ülkelerde seçme ve seçilme hakkı tanınmalıdır, kendileriyle ilgili kararlarda söz sahibi olmalıdırlar.

● **Batı Avrupa ülkelerinde silahlanmaya ayrılan harcamalar azaltılarak bu paralar göçmen kadınların eğitim, yeni istihdam olanakları yaratılmalı, sosyal konumlarının iyileştirilmesi için kullanılmalıdır.**

● Kitle iletişim araçları aracılığıyla göçmenlerin kendi dillerinde yeterli yayın yapılmalı, Türkiyeli kadınlara yönelik hazırlanacak programlar arttırılmalıdır.

● **Göçmen kadınların örgütlenmesinde sendika kadın kollarının, göçmen derneklerinin, işçi derneklerinin ve diğer kadın örgütlerinin, varolan Türkiyeli örgütlerin, bulunulan ülkedeki kadın örgütlerinin ortak eylem birliğini sağlayıcı bir çalışma içine girilmelidir.**

● Türkiyeli göçmen kadınların AET ülkelerinde bu ülkelerin vatandaşları gibi serbest dolaşım hakkından yararlanmaları sağlanmalıdır.

● **İkinci kuşak genç kızlara eğitimde ayrıcalıklı yaklaşımlar kaldırılmalı, bu genç kızlara meslek kursları açılarak iş olanakları yaratılmalı ve iş yaşamında eşit koşullarda yeralmaları sağlanmalı.**

Genis

Bir Türk üç Alman genci otomobilde intihar ettiler

Hep birlikte ölüme gittiler

Hürkan Yalnızlar (19) (sağda), Udo Caffier (solda) ve dinen ile hayatına son verdi.

● Ailelerine "Bu aptal dünya yaşamaya değmez" diye mektup bırakan 4 gençten biri son dakikada ölümden döndü.

● **Otomobili ormana çekip egzos gazını boru ile içeri alan gençleri spor yapan Alman buldu.**

● Türk genci Hürkan Yalnızlar'ın işsiz olduğu Sosyal Yardım almayı kendine yediremediği...

Abschiedsbrief: „Wir haben keine Chance"

Jugendliche aus Aachen: Selbstmord

Gegen 6.30 Uhr fand ein Spaziergänger den Wagen mit den vier Jungen im Wald zwischen Aachen und der belgischen Grenze.

Lesen Sie auch unseren Kommentar „Warum?" auf SEITE 2

Gençlerin intiharıyla ilgili gazete kupürü

Bir intiharın içyüzü

Gazetemizin 59. sayısında 12. sayfada yayınladığımız bir haberde, Federal Almanya'nın Aachen kentinde bir Türkiyeli gencin üç Alman arkadaşıyla birlikte intihar ettiğini bildirmiştik. Hürkan Yalnızlar'ı canına kıymaya yönelten nedenleri incelemek üzere Aachen'da yaptığımız araştırmalar olayın ilginç yanlarını ortaya çıkardı. İkisi erkek yedi çocuklu Yalnızlar ailesi bundan dört yıl önce kanserden hasta olan babasını kaybetti. 8-24 yaşları arasındaki yedi çocuğa anne Sultan tek başına bakmak zorunda kaldı. Hürkan ve ağabeyi işsiz. Hürkan'ın ailesi Türkiye'ye cenazeyi götürmeye gittiği için kendileriyle görüşemedik. Ancak aileyi yakından taniyanlar bize intihar olayını nasıl gördüklerini anlattılar. Yalnızlar ailesinin Türkiyeli tanıdıkları Hürkan'ın böyle bir şey yapmayacağını ve olayda zor kullanılmış olacağını belirtirken, Hürkan'ın arkadaşları daha değişik şekilde konuşuyorlar. Herkesin birleştiği nokta, Hürkan'ın çevresinde sevilen mert bir delikanlı oluşu.

Hüseyin Gündüz

Kaiserplatz'daki Türk lokalini işletiyor

Aileyi ben 1975'den beri tanıyorum. Temiz bir ailedir. İntihar eden Hürkan akranları içinde en iyilerinden biriydi. İçkisi, sigarası kumarı, sokaklarda gezmesi yoktu. Kendisi gençlerde İş bulma kurumuna gitmiş, iş vermemişler. Çok üzüldü, bir süre kapı dışarı çıkmadı. Onunla birlikte ölen Alman çocukları hayattan umutlarını kesmişlerdi. Söylendiğine göre Hürkan'ı kandırarak, ya da zorla yanlarında götürmüşler.

Hürkan okulu bitirdikten sonra iş bulamadı. Lokale hiç gelmezdi. Son derece gururlu bir çocuktu.

Annesi ve ağabeyinin eline bakmak onu çok yıpratıyordu. İşsiz olduğundan askere alınma korkusu da vardı. Bir araya geldiğimizde sık sık bu konuya da değinirdi. Hatta bir keresinde birlikte televizyon seyrediyorduk. Türkiye Mektubu programında gençler 20 bin mark bedel sorunundan yakınıyorlardı. Hürkan daha sonra bana bedel konusunu anlattı. O, hem bu parayı çok yüksek buluyor, hem de bu paraların silah alınması için kullanılmasına çok kızıyordu. Askerde dayak atıldığı için de askere gitmek istemiyordu. Hürkan Kürttü. Türkiye'de Kürtlere ve Ermenilere çok kötü davranıldığını anlatıyordu.

Daha sonra ise herkes çok canlı bir biçimde kendi deneyimlerini görüşlerini açıkladı.

Çalışma gruplarında sorunlar yedi ana başlık çerçevesinde ele alındı. Bunlar, **ırkçılık, ve yabancı düşmanlığı, sağlık sorunları, yasal durum ve hükümet politikaları, örgütlenme, eğitim, kültür ve istihdam** idi Öte yandan, gerek çalışma grublarının, gerekse ülke gruplarının raporları son gün yapılan ve herkesin katıldığı plenum toplantısında okundu.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda son yıllarda Batı Avrupa ülkelerinin ve Türkiye'nin yaşadığı ağır ekonomik kriz ve hızla tırmanan silahlanma yarışı sonucunda göçmen işçilerin sorunlarının büsbütün ağırlaştığı ortaya kondu. Göçmen kadınların sorunlarının önemli bir bölümü kadın-erkek tüm göçmen kitlesinin sorunları ve içinde bulundukları ülkelerin işçi ve emekçilerin sorunları ile ortaktı. Ancak onlar tüm bu sorunları daha ağır olarak yaşamaktaydılar. Onlar, işçi olarak, kadın olarak ve göçmen olarak üçkatlı bir baskı ve ezgi altındaydılar. Bundan da öte çoğu sorunları içinde bulundukları konum nedeniyle ne ulusal ne de uluslararası yasalar ve anlaşmalar kapsamına alınmıştı. Yasal güvenceye alınan alanlarda da uygulamada ayrımcılık yapılmaktadır.

Göçmen kadınlar bu temel saptamaların ışığında istemlerini belirlediler, ve bu istemlerini yaşadıkları ülkelerin hükümetlerine, uluslararası kuruluşlara ve Türkiye hükümetine iletme kararı aldılar. Şu noktanın da altını çizdiler: Eğer bugün bazı sorunlar etrafında tartışabiliyor, somut çözümler önerebiliyorlarsa bunda örgütlü çalışmanın önemli bir payı vardı. Bu noktaya örgütlü çalışmalarla varmışlardı. İşçi olarak, göçmen olarak, ve kadın olarak her düzeyde yapılan örgütlü çalışma ile...

Öte yandan konferans ortak sorunlar ve ortak bir ilgi alanı çerçevesinde çok farklı toplumsal kesimlerden gelen, çeşitli politik görüşlere, dillere, yaşam biçimlerine sahip kişilerin biraraya gelip tartışabileceğini ve ortak talepler oluşturabileceklerini gösterdi.

Şimdi önemli olan böylesi bir çalışmanın arkasının gelmesiydi. Alınan kararların daha geniş göçmen yığınlarına ve bu sorunlarla ilgili kuruluşlara ulaştırılmasıydı.

Uluslararası düzeyde ve böylesine geniş katılımlı bir konferansı düzenlemeyi başaran Türkiyeli göçmen kadınlar kuşkusuz kendi sorunları etrafında da daha güçlü, daha etkin örgütlenmelere gidebilirlerdi. Konferans bitiminde delegelerin çoğunun dilekleri ve inançları bu yöndeydi.

Sesimizi yükseltelim

Konferansın son günü bir konuşma yapan İKD Genel Başkanı **Beria Onger**, bu toplantı süresince göçmenlik yaşamının en mutlu üç gününü yaşadığını, göçmen kadınların içinde bulunduğu durumu ve sorunlarını Türkiye'deki kardeşlerinden ayrı düşünmenin olanaksızlığını belirtti. Türkiye'de ilk kez İKD ile yığınsal bir kadın örgütüne sahip olan ilerici kadınların, barış ve demokrasi savaşımlarına armağan ettikleri sayısız deneyimleri, mahallelerde, protesto yürüyüşlerinde, grevlerde, sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde canla başla çalışan gençihtiyar kadınların mücadelesini, faşist kurşunlarıyla öldürülen Meryem Karakız'ı, Aytül Acarbaş'ı, Neşe Ertürk'ü unutmanın mümkün olmadığını anlatan Onger, **"İKD'de örgütlenen kadınların göçmen kadınlar üzerinde küçümsenmeyecek etkileri oldu. Onların eylemleri, göçmen kadınlar için örnek teşkil etti. Hepimizin hiç unutamayacağına inandığım bir örneği vermek istiyorum: Maden-İş grevleriyle dayanışmada çeyizlerini bile satmaktan geri kalmayan kadınlar, göçmen kardeşlerini de esinlendirici oldular. İKD'nin Avrupa'daki göçmen kadınlarla, onların örgütleriyle sıcak ilişkileri oldu.."** dedi.

1980 yılından sonra Türkiye'deki kadınların durumlarının daha da ağırlaştığını, üyelerinin askeri mahkemelerde 30 yıla yakın ağır ceza istemleriyle yargılandığını, çoğunun her an tutuklanma, işkence tehlikesine rağmen mücadeleye devam ettiklerini, Türkiyeli göçmen kadınların dayanışmasını her zaman yanıbaşlarında bulduklarını belirten Onger konuşmasını şu sözlerle tamamladı: **"Türkiyeli göçmen kadınlarla, Türkiyeli kadınlar ayrı ülkelerde yaşamalarına rağmen sonuçta ortak savaşımı paylaşmaktadırlar. Bu savaşımda yer alan kadınlarımızın sayısının daha da artması görevini konferansımız önümüze koydu. Ben size konferansımızın belgisiyle seslenerek konuşmamı bitirmek istiyorum, "Türkiyeli kadınlar nerede olursak olalım sesimizi yükseltelim."**

Geniş katılım sağlandı

Konferansda Hollanda Kraliçesi" nin kızkardeşi Prenses İrene'den, sıradan bir göçmen kadına dek, parlamenterler, uluslararası kuruluşların, sendikaların temsilcileri, yıllardır kadın örgütlerine emek vermiş kişiler, uzmanlar, çeşitli politik eğilimlere sahip kişiler biraraya geldiler. Avrupa Göçmen İşçiler Komisyonu temsilcileri ile Nairobi Konferansı Hazırlık Komitesi temsilcilerinin de yeraldığı konferansa Batı Avrupa'nın çeşitli işçi ve kadın örgütleri ve siyasi partileri ile aralarında Uluslararası Dünya Kadınlar Federasyonu olmak üzere birçok uluslararası kuruluşlardan da mesajlar geldi.

Yaş ortalamasının 30 olduğu konferansta delegelerin geldikleri ülkelere göre dağılımı şöyle idi: Hollanda–42, Federal Almanya–40, Batı Berlin–2, Fransa–3, Danimarka–2, İngiltere–1, İsveç–1, Norveç–1, İsviçre–1, Belçika–4, Avustralya-1. Toplantıda 7'si çeşitli ülkelerden olmak üzere 15 uzman yeraldı. Organizasyona ilişkin çalışmalarda ise 10 çevirmen ve 10'u Hollandalı olmak üzere 34 görevli çalıştılar.

bir çocuktu.

Annesi ve ağabeyinin eline Kürtlere ve Ermenilere çok kötü davranıldığını anlatıyordu.

Runchina Raffaelle

Hürkan'ın en yakın arkadaşlarından bir Italyan genç

Hürkan yedi ay süreyle Aachen'da hayvanat bahçesinde çalıştı. Daha sonra işsiz kaldı. Bir süre işsizlik yardımı aldıysa da, o da iki ay önce kesildi. İşsizlik parası kesilince İş bulma kurumuna gidip, iş istemişti. Memur eline bir belge verip, bunu annesine doldurtmasını istedi. Hürkan bu duruma çok içerledi. Kendisine sosyal yardım için başvurması önerildi. O buna yanaşmadı. Hem utanıyor, hem de sınırdışı edilmekten korkuyordu.

Hürkan müslüman, ben ise hristiyan olmama rağmen çok iyi anlaşıyorduk. O, bazen intihar edenleri gösterip, böyle bir şeyin dine karşı olduğunu söylüyor ve kınıyordu. Ama intihar sırasında pateks çekmiş. Bu uyuşturucu madde gibidir. Her halde şuurunu kaybetti, yoksa başka türlü intihar edeceğine kesinlikle ihtimal vermezdim. Hürkan pasaportunu kaybedip, süresiz oturma izni iptal edildiğinde Avustralya'ya gitmekten söz etmişti. Bu benim de aklıma yatmıştı. Ancak bu hayalimiz gerçekleşememişti.

Bedel can alıyor

Erol DENİZ

"Bedelli Askerlik için 15 bin DM'i bulamayan Türk genci intihar etti. Çocukluğundan beri Aachen kentinde yaşayan 19 yaşındaki Hürkan ismindeki bu genç diğer arkadaşları gibi 2 ay süren bedelli askerlik yapmak istiyordu. Kendisinin ve ailesinin maddi olanakları buna elvermeyince önce yaş gününü kutladı, sonra da arkadaşlarına veda ederek canına kıydı".

Geçtiğimiz haftalar basında yeralan bu haber tüyler ürpertici ve düşündürücüdür. İntihar olayının yankıları süre dursun, TC Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk Münih'de basın aracılığı ile yurt dışındaki gençlere sesleniyor: "Askerlik hak ve şerefli bir görevdir" diyor. İktidara geldikten sonra bedeli 15 bine indirdiklerini, daha indirmenin mümkün olmayacağını, bu miktarın örneğin, sigara içmemek ve disko'ya bir kez az gitmekle "kolayca" toplanabileceğini söyleyen Yavuztürk "Ayda 100 DM eden bu paranın sorun olmaması gerektir" diyor. Bedelin aile yuvası yıktığı, gençleri, kriminal olaylara ittiği, ana-babaları perişan ettiği ve canlar aldığı bilinmesine rağmen bir bakan tarafında söylenen bu sözler yabancı ülkelerde yaşayan tüm Türkiyelilere resmen küfürdür. Konu bu kadar ciddi olmasa insanın "Peki ya sigara içmiyor, disco'ya gitmiyorsak" diyeceği geliyor. Askerlik çağındaki gençlerimizin çoğu işsizdir, kişisel gelirleri olmadığından ana ve babalarının ellerine bakmaktadırlar. Onlarda çok kez işsizdirler. Bütün bunları, tanesi 110 Milyon DM. olan Tornado uçaklarından 14 tanesini Türkiye için satın almayı plânlıyan Yavuztürk bilmiyor mu,. Biliyor, biliyor da, kızına 6, oğluna 9 Milyon'a lüks otomobil alan "Baba" Özal'ı, Avrupa'da sosyal yardımdan geçinen ana ve babalarla karıştırıyor galiba. Sonra bizim gençler "Askerlik yapmayız" demiyorlar ki "15 bin çok iş güvencemiz yok" diyorlar. Bakan istediği kadar "Bedeli biz indirdik" desin dursun, gençlerimizin güçlerini birleştirerek ortak çıkarları için, birlikte mücadelesi olmasaydı bak bakalım bedel inermiydi. 19 yaşındaki gencin intihar olayının sorumluları ülke ekonomisini yerli ve yabancı tekellere peşkeş çekenlerdir. Yaşamını sürdürebilmek için insanlara böbreğini, çocuğunu sattıranlardır. Evrenler, Özallar ve onların dış ortaklarıdır. "Askerlik şerefli bir görevdir" sözlerine gelince: Bu şeref, 1960 ihtilâlinden sonra zorla askerlik yaptırılan Süleyman Demirel, zamanının İzmir Belediye Başkanı Faruk Tunca ve şu bizim "Ulusal Yeğen", Demirel'in yeğeni için de geçerlimidir acaba?. Gençler yenecek, bedel daha da inecektir beyler, bunu böylece bilin.

Şimdi kendimize daha çok güvenebiliriz

Türkiye Postası **konferansın bitiminde Girişim Komitesi üyelerinden ve konferansın Divan Başkanı** Özden Yalım Kutluer **ile görüştü. Hükümet politikasını etkilemeye yönelik çalışmalar yapan Hollanda Yabancılar Merkezi Yönetim Kurulu üyesi olan** Kutluer, **göçmen işçiler ve kadınlar konusunda danışmanlık görevi yapıyor.**

Ayrıca bu konferansa katılan delegelerle Türkiye Postası**'nın yapmış olduğu diğer söyleşileri gelecek sayılarımızda yayınlayacağız.**

Türkiye Postası: Böyle bir konferansı düzenlerken amacınız neydi? Sizce bu amaca ulaşabildiniz mi?

Ö.Kutluer: Bildiğiniz gibi bu yıl 1975'de Meksika'da programı oluşturulmuş olan Birleşmiş Milletler Kadın Onyılı sona eriyor. Temmuz ayının ikinci yarısında Nairobi'de toplanacak olan uluslararası konferansta on yıl içinde varılan nokta değerlendirilecek. Ne Meksika'da ne de ondan beş yıl sonra Kopenhag'daki toplantıda göçmen kadınların sesi duyulmamış, onların sorunlarını uluslararası platforma yansımamıştı. Biz bu yıl kendi sesimizi kendimiz duyurmak istedik. Bu amaçla Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yıllardır benzer sorunlar etrafında kopuk kopuk yürütülen çalışmaları biraraya getirip, göçmen kadınlar arasında iletişim ve deney alışverişi olanağı yaratmak istedik. Bu anlamda amacımıza ulaştık sanıyorum. Nairobi'ye buradan beş kişilik bir heyetle katılacağız. Konferansımızın sonuçlarını oraya götüreceğiz. Ve böylece Nairobi, göçmen kadın sorunlarının uluslararası bir platformda tartışılması için ilk adım olacak.

Türkiye Postası: Konferansta pek çok konu ele alındı. Nairobi' de özellikle ağırlık vereceğiniz belirli bir konu olacak mı?

Ö.Kutluer: Bizim için en önemli olan sorun **göçmen kadınların eşit yasal hakları.** Bu konuda yasal alanda yapılabilecek değişiklikler var. Ancak yasa değişiklikleri herşeyi halletmiyor. Bu nedenle göçmen kadınların eşit şansa sahip olması ve örgütlenmesi yönündeki engeller üzerinde özellikle duracağız.

Türkiye Postası: Kuşkusuz böylesi büyük bir konferans önemli maddi olanaklar gerektiriyor. Siz bu sorunu nasıl çözdünüz?

Ö.Kutluer: Bu konferansı düzenlemeye karar verdiğimiz zaman Hollanda hükümetine ve çeşitli özel kuruluşlara başvurduk, mali destek istedik. Uzun çabalar sonucunda Hollanda Sosyal İşler Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı ile Avrupa Ekonomik Topluluğu' ndan mali destek sağlayabildik. Özel kuruluşların çoğu talebimize yanıt bile vermediler. Ancak, üç kuruluşdan sağladığımız yaklaşık 100 bin guldenlik fon böylesi bir girişim için yeterli değildi. Toplantıyı ancak, birçok çalışmayı Hollandalı ve Türkiyeli arkadaşlarımızın gönüllü yapmaları, katılanların çoğunluğunun kendi masraflarını üstlenmeleri, Hollanda'daki arkadaşlarımızın konukları kendi evlerinde misafir etmeleri, üniversitenin salonlarından yararlanmamızın sağlanması, yani dayanışma ve özveri ile gerçekleştirebildik.

Türkiye Postası: Peki sizce konferansın en önemli sonucu, yada kazanımı ne oldu?

Ö.Kutluer: Bence en önemli sonuç, Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan ve çeşitli örgütlerde çalışan arkadaşlarımızı yüreklendirmek oldu. Onlara yıllardır yaptıkları çalışmaların boşa gitmediğini birikimin meyvasını vereceği olgunluğa ulaştığını gösterdi. Şimdi herkesin daha umutla ileriye bakabileceğini, ve böyle bir konferansı düzenleyebilen göçmen kadınların ve onların örgütlerinin şimdi daha ciddiye alınacağını düşünüyorum.

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan Neue Zeit gazetesinin muhabiri Afganistan'daki son durumu gözlemledi izlenimlerini aktardı ve görgü tanıklarını konuşturdu.

Görgü tanıkları Afganistan'daki devrimi ve karşıdevrimi anlatıyor

Afganistan köyler ülkesi, halkın yüzde 97'si köylerde yaşıyor. Köylerde yeni ile eskinin, kemikleşmiş örf ve adetlerin yanında, gelişmenin - ilerlemenin en belirgin farklarını, en göreceli bir biçimde izlemek olanaklı. Herşey ortada, gözler önünde. Hiç bir şeyi gizlemenin olasılığı yok.

Ben, Pakistan sınırındaki Nangarhar kasabasının idari merkezi olan Kama'da bulundum. Kama'nın dıştan görünüşü diğer Afgan kasabalarından farksız. Dar caddeler, penceresiz evler şehir merkezine kadar uzanıyor. Ortada kerpiçten yapılmış küçük caminin renkli taşlarla süslü minaresi.

Niyetim önce Nangarhar'a gitmekti. Benim gibi gazeteci olan dostlar, özellikle Kama'ya gitmemi önerdiler. Sınır kasabası olan bu kentte, halk iktidarının yerleştiğini söylediler. Kent sakinleri kendi iktidarlarının korunmasının gerektiğini kavrayarak, mahalleleri, araziyi ve ekili yerleri, bu iş için oluşturdukları koruma gruplarıyla elde silah, gece gündüz bekliyor, gündüzleri bütün çevreyi sürekli şekilde gözleme kulelerinden dürbünlerle tarıyorlar. Halk gece karanlıkta işaretleşebilmeye cep feneri ile çözüm bulmuş.

Toprak ve arazi halka dağıtılmış. Halkın çoğunluğunu oluşturan fakir köylüler, kendilerini toprak sahibi yapan **Babrak Karmal** imzalı tapularını, yapılan merasimle almışlar. Arkasından yakıcı ihtiyaçların giderilmesi ve üretiminin artırılması için bir kooperatifin oluşturulması hazırlıkları başlamış. Bir okul ve bir de dispanser açılmış.

Kama'da çok şeyler gördüm, bir çok yaşlı ve genç vatandaşla tanıştım. Bütün bunlar arasında beni kent merkezinde izlediğim bir toplantı çok etkiledi. Alana toplananlar arasında, karşı devrimcilere katılarak, yaban ellere giden, orada çektikleri bir çok zorluklardan son-

Üstte: Yakalanan karşı devrimcilerin üzerinde çıkan, düzenlenmiş sahte pasaportlar. Altta: Çin Dışişleri Bakanı karşı devrimcilerle görüşürken.

katılmıştı. Vali, Demokratik Halk Partisinin ve Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nin halka yaptığı ve daha da yapacağı hizmetleri, kasabada meydana gelen değişiklik ve gelişmeleri, karşı devrimci eşkiyalara karşı mücadelenin zor-

ler arasında halka yönelik girişimlerde **elini kana bulamayan tüm insanların suçlarını af ettiğini**" bildirdi. Vali, devrim kılıcının, geçmişten pişmanlık duyanları, nadim olanları cezalandırmıyacağını sözlerine ekledi. Ondan sonra yerini,

lerin kendilerini kandırabilmek için nelere başvurduklarını anlattılar.

Daha önce karşı devrimcilere katılmak üzere Pakistan'a geçen Macid ve Rauf kardeşler, köyün bilgililerinden sayılıyorlar. Dini inançları ağır basan bir aileden gelen kardeşler, heceliyerek de olsa Kuran'ı okuyabiliyorlar. Günün birinde, sonradan eşkiya Gulbuddin Hekmetyar'ın çetesinin adamı olduğu ortaya çıkan ve kendisini "derviş" diye tanıtan o adam köye gelmeseydi, belki de Macid ve Rauf kardeşler hiç bir yere gitmeyeceklerdi. Derviş, köylülerin dini duygularını, kendisinin çirkin propagandasına alet ederek, dinin tehlikede olduğunu ve özellikle "komünistlerden ve Ruslardan" korunması gerektiği propagandasını yayıyordu. Derviş, Macid ve Rauf kardeşlere ve biraz okuma yazması olanlara, Gulddin'in "Şahadet" isimli broşürünü veriyordu. (Adı geçen yayın Hamburg'da, en kalitek kağıtlara basılmaktadır.) Bunların dışında, Derviş'in zaman zaman getirip halka dağıttığı başka yayınlar da vardı. Bunlardan bazıları: Pakistan'ın Peshavar kentinde basılan "Şehit" ve "Cihad" isimli yayınlardı. Yayınların isimleri bile amacını göstermeye yeterliydi. Sahte derviş böylece kardeşleri ve bir dizi köy gencini kandırmaya uğraşıyordu.

Kardeşler anlatıyor

Belirli süre karşı devrimcilerin kampında kalan Macid ve Rauf kardeşler, oradaki yaşamlarını ve kampın cehennem havasını toplantıda anlattılar. Diğer tüm kamplarda da durumun aynı olduğunu, en ufak bir itirazın dayakla cezalandırıldığını söylediler.

Pakistan sınırı içindeki sayılan 120'yi bulan karşı devrimci kampların her birinin ayrı bir görevi var.

kamplardan birinde terör ve korkutma, sindirme, arkadan saldırma işleri öğretilmekte. Eğitimde, en çok zaman ideolojik konulara ayrılmakta, köylü vatandaşlar Afganistan'daki demokratik halk iktidarına, devrim koruyucularına, kooperatiflere karşı körü körüne hınç ve nefret hisleriyle donatılmakta. Terör ve sabotaj uygulayacak hedefler belirlenmekte ve eşkiya çeteleri bu işlerin denemelerini yapmaktalar. Kamplardaki bir çok Amerikalı, Çinli ve Pakistanlı askeri uzmanlar göya "dini inançlar için savaşan" bu çetelere yardım olarak verilen silahların kullanılışını öğrenmektedirler.

Toplama kampları devamlı bir kontrol altındadır. Bu iş için kurulmuş enformasyon ağı vardır. Bu yol ile ülkesine, yani Afganistan'a geri dönmek isteyenler tesbit edilmektedir. Bu kişiler derhal diğerlerinden ayrılmakta, baş kaldıranlar yok edilmektedir.

Bütün uğraşılara rağmen, çete başları saldırı çeteleri kurmakta zorluk çekmekteler. O zamana kadar yalan propaganda ile doldurulan bu insanlar gerçek Afganistan'ı, devrimin kazanımlarını gördükten sonra kandırıldıklarını anlamaktalar. Macid ve Rauf kardeşler de aynı olayları yaşamışlar.

Kendi kasabalarına sabotaj uygulamakla görevlendirilerek yollanan bu kardeşler, kasabaya geldiklerinde bu mücadelenin sonu olmadığını, İslâm dininin Afganistan'da hiç bir kimse tarafından engellenmediğini görmüşler. Ülkedeki tüm camiler açıktı, devlet, camilerin tamir ve onarımı için bütçeden para ayırmaktaydı. Iki kardeş, kasabadaki cami imamının halâ görevinde olduğunu ve kendisine devlet tarafından aylık bağlandığını öğrenmişler. Böylece imam, eskiden olduğu gibi geçimini temin etmek için bir çeşit dilencilik sayılan, kasaba sakinlerinden yar-

ke'ye gönderilmiş, müslümanlığın şartlarından birini daha yerine getirerek Hacı olmuştu.

Afganistan Demokratik Halk Cumhuriyeti hükümeti, Suudi Arabistan'a uzanan bu seyahat masraflarının önemli bir kısmını üstlenmişti. Eskiden 35 bin Afgani (Afganistan para birimi) olan Hac seyahati, bugün, 5 bin Afganidir ve bu masrafın da büyük bir kısmını devlet karşılamaktadır. Afganistan Demokratik Halk Cumhuriyeti, Hac ziyareti için uçak seferleri düzenlemekte, masrafları ve örgütlemeyi üstlenmektedir. Macid ve Rauf kardeşler bütün bunlara şahit olmuşlar.

Kama, Afganistan Nisan Devriminin kök saldığı bir kent. Ve ülkede daha binlerce Kama var. 7

1978 Nisan Devriminin parolası: Büyük toprak sahibi feodal ağalar ve onların erkânı, yüksek seviyeli tabaka, kabile reisleri, başta ABD emperyalizmi olmak üzere büyük burjuvazi ve bölgedeki gerici çevrelerin her türlü engellemelerine rağmen "**gelişme ve ilerleme**".

Bu hedefler doğrultusunda şehir ve kentlerdeki emekçilerin en geniş kesimleri çalışıyorlar. Afganistan Demokratik Halk Partisi, ülkenin gelişmesinin hızlandırılmasını en önemli görevlerinden sayıyor. Devrimci güçlerin günümüz konumunda parolası, "**çalışmayı öğrenelim**".

Kama'daki devrimciler, kendi kentlerini ve devrimin kazanımlarını gece-gündüz demeden saldırgan çetelere karşı koruyorlar. Yeni

narak, yaban ellere giden, orada çektikleri bir çok zorluklardan sonra tekrar yuvaya, köyüne dönenler de vardı.

Toplantıya Jelalabad Valisi de lık ve gelişmeleri, karşı devrimci eşkiyalara karşı mücadelenin zorluklarını anlattı. Tekrar köyüne dönenlere hitaben, Afganistan Devrim Konseyi'nin "karşı devrimci- olanları cezalandırmıyacağını sözlerine ekledi. Ondan sonra yerini, yurdunu terkederek göç edip karşı devrimcilere katılan bir kaç kişi başından geçenleri, karşı devrimci-

120'yi bulan karşı devrimci kampların her birinin ayrı bir görevi var. Örneğin, Macid ve Rauf kardeşlerin kaldığı kamp ajitasyon-propaganda işleriyle uğraşmakta. Yakın

etmek için bir çeşit dilencilik sayılan, kasaba sakinlerinden yardım toplamaktan kurtarılmıştı.

Dahası da var: Kasaba imamı geçtiğimiz yıl devlet yardımıyla Mek-

rimin kök saldığı bir kent. Ve ülkede daha binlerce Kama var. 7 yıllık devrimin kazanımları, kelimenin tam anlamıyla her hanenin insanlarının kaderini etkilemiş.

nın gece-gündüz demeden saldırgan çetelere karşı koruyorlar. Yeni bir yaşamın kurulması çalışmalarında devrimci Afganistan uyumuyor.

Kiliseler Günü'nde resmi verilere göre Türkiye'de 30 bin tutuklu, 50 idam kararı ve idam istemiyle açılmış 600 davanın bulunduğu belirtilerek, Türkiye'deki "demokrasi" gözler önüne serildi

Kiliseler Günü'nde Türkiye'deki işkenceler ve baskılar ele alındı

Bir önceki sayımızda, geçtiğimiz günlerde Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde yapılan 21. Protestan Kiliseleri Toplantısına ilişkin haberler yeralmıştı. Protestan Kiliseleri Toplantısı iki yılda bir yapılmakta. Bu yıl, bu geleneksel toplantıya 120 bine yakın insan katıldı. Adalet ve barış en çok tartışılan konulardı. Bu çerçevede 6 Haziran günü Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) tarafından düzenlenen bir toplantıya, **Prof. Luis Schottrof**, Batı Berlin eski Belediye Başkanı **Heinrich Albertz**, Nikaragua Eğitim Başkanı **Fernando Cardenal, Dr. Erhard Eppler**, Uluslararası Af Örgütü eski Başkanı **Helmut Frenz, Elmar Funk** ve Türkiye'den **Dr. Bülent Tarakçıoğlu** katıldı.

"Dünyada İnsan Haklarının Çiğnenmesine Tanık" olarak bir konuşma yapan Dr. Bülent Tarakçıoğlu, konuşmasında Türkiye'de 1,5 yıla yakın bir süre tutuklu kaldığı sırada tanık olduğu işkence yöntemlerini anlattı. Tutukluların her türlü haktan yoksun bir şekilde karşı karşıya kaldıkları işkence yöntemleri olarak şunları sıraladı: Bütün vücuda dayak, falaka, vücutta sigara söndürme, kadınlar da dahil seksüel işkence, vücudun çeşitli bölgelerine elektrik verme, ayaklarından ve ellerinden asmak, psikolojik işkence vb.

İşkence ve baskının Kürtler üzerinde daha yoğun olduğu ve Türkiye Kürdistanı'nda çok daha vahşi yöntemlerle işkence yapıldığı belirtilen toplantıda, 15 Ağustos 1984'de Güneydoğu'da **Kürtlere** yönelik başlatılan operasyona da dikkat çekildi. Bu operasyonlar sırasında Kürt köylerinin basıldığı, halkın erzaklarına, eşyalarına el konulduğu, çok geniş tutuklamalar yapıldığı ve halen çeşitli biçimlerde operasyonun sürdürüldüğü, Kürdistan'daki hapishanelerde, özellikle Diyarbakır cezaevinde yapılan işkencelerin büsbütün korkunç olduğu belirtildi.

Daha sonra Barış Komitesi davaları, 1300 imzalı Aydınlar Dilekçesi hareketi ve Fatsa Belediye Başkanı **Fikri Sönmez**'in işkencede öldürülüşü vb. politik baskı ve işkence verilerinden hareketle, Türkiye'de demokratik bir yönetim olmadığını belirten Dr. Tarakçıoğlu, Kohl hükümetinin Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesine umursamaz bir tutum takınarak, Türkiye'deki rejimi desteklediğine dikkat çekti. Bu durum karşısında Alman kamuoyunu uyanık olmaya, dayanışmaya, genel politik af için destek vermeye çağırdı.

Bir politik göçmen olarak yaşadığı FAC'nde iltica için başvuran politik göçmenlerin bir şehirden dışarı çıkamama, çok az bir parayla geçinme ve angarya işlerde çalıştırılma vb. sorunları dile getirildi.

Yine bu toplantı çerçevesinde 7 Haziran günü bir Yuvarlak Masa Toplantısı yapıldı. **"İşkence ve İnsan Haklarının Zedelenmesi"** konulu toplantıya Türkiye Barış Komitesi Onur Kurulu üyesi ve yayıncı **Gün Doğan Görsev** ve **Dr. Bülent Tarakçıoğlu** katıldılar. Gün Doğan Görsev barışı ve ülkesinin bağımsızlığını savunduğu, demokrasiye inandığı için 3 yılı aşkın bir süre Türkiye'de çeşitli cezaevlerinde tutuklu kaldı.

10 Aralık 1984'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen **"İşkenceye Karşı Anlaşma"** çerçevesinde tartışmaların yapıldığı toplantıda Görsev, siyasi şubede maruz kaldığı işkenceleri ve çeşitli cezaevlerindeki baskıları, insanlık dışı tutumları bizzat yaşayan birisi olarak anlattı.

Görsev Konuşmasında Türkiye'de bugün ilerici, yurtsever, demokratlar üzerinde çok yönlü yoğun saldırılar olduğunu belirtti.

Bir MDP milletvekili ile Stuttgart Türkiye Postası görevlilerinin ilginç bir söyleşisi

Her cumartesi günü şehrin en işlek yerinde **Türkiye Postası** satışı yapan çalışma ekibimizi o gün bir sürpriz bekliyordu. NATO Parlamenterler Meclisi Toplantısı için Stuttgart'a gelen Türkiye heyetinden **MDP Denizli Milletvekili İsmail Şengün** olduğunu sonradan öğrendiğimiz birisi yanımıza yaklaştı. Satış yapan arkadaşımızla aralarında kısa bir konuşma geçti. Ve iki tarafın da arzusu üzerine, aynı günün akşamı Zeppelin Oteli'nde buluşmak üzere ayrıldık. Akşam kararlaştırılan saatte üç kişi otele gittik. Bir arkadaşımız ise bizi kapıda beklemek üzere görevlendirildi.

Büyük bir polis kordonunu hiçbir soruya maruz kalmadan geçtik. İçeri girmemizle birlikte kendi kendimize bakmaya başladık. Çünkü, içerdekilerin hemen hepsi koyu renk elbiseler içinde kravatlı yada papyonlu adamlardı. Kadınlar ise lüks uzun tuvaletler içinde salınıyorlardı. Biz ise günlük giysilerimizleydik.

İsmail Şengün bizi ayakta karşıladı. Salonun dibinde duran koltuklara doğru götürdü bizi. **"Gelin bakalım çocuklar şöyle bir yere oturalım. Ama fazla vaktim yok çünkü bu akşam baloya gitmem gerekiyor".** Oturur oturmaz da konuşmaya başladı. **"Söyle bakalım gazetede bu yazdıklarınız doğru mu? Biz MDP olarak 'Pişmanlık Yasası'na oy vermedik. Bizden birkaç kişi oy vermişse böylemi yazmak gerekir?"** Arkadaşımız bunun bir grup kararı olmasa bile, bir çok MDP'linin bu karara katıldığını söyleyerek bir soru yöneltti. "Siz Türkiye'de genel af çıkarılması konusunda neler düşünüyorsunuz? Şengün hemen yanıtladı: **"Arkadaşlar, bazı konular vardır ki, çok zordur. Sorunlara çözüm ararken şartları, koşulları değerlendirmek ve çözmek yolunu bu çerçevede düşünmek gerekir. Genel af konusunda biz MDP olarak bir tasarı hazırladık. Geçen sene bunu oluşturamadık. Şimdi ise henüz ortam müsait değil".**

Arkadaşımız bu cevabı açıklığa kavuşturmak için bir soru daha sordu: "İsmail Bey açıklamanızdan şunu anlayabilir miyiz? Bugünkü parlamento cuntaya bağımlı bir durum arzediyor." İsmail Şengün araya girdi: **"Biz parlamento olarak cuntaya bağlı değiliz. Biz bağımsız olarak çalışmalarımızı yapıyoruz. Türkiye'yi 3-5 generalin idare ettiği iddiasını da kabul edemiyoruz."**

"İsmail Bey, tabiiki demokrasinin ne olduğu konusunda bizim de, Avrupa'nın da bazı kıstaslarımız var. Sizin dahi dost bildiğiniz kimi çevreler bir ülkede sendikal haklar, düşünce özgürlüğü yoksa, en temel insan hakları yoksa buna demokrasi demiyorlar.

Konuşma böyle sürerken vakit hayli geçti. Delegasyondan bazı milletvekilleri çevremizde dönüp Şengün'e ne zaman gideceklerini soruyorlardı. Şengün biraz geç geleceğini ve onların gidebileceklerini söyledi. Bu arada Konsolosluk görevlileri tam karşıda iki elleri göbeklerinde, el pençe divan duruyor bize de kızgın kızgın bakıyorlardı. Şengün sözü bizden alarak: **"Biz bunları biliyoruz. Avrupa'da komünistler bunları yapıyorlar. Ama bunlara biz önem vermiyoruz. Zaten Avrupa'da güçlü de değiller."** Bunun üzerine konuşmayı biraz daha derinleştirmeye karar verdik. "Peki İsmail Bey, acaba sizin demokrasi anlayışınızda komünist partilerine yer var mı? Örneğin bizim ülkemizde 65 yıldır var olan ama yasaklanan Türkiye Komünist Partisi (TKP) var. Burjuva demokrasilerinin olduğu ülkelerde komünist partileri yasak değil. Siz bu işe ne diyorsunuz?" İsmail Bey biraz sarardı. Yutkundu, koltuğunda kıpırdadı... **"Efendim!"** Ne diyeceğine bir türlü karar veremedi. Ve nihayet, **"Bizim memleketimizde komünist partisi kurulamaz. Çünkü bize uygun düşmez. Komünist partilerinin Avrupa'da bile işi zor. Bizde kimse onun arkasından gitmez."** Arkadaşımız dayanamadı: "Peki ama buna halk karar verse... Siz nereden bileceksiniz? Kaldı ki, cunta başı Evren'in konuşmalarından anlaşılıyor ki, TKP halkın sempatisini kazanmış. TKP'den korkmasalar bu kadar sözünü etmezler." Şengün bu konuyu kapatmanın yollarını aramaya başladı: **"Biz daha Avrupa düzeyinde değiliz. Bu konuda başka birşey söyleyemem. Peki siz söyleyin bakalım, 12 Eylül olmasaydı ne yapacaktık?"**

Sorusuna hemen cevap verdik: "12 Eylül'ün kime karşı yapıldığını bugün halk tarafından net bir biçimde anlaşılmıştır. Anarşi ve terörü bahane edenler, sermayenin bekçiliğini ve uşaklığını yapmaya başlamışlardır. İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK kapatılmış, sendikal haklar işçilerin ellerinden alınmış, onbinlerce ilerici, yurtsever ve devrimci tutuklanmış, işkence ve baskı uygulanmış, Kürt halkına karşı amansız bir saldırı başlatılmıştır. Barışı ve insan haklarını savundukları için birçok yurtsever aydın tutuklanmış ve hapis cezalarına çarptırılmıştır. Buna mukabil anarşi ve terörün baş sorumluları, tertipçi ve uygulayıcıları birer birer serbest bırakılmışlardır." Şengün burada araya girdi: **"Ben şahsen demokratik bir insanım. Atatürk ilkelerine bağlı, sosyal adalete ve ilkelerine inanmaya yakınım. Biz de bugün bazı uygulamalardan memnun değiliz. Örneğin ekonomik uygulamalar son derecede kötü. Ben iktisatçıyım. Bugün enflasyon halkı zor duruma sokmuştur."**

"Bu uygulamanın mimarı IMF değil midir? ANAP iktidarı ve Özal IMF'nin memuru değil midir?" Şengün biraz rahatsız bir durumda devam etti: **"Şunu bilmenizi isterim ki, IMF'den memnun olmayan kişiler de vardır. Bizim memlekette IMF'yi herkes sevmez. Ben de tasvip etmiyorum. IMF birçok ülkenin ekonomisini çıkmaza sokmuştur."**

Konuyu biraz da göçmen işçi sorunlarına kaydıralım dedik: "İsmail Bey, buradaki işçilerin de çok sorunları var. Örneğin yabancı düşmanlığı. Bugün iktidardaki koalisyon tarafından da körükleniyor bu. Türkiyelilere iş vermiyorlar, oturma hakkı için polis bir çok problem yaratıyor. Eğitim durumu ise son derecede kötü. Çocuklarımız ne Türkçeyi ne de Almancayı tam olarak bilmiyorlar. Dönüş yapan ailelerin çocuklarını büyük zorluklar bekliyor. Ailelerin birleşmesinin önünde bir çok engeller var. Ve Türkiye'den gelen hükümet yetkilileri bu sorunları çözme yolunda bir çalışma yapmadıkları gibi bir de Alman hükümetine yardım eden anlaşmalar imzalıyorlar. Kendi işçilerinin zararına olsa bile..."

Şengün burada sabırsız bir hareketle sözümüzü kesti: **"Bu konunun açıldığı iyi oldu. Ben bunları fazla bilmiyorum. Bize yapılan anlaşmalarla ilgili bilgi vermiyorlar. Sonra nasıl olur kardeşim? Ailelerin birleşmesine niye engel oluyorlar. Bunu ilk defa duydum... Yazın kardeşim yazın, benim adresim belli. TBMM'ye yazın. Ben bunları okur ve takipçisi olurum. Ama netice ne olur bilemem tabii. Çünkü biz iktidarda değiliz."**

Özal'ın "vatandaşları" ve "halk"a yakınlığı

Özlem ÖZGÜR

ABD'nin **"International Herald Tribune"** gazetesinin, Haziran ayının ilk hafta sonu sayısında yayınlanan demecinde, Başbakan Turgut Özal, ben **"halk"**a yakın bir başbakanım der. Dahası, Özal, bu gazete ile yaptığı söyleşide, şimdi Türkiye'de **"vatandaş"ın yüzünün gülmekte olduğunu, "halk"**ın giyim ve kuşamının bile değiştiğini söyler.

Özal'ın yüzü gülen **"vatandaş"**larına ilişkin ve onun, **"halk"**a yakınlığını gösteren o kadar çok örnek vardır ki; gerçekten saymakla bitmez. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Türkiye Bankalar Birliği'nin 1984 yılı raporunda, bu konuda çok değerli bilgiler var.

Örneğin, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar, 1984 yılında, 222 milyar 500 milyon lira kâr elde etmiş ve bu bankaların kârı, bir önceki yıla oranla, tamı tamamına yüzde 175 oranında artış göstermiş. Ilginçtir ki, milyarlar, sayıları üç düzineyi geçmeyen banka sahibi holding patronlarının ve yabancı bankaların kasalarını doldururken, devlet bankalarının tümü zarar etmiş.

Bu nasıl olmuş? Bankalar Birliği'nin raporu, yalnızca devlet bankalarının neden zarar ettiklerini göstermekle kalmıyor; aynı zamanda, özel bankaların kâr elde etme yollarına ilişkin ipuçlarını da beraberinde getiriyor. Örneğin, Türkiye ekonomisinde, devlet adına para ve kredi mekanizmalarını düzenleyen, toplam kredi hacmi içindeki payı, özel bankaların açtıkları kredi miktarından daha fazla olan Merkez Bankası; 1984 yılında, faiz alışverişinden 160 milyar lira zarar etmiş.

Faizciliğin geçer akçe olduğu ve herkesin kazandığı bir ortamda, Türkiye ekonomisinde en yüksek kredi hacmine sahip olan Merkez Bankası, neden mi zarar etmiş? Yasalar gereği, bankalar özel ve tüzel kişilerden topladıkları mevduatın yüzde 10'unun, **"mevduat karşılığı"** olarak Merkez Bankası'na yatırmak zorundadırlar. Merkez Bankası, geçtiğimiz yıl, **"mevduat karşılığı"** hesaplarının sahibi olan bankalara, yüzde 53 oranında faiz ödemiş.

Buna karşılık, 1984 yılında Merkez Bankası bankalara ve dışsatımcı holdinglere, yüzde 20 ile yüzde 25 arasında değişen faiz oranıyla 1 trilyon 204 milyar lira kredi açmış.

Bankalardan yüzde 53 faiz oranıyla para alıp, parababalarına yüzde 20-25 faiz oranıyla kredi açınca da, Merkez Bankası 160 milyar lira zarar etmiş. Ve paralar, bir düzine banka sahibi holding patronu ile 15-20 dolayındaki dışsatımcı holdingin kasalarını doldurmuş. Böylece, hem Özal'ın **"vatandaş"**larının yüzü gülmüş ve hem de, onun **"halk"**a yakınlığı bir kez daha görülmüş.

Özal'ın **"halk"** severliğine ilişkin, bir başka örnek daha verelim. Son yıllarda, devletten çıkar sağlamanın yeni ve ilginç bir yöntemi daha gelişir. Holding patronları tarafından, mantar gibi ardarda **"paravan"** şirketler kurulur. Sonra, bu şirketlere devlet bankaları tarafından, büyük boyutlu krediler açılır; ve bunlar, KIT'lerden satın aldıkları malları vadeye bağlarlar. Ardından da bunların herbiri durup dururken, **"batıverir"** ve böylece devletin paraları uçtu uçtu olur.

Örneğin, **"Yüksek Denetleme Kurulu"** raporlarına göre geçtiğimiz yıl bu yöntemle, 5 devlet bankasından ve 23 KIT

Ekonomideki gidişat ve IMF, OECD ve Dünya Bankası ile ilişkiler Özal'ı terletmeye başladı

Kemerler daha da sıkılacak!

Ekonomideki gidişatın kötüleşmesi, IMF, OECD ve Dünya Bankası gibi kuruluşların, Türkiye ekonomisi hakkında ardarda **"olumsuz"** raporlar yayınlamaları ve asıl önemlisi, IMF ile Türkiye arasında yeni bir anlaşmanın imzalanmaması ve bunun, ileri bir tarihe ertelenmesi, Özal Hükümeti'ne zor günler yaşatmaya başlattı ve Türkiye, yeni dış borçlar bulmakta güçlüklerle karşılaşmaya başladı. Örneğin, Türkiye'ye kısa ve orta vadeli kredi açan özel yabancı bankaların önemli bir bölümü, bu kredileri durdurup bekleme dönemine girerken, bazı yabancı bankalar da kısa vadeli kredilere karşılık çok yüksek faiz istemeye başladılar.

Özel yabancı bankaların bu yeni tavrı ve bunların, **"bekleme dönemi"**ne girmelerine, IMF ile Türkiye arasında yeni bir anlaşmanın imzalanamaması neden oldu. Nitekim, Türkiye'ye orta ve kısa vadeli krediler veren bankalar birliğinin öncülüğünü yapan ABD banka temsilcileri, bu yeni durumla ilgili olarak basına yaptıkları açıklamada, **"Bankalarda bir rahatsızlık var. Herkes, bekleme dönemine girdi. Zira, Türkiye'nin henüz tek başına ve IMF şemsiyesi olmadan piyasaya çıkamayacağı görüşü hakim."** şeklinde konuştular.

Bilindiği gibi, ekonomideki gidişatın iyice **"kötüleşmekte"** olduğunu gören IMF, **"24 Ocak Kararları"**nın kesin iflasının sorumluluğuna ortak olmak istemediğinden ve ayrıca, yazılı bir anlaşma olmadığından da Özal'ın bu programın dışına çıkamayacağı iyi bilindiğinden, Türkiye ile yeni bir anlaşma imzalanmaktan kaçınmış ve Özal Hükümeti'nin ısrarı üzerine, IMF yeni bir anlaşma için **"çok ağır"** ve **"kabul edilemez"** koşullar öne sürmüş ve sonuçta, Ağustos veya Eylül aylarına ertenlenmişti.

Bilindiği gibi, ekonomideki gidişatın iyice **"kötüleşmekte"** olduğu-

nu gören IMF, **"24 Ocak Kararları"**nın kesin iflasının sorumluluğuna ortak olmak istemediğinden ve ayrıca yazılı bir anlaşma olmadan da Özal'ın bu programın dışına çıkamayacağı iyi bilindiğinden, Türkiye ile yeni bir anlaşma imzalamaktan kaçınmış ve Özal Hükümeti'nin ısrarı üzerine, IMF yeni bir anlaşma için **"çok ağır"** ve **"kabul edilemez"** koşullar öne sürmüş ve sonuçta, görüşmeler Ağustos veya Eylül aylarına ertelenmişti.

IMF ile yeni bir anlaşmanın imzalanamaması ve yabancı bankaların Türkiye'ye verdikleri orta ve kısa vadeli kredileri dondurmaları üzerine, zor duruma düşen Özal Hükümeti, IMF'nin **"kabul edilemez"** gibi görünen son direktiflerini de yerine getirmeye ve bu kuruluşla, yeni bir anlaşmanın koşullarını yaratmaya başladı.

Örneğin, yeni bir anlaşmanın imzalanması için, IMF, kamu kuruluşlarında çalışan personel sayısının azaltılmasını, kamu harcamalarının ve özellikle de, kamu yatırımlarının geriletilmesini istiyordu. Özal Hükümeti, geçtiğimiz günlerde aldığı bir kararla, kamu kuruluşlarına yeni personel almayı durdurdu ve her türlü demirbaş eşya satınalımlarını yasakladı ve bu karar, Maliye ve Gümrük Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin'in imzasını taşıyan bir genelge ile bütün kamu kuruluşlarına iletildi.

Ayrıca, Özal Hükümeti, IMF'nin dayatmaları doğrultusunda önemli bir karar daha alarak, kamu yatırımlarında 300 milyar liralık kısıntı yaptı. Bunun yanısıra, IMF'nin faiz oranlarının daha da artırılması istemi doğrultusunda yeni bir adım daha atıldı ve devlet tahvillerine ödenen yıllık faiz oranı, yüzde 53'den yüzde 57'ye yükseltildi.

IMF, yeni bir anlaşmanın imzalanabilmesi için, vergi gelirlerinin artırılmasını ve yeni vergilerin gündeme getirilmesini; ayrıca da, gerek 1985 yılı programında ve gerekse, Beşinci Beş Yıllık Plan'da yeralan kalkınma hızı hedeflerinin düşürülmesini istiyordu. Özal Hükümeti, yeni bir **"ekonomik paket"** hazırlayarak, yeni vergiler getirmek ve vergi oranlarını artırmak amacıyla vergi yasalarında değişiklikler öngören bir yasa tasarısı hazırlamaya başladı. Ayrıca, Hükümet, IMF'nin isteğine uygun olarak, 1985 yılı programı ve Beşinci Beş Yıllık Plan'da yeralan kalkınma hızı hedeflerinin düşürülmesini ve bu hususun, Eylül ayında IMF'ye sunulması beklenen **"iyi niyet mektubu"**nda yeralması kararlaştırıldı.

IMF'nin eli yine işçilerin cebinde

İşçi ücretleri ve memur maaşlarındaki artışların, sürekli enflasyon oranının altında tutulmasına ve çalışanların satınalma güçlerinin sürekli gerilemesine rağmen, IMF ücret ve maaş artışlarına daha da sınırlamalar getirilmesini istiyor. Özal Hükümeti, IMF'nin isteğine uygun olarak bu doğrultuda

Devlet tekelinde olan

OECD'ye göre ücret

Örneğin, **"Yüksek Denetleme Kurulu"** raporlarına göre geçtiğimiz yıl bu yöntemle, 5 devlet bankasından ve 23 KIT kuruluşundan, holding patronlarına aktarılan paranın miktarı, eksiksiz 139 milyar liradır.

Devletin paraları uçtu uçtu olur da, kötü mü olur? Neden kötü olsun ki... Devletin parası **"millet"**'in hizmetine sunulur ve böylece, hem Özal'ın **"vatandaş"**larının yüzü güler ve hem de, onun **"halk"**a yakınlığı bir kez daha görülür.

Bazıları kalkıp sorabilir; devlet kasasından holding patronlarına yüzmilyarlarca lira aktarılır da, sıra işçilere ve memurlara gelince, üç kuruşluk zam neden esirgenir? Örneğin, yasal bir zorunluk olmasına karşın, memur katsayısını 48'den 50'ye çıkarma ile **"Asgari Ücret Komisyonu"**nu toplama konuları gündeme gelince, neden Özal'ın eli titrer?

Kuşkusuz böyle bir sorunun sahibi, hem **"iyi niyet"**ten yoksundur ve hem de **"vatandaş"** ve "halk" kavramlarının ne anlama geldiğinden habersizdir. Işçiler ve memurlar, ne zamandan beri **"vatandaş"** ve **"halk"**tan sayılmaya başlamışlardır ki... Onların hepsi de, **"orta direk"**tir ve hakları da, **"kötek"**tir.

Böyle **"iyi niyet"**ten yoksun konu ve soruları bir yana bırakıp, bir kez daha Özal'a kulak verelim. Geçtiğimiz günlerde, TBMM'nde **"Madencilik Yasası"**nda değişiklikler öngören tasarı görülmektedir. Bu yasa tasarısı ile, devlet tekelinde olan **"kritik"** madenlerin işletmesi hakkı, özel sektöre ve yabancı sermayeli kuruluşlara devredilmek istenmektedir. Bu isteğe ve tasarıya, meclis içinden ve dışından, büyük tepkiler gelir. Özal bu tepkilere karşı, **"halk"**a söz verdik kim ne derse desin bu yasayı çıkartacağız der ve de, çıkartır.

Böylece, 10-15 dolayındaki parababası aile ile bir düzine dolayındaki çokuluslu tekelden oluşan, muazzam **"vatandaş"** kitlesinin ve **"halk"** yığınlarının hem yüzü güler ve hem de, Özal'ın **"halk"** yakınlığı, bir kez daha görülmüş ve anlaşılmış olur...

Devlet tekelinde olan kritik madenler de özel sektörce işletilecek

Özal Hükümetinin hazırladığı **"Madencilik Yasası"**nda değişiklik öngören ve devlet tekelinde bulunan, **"kritik"** madenlerin işletilmesi hakkını özel sektör ve yabancı sermayeli kuruluşlara vermeyi amaçlayan yasa tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) görüşülerek kabul edildi. TBMM tarafından görüşülerek kabul edilen yeni **"Maden Yasası"**na göre, daha önce yalnızca devlet tarafından işletilebilen bor, trona, asfaltit, toryum, uranyum ve benzeri **"kritik"** madenlerin işletilmesi hakkı, özel sektör ve yabancı sermayeli kuruluşlara da verildi.

Devlet sektörüne bir darbe de madencilik sanayiinde vurmak isteyen ve Türkiye'nin doğal kaynaklarını, çokuluslu tekellerin ve yerli parababalarının talan etmelerini önleyen **"son yasal engelleri"** de ortadan kaldırmayı amaçlayan Özal Hükümetinin bu girişimine karşı, meclis içinden ve dışından büyük tepkiler yükseldi. Yasa tasarısı TBMM'nda görüşülürken, bu tepkilere karşı bir konuşma yapan Başbakan Turgut Özal, **"Madenleri devlet mi, millet mi işletsin tartışması vardı, biz milleti tercih ettik"** şeklinde konuştu ve **"Biz halka söz verdik, kim ne derse desin, bu yasa çıkacak"**dedi.

Bilindiği gibi Ecevit Hükümeti döneminde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Deniz Baykal** tarafından hazırlanan bir yasa tasarısının zorlukla da olsa meclisten geçmesiyle madenler devletleştirilmiş ancak bu yasa çıktığı anda büyük maden sahipleri **"bu yasanın ömrü beş yılı geçmez"** biçiminde **"Isabetli"** bir öngörüde bulunmuşlardı. Nitekim 12 Eylül darbesinden sonra devletleştirilen madenler sahiplerine geri verildi. Şimdi ise son bir adım atılıyor ve **"kritik"** madenler üstündeki geleneksel devlet tekeli kaldırılıyor.

OECD'ye göre ücret ve maaşlar hâlâ yüksek

Türkiye Postası'nın son sayısında yayınladığımız, Ekonomik Kalkınma ve Işbirliği Teşkilatı'nın (OECD) iki raporunun ardından, bu kuruluş yeni bir rapor daha yayınlayarak, Türkiye ekonomisini yeniden değerlendirdi. OECD'nin her yıl yayınlanan ve **"Türkiye Raporu"** adını taşıyan yayında, Türkiye ekonomisindeki gidişat bir defa daha **"olumsuz"** olarak değerlendirildi ve buna gerekçe olarak da, maaş ve ücretlerin yüksek olması gösterildi.

OECD'nin bu son raporunda, maaş ve ücret artışlarına yeni sınırlamalar getirilmesi istendi ve işten çıkarmalar konusunda, Kamu Iktisadi Kuruluşları'na (KIT) yetki verilmesi gerektiği dile getirildi. OECD'nin raporunda aynen **"sağlıklı bir ekonomiye en hızlı dönüş, ancak ücret ve maaş artışlarını kontrol altında tutmakla mümkün olur"** denildikten sonra, bütün çabalara rağmen enflasyonun önüne geçilemediği, bütçe açıklarının büyüdüğü, vergi gelirlerinin gerilediği ödemeler dengesinin zayıfladığı kaydedildi ve Türkiye'nin, dış borç ödemeler dengesinin zayıfladığı kaydedildi ve Türkiye'nin, dış borç ödemeleri konusundaki **"kritik"** bir döneme girmekte olduğu bir kez daha yinelendi.

yor. Özal Hükümeti, IMF'nin isteğine uygun olarak bu doğrultuda da adımlar atmaya başladı ve ilk olarak, asgari ücretin artırılması için yasa gereği toplanması gereken **"Asgari Ücret Komisyonu"**nu toplantıya çağırmaktan vazgeçti.

Bunun yerine, Özal Hükümeti hazırladığı bir yasa tasarısı ile **"asgari ücret"**in Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından saptanması yoluna gitti. Hükümet, bu yola başvurmakla, hem işçi sendikalarını ve işçi temsilcilerinin asgari ücretin oluşmasında sözsahibi olmalarını engellemek, hem sendikaları safdışı bırakmak ve hem de, ANAP oylarıyla TBMM'inde asgari ücreti düşük tutmayı amaçlıyor. Bilindiği gibi, eski uygulamaya göre, yasalar gereği, **"asgari ücret"** yılda bir defa toplanan **"Asgari Ücret Komisyonu"** tarafından saptanıyor ve bu komisyon, işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinin katılımıyla oluşuyordu.

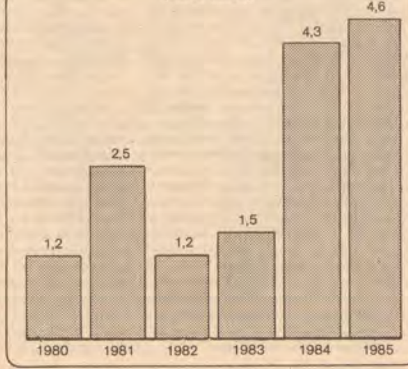
Enflasyonda son 6 yılın rekoru da kırıldı

İstanbul Ticaret Odası'nın derlediği toptan eşya fiyatları indeksine göre, Mayıs ayında fiyatlar yüzde 4,6 oranında arttı ve böylece, enflasyon oranı, Türkiye tarihinde en yüksek fiyat artışlarının gözlendiği son altı yılın en yüksek düzeyine çıktı.

Mayıs ayında gerçekleşen enflasyon oranı, Türkiye tarihinin en yüksek fiyat artışlarının gözlendiği son altı yılın en yüksek düzeyine çıktı ve böylece, yeni bir pahalılık rekorunu kırmak da, bir defa daha Özal Hükümetine kısmet oldu. Istanbul Ticaret Odası (ITO) tarafından yayınlanan toptan eşya fiyatları indeksine göre, içinde bulunduğumuz yılın Mayıs ayında fiyatlar yüzde 4,6 oranında artış gösterdi ve böylece, Mayıs ayları itibarıyla son altı yılın en yüksek enflasyon oranı gerçekleşti.

Bilindiği gibi, ITO'nun toptan eşya fiyatları indeksine göre, fiyatlar 1980 yılı Mayıs ayında yüzde 1,2; 1981 Mayısında yüzde 2,5; 1982 yılı Mayıs ayında yüzde 1,2; 1983 yılı Mayısında 1,5 geçtiğimiz yılın Mayıs ayında da, yüzde 4,3 oranında artış göstermişti.

Öte yandan, içinde bulunduğumuz yılın Ocak-Mayıs dönemini kapsayan beş aylık sürede gerçekleşen fiyat artışları, Özal Hükümetinin enflasyon hesaplarını altüst etti. ITO'nun yayınladığı toptan eşya fiyatları indeksine göre Ocak-Mayıs döneminde fiyatlar yüzde 20 oranında artış gösterdi. Bilindiği gibi, Özal Hükümeti, 1985 yılı için yüzde 25'lik enflasyon oranı öngörmüş ve fakat, sonradan bu hedefi yüzde 35 olarak düzeltmek zorunda kalmıştı. Ne var ki, içinde bulunduğumuz yılın ilk beş ayında gerçekleşen yüzde 20'lik fiyat artışlarının, yıllık yüzde 55'lik enflasyon oranına denk düştüğünü belirten uzmanlar, Özal Hükümetinin yüzde 35'lik hedefinin de gerçekçi olmadığını söylediler.

Hükümet ve TÜSIAD anlaştı sorunlar bundan böyle kapalı kapılar ardında tartışılacak

Türkiye büyük sermayesinin önde gelen örgütlerinden birisi olan, Türk Sanayicileri ve Iş Adamları Derneği'nin (TÜSIAD) son aylarda Özal Hükümetinin ekonomi politikalarına eleştiriler yöneltmesi, bu kuruluşun bünyesinde bazı huzursuzluklara neden olurken; bu durum, hükümet çevrelerinde hoşnutsuzluk yarattı. Rejim, Özal Hükümeti ve tekelci sermaye açısından hiç de **"hoş olmayan"** bu durumu ortadan kaldırmak için, son haftalarda, hükümet ile TÜSIAD yöneticileri arasında yoğun görüşmeler oldu ve sonuçta, iş **"tatlıya"** bağlandı.

Işin tatlıya bağlanmasının ardından, 30 Haziran 1985 tarihinde, TÜSIAD'ın **"Genel Kurul"** ve "Yüksek Danışma Konseyi" adlarını taşıyan üst yönetim organları, **"olağanüstü"** bir toplantı yaparak, konuyla ilgili olarak önemli kararlar aldı. TÜSIAD Genel Başkanı Şahap Kocatopçu'nun yaptığı açıklamaya göre, alınan bu kararlar, Özal Hükümeti ile TÜSIAD arasındaki ilişkilere yeni bir boyut getiriyor.

ŞAHAP KOCATOPÇU
TUSIAD Genel Başkanı

Şahap Kocatopçu yaptığı açıklamada, TÜSIAD'ın uygulanan ekonomi politikalarına karşı olduğu durumlarda, bu görüşün kamuoyuna ve basına açıklanmayacağını belirtti ve hükümete yöneltecek eleştiriler ile Türkiye ekonomisinin ciddi sorunlarına ilişkin konuların, TÜSIAD'ın yayın organlarında işlenmeyeceğini söyledi.

TÜSIAD tarafından yapılan açıklamaya göre, hükümet yetkilileri ile TÜSIAD yöneticileri sık sık bir araya gelerek, ekonomik konular ve uygulanan politikalar konusunda görüş alışverişinde bulunacaklar. Ayrıca, TÜSIAD, genel ekonomik durum ve ekonomideki gidişat konularında her ay Özal Hükümetine bir rapor verecek ve bu yazılı raporda,TÜSIAD'ın Hükümetten istemleri de yer alacak. Bunun yanısıra, TÜSIAD Özal Hükümeti'nin uygulamalarına ve ekonomik politikalarına eleştiri yöneltmek gereğini duyduğunda; veya, alternatif politikaların uygulamaya konulmasını istediği durumlarda, bu görüşünü kamuoyuna ve basına açıklamayacak, eleştiriler ve istekler yazılı olarak Özal Hükümeti'ne verilecek.

İspanya ve Portekiz'in AET'ye katılması kime yarayacak?

Rıfat YILDIZ

Haziran ayı ortalarında İspanya ve Portekiz hükümetleri, iki ülkenin Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (Ortak Pazar) katılması anlaşmasını onayladılar. Böylece sekiz yıllık çabalar sona erdi. Ancak, sekiz yıldır özellikle bu ülkelerde ve AET çevrelerinde süren tartışmaların bitmediği, üstelik daha da artarak süreceği görülüyor.

Sorun, bu iki ülkenin sanayide geri, tarımda ise oldukça kaliteli ürünler veren ekonomilerinin, AET'ye bugün üye olan ülkelerin ekonomileriyle uyumlu hale getirilmesidir. Uyum sağlanacak olursa bunun ne pahasına olacağı, İspanya ve Portekiz'in çıkarına uygun düşüp düşmeyeceği, bundan da öte, AET üyelerinin çıkarlarına uygun olup olmayacağı tartışma konusu.

Yapılan anlaşma, İspanya ve Portekiz'in 10 yıllık bir geçiş döneminden sonra AET'ye tam üyeliklerini öngörüyor. Bu geçiş döneminde çok ağır koşullar dayatılıyor. Özellikle tarım ürünlerinde ve şarapta bu ülkelerin AET ülkelerine yaptıkları ihracata büyük sınırlamalar getiriliyor ve bu sınırları aşmalarına izin verilmiyor. Bunun yanısıra yine İspanya ve Portekiz'in ekonomisine önemli katkısı olan balıkçılıkta da kısıtlamalara gidilirken, yine aynı dönemde Portekiz'e tüm alkollü içkilerin gümrüksüz girmesi şart koşuluyor.

Anlaşma yürürlüğe girdikten dört yıl sonra AET ülkelerinin İspanya'ya süt, et ve un ihracatı üzerindeki kısıtlamalar kaldırılacak. AET'nin elindeki büyük stokları kullanarak fiyat düşürme olanağına da sahip olduğu düşünülürse, İspanyol köylülerini ne denli zor günler beklediği anlaşılıyor.

AET'ye yeni katılacak iki ülkeyi endüstride de ciddi sorunlar bekliyor. Bugüne kadar AET ülkeleri bu iki ülkenin endüstriyel ürünlerine pratikte hiçbir gümrük uygulamıyorlardı. Oysa İspanya ve Portekiz'de yüksek gümrük koruma vergileri uygulanıyor. Tüm gümrük vergileri kaldırıldığında İspanya ve Portekiz endüstrileri kendi piyasalarında diğer AET ülkeleriyle rekabette çok zorlanacaklar. Burada İspanya endüstrisinin diğer Ortak Pazar ülkelerine göre veriminin yüzde 40 daha az olması, Portekiz endüstrisinin veriminin ise bundan da az olduğunu söylemek gerekiyor.

Portekiz'in AET'ya katılması ülkenin zaten geri olan tarımına, balıkçılığına ve birçok endüstri dalına büyük zarar verecek. İspanya'da da rekabet gücü olmayan, geri teknolojiyle çalışan ve masraflı üretim yapılan demir-çelik, ağır sanayi, kimya endüstrisi gibi sektörler büyük tehlikelerle karşı karşıya. Bu durum AET üyeliğinin bu ülkelerde işsizliğin daha da artmasına yolaçacağını gösteriyor.

AET'nin sınırlarının genişlemesi sadece yeni katılan ülkelere zarar vermekle kalmayacak, eski AET üyelerinin de ekonomilerini olumsuz yönde etkileyecek.

Yeni üyelerin katılması AET ülkelerinde şu anda varolan 13,6 milyon işsize 3 milyon işsizin daha katılması anlamına geliyor. Bu da, bu sorunun çözümünün daha da zorlaşmasına ve topluluk içinde toplumsal gerginliklerin daha da artmasına yolaçacak.

Öte yandan, İspanya ve Portekiz'e tarımsal ürünlerin ihracatında büyük kısıtlamalar getirilmesine rağmen, Fransız köylülerini de çok büyük zorluklar bekliyor. Fransa şarap bağlarının yarısını yoketmek zorunda kalacak. Bu da birçok köylü ailesinin yıkımına yolaçacak.

AET ülkeleri, İspanya'da üretim yapan Japon ve ABD firmalarının sanayi ürünlerinin de bu yoldan kendi pazarlarına akacağını ve bunun kendi sanayicilerini zorlayacağını biliyorlar.

AET'nin genişlemesi, yeni iki ülkenin ucuz işgücünü sömürmekte ve ticarette yeni olanaklara kavuşacak olan birkaç uluslararası tekelin dışında hiç kimsenin işine gelmiyor.

Ortak Pazar Yönetimi Yeni Müttefikler Kazanmak İstiyor

Madem kimsenin işine gelmiyor, o halde de neden İspanya ve Portekiz'in AET'ye üyelikleri kabul ediliyor?

Bu soruyu soran Sovyet "Yeni Zamanlar" dergisine göre, nedenler politiktir. Amaç iki ülkenin emperyalist sistemle bağlarını güçlendirmek, sistemi sağlamlaştırmaktır. Ortak Pazar'ın yönetimi, ekonomik entegrasyon yoluyla yeni müttefikler kazanmak peşinde.

ABD'nin de İspanya ve Portekiz'in AET'ye katılmalarını, böylece bu ülkelerin yönetimlerinde NATO yanlısı eğilimlerin güçlendirilmesini istediği biliniyor. Paris'te yayınlanan "Le Monde" gazetesi de buna dikkat çekerek, eğer İspanya AET'ye alınmazsa Washington'un AET'ye ekonomik ve mali baskılar uygulayacağını yazıyor.

İspanya ve Portekiz'in Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üyelikleri, yapılan anlaşma her üye ülkenin ulusal parlamentosunda onaylandıktan sonra, 1 Ocak 1986'da kesinleşecek. AET'nin genişlemesinin, topluluğun kendi içindeki büyük sorunları ve çelişkileri daha da büyüteceğine kuşku yoktur.

Reagan yönetimi Batı Avrupa'dan bir türlü resmi onay alamıyor

Yıldızlar Savaşı Projesinde Batı Avrupalı hükümetler çekimser, tekeller ise hazır

Filiz KARDAM

Haziran ayının ilk haftasında Portekiz'de yapılan NATO Dışişleri Bakanları toplantısında ABD'nin Yıldızlar Savaşı projesinde müttefiklerinden umduğu desteği bulmadığı bir kez daha ortaya çıktı. Fransa, silahlanma yarışını yükseltecek olan bu projeyi desteklemeyeceğini açıkça söylemiş, İngiltere bazı çekinceler ileri sürmüş, dostlarının bu eğilimleri karşısında Kohl Hükümeti de ikircimli bir tavır içine girmişti. "Yıldızlar Savaşı" projesine karşı Batı Avrupa'da resmi yanıtın olumsuz, en azından çekimser olduğunu söylenebilirdi.

Fransız Matra silah tekeli laboratuarlarında uzay savaşına hazırlanıyor.

Ancak, ABD'nin bu konudaki reklam kampanyası hükümetler düzeyinde başarısızlığa uğrarken, Batı Avrupa'nın silah ve elektronik alanındaki birçok tekeli de projeden pay koparabilmek için kuyruğa girmişler ve hatta bazıları anlaşma bile imzalamışlardı. Batı Avrupalı işadamlarının, tekellerin yöneticilerinin Washington'da Kongre binası koridorlarında cirit attıkları, sipariş alma şanslarını arttırmak için özel "lobiciler" kiraladıkları bildirilmekteydi.

Projeye katılabilmek için ciddi görüşmeler yapan tekeller arasında İngiliz Logico PLC, British Aerospace, Federal Alman Messerschmitt Bölkow-Blohm, İtalyan Selenia ve Fransız REOSC'un adları sayılmaktaydı. Bunlardan kimisi şimdiden bazı sipariş anlaşmalar imzalamışlardı. Tekeller, teknolojik ilerlemenin silahlanma alanındaki araştırmalar ile sağlandığını iddia etmekte ve böyle bir olanağın kaçırılmaması gerektiğini ileri sürmekteydiler. Batı Avrupa'da tekeller arasında reklam kampanyasını sürdüren Yıldızlar Savaşı projesi direktörü Abrahamson da projenin teknik ve ticari olanaklarını vurgulamaktaydı. Bir Amerikan telekomünikasyon tekelinin yöneticisine göre şimdi önemli olan hükümetlere, "siz ne derseniz deyin, şirketler bu işe ortak olmak istiyor" diyebilmekti.

Öte yanda Yıldızlar Savaşı projesinden birşeyler koparabilmek için kuyruğa girenler arasında bazı tanınmış Batı Avrupa üniversite ve araştırma kuruluşlarının olduğu da gerçekti. İngiliz üniversitelerinde ışık hüzmeleri, lazer ışınları gibi fiziğin ilgili dallarında uzman olan kişilere ABD, Yıldızlar Savaşı bursları vermekte ve daha şimdiden birçok bilimadamı olağanüstü ücretler ve olanaklar karşılığında ABD'ye götürülmekteydi. Beyin göçü başlamış ve bazı kaynaklara göre kimi İngiliz üniversitelerinin bu dalda eğitim ve araştırma yapan bölümleri olduğu gibi ABD'ye taşınmıştı.

Eureka mı? Yıldızlar Savaşı mı,

Reagan'ın uzay savaşı projesine karşı tüm dünyadan yükselen tepkiler, ve sistemin Avrupa'nın güvenliğini sağlamayacağı yönünde artan kaygılar Batı Avrupa hükümetlerinin projeye çekimser davranmalarına neden olmuştu.

Kaygılar yalnızca savunmaya yönelik değildi. Batı Avrupa hükümetleri ABD'nin Avrupa'ya transfer edeceği teknoloji konusunda da endişeler taşımaktaydılar. NATO içindeki işbirliği ABD'nin uzay alanındaki gelişmeleri kendi denetiminde tutmak istediğini ortaya koymuştu. Müttefikler, teknolojik gelişme ve ekonomi açısından ABD'ye bağımlı, ve projede bir altihaleci konumunda olmak istemiyorlardı. Öte yanda, Batı Avrupa ülkeleri projenin yüksek teknoloji alanında yaratacağı olanaklardan yararlanmak ve teknolojik ilerleme açısından ABD'den geride kalmamak da istemekteydiler.

İşte bu noktada, Nisan ayı içinde Fransa Başbakanı **Mitterand** "Eureka" (Avrupa Araştırma Koordinasyonu Kuruluşu) projesini "Yıldızlar Savaşı" projesine alternatif ve sivil bir program olarak sundu. "Eureka", Fransa Hükümetinin Batı Avrupa'da teknoloji birliğinin sağlanması, Batı Avrupa ülkeleri bilim adamlarının lazer teknolojisi, suni zeka, ve fiziğin ileri dallarında çalışmalar yapmak üzere biraraya gelmesine yönelik bir proje olarak tanıtılmaktaydı. Fransa Başbakanı, Fransa'nın eşit ortaklığının garanti altına alınmadığı ve silahlanma yarışını hızlandıracak olan Yıldızlar Savaşı'na katılmayı reddederken, Ortak Pazar ülkelerini de kendisiyle ortak tavır almaya çağırmıştı. Fransa, 230 milyar Frank gerektiren "Eureka" projesinin Ortak Pazar üyeleri ile birlikte yürütülmesini istemekteydi.

Fransa, özellikle Federal Almanya'nın desteğini beklemekteydi. Çünkü, Yıldızlar Savaşı projesi konusunda ABD'yi en fazla desteklemiş olan Federal Almanya'nın, Yıldızlar Savaşı'na katılımı onun yeni bazı silah sistemlerine sahip olmasına yol açabilir, bu da Ortak Pazar içinde askersel ve politik öncülük iddiasında bulunmasını doğurabilirdi.

Mitterand, geçtiğimiz günlerde **Kohl** ile buluşmasının ardından "Benim görüşüme göre Federal Almanya her iki projeye de katı-

olanağın kaçırılmaması gerektiğini göre kimi İngiliz üniversitelerinin yorlardı. Öte yanda, Batı Avrupa

Reagan yönetimi Lübnan'a müdahaleye mi hazırlanıyor?

14 Haziran günü Atina'dan Roma'ya uçan Trans World Havayollarına ait Boeing 727 uçağının Beyrut'a kaçırılması ABD'nin nükleer savaş gemileri ve 1500 kişilik askeri gücüyle tekrar Lübnan kıyılarına gelmesi için bahane yarattı. Akdeniz'de jandarmalıkla görevli Amerikan 6. Filosu'na ait ünlü uçak gemisi Nimitz'de vurucu tim "Delta" her an harekete geçmeye hazır bekliyor.

Boeing 727'nin 145 yolcusundan çoğunluğu serbest bırakıldı. 30-40 kadar Amerikalı yolcu ise İsrail tutukevlerindeki 700 Şii'nin salıverilmesi karşılığında bırakılmak üzere rehin tutuluyor. Uçağı kaçıranlar ABD'nin İsrail'e bu yönde baskı yapmasını istiyorlar. Washington yönetimi ise "teröristlere taviz verilmeyeceğini" onlarla görüşmeyeceğini söylüyor.

Oysa bugün Lübnan'da içinden çıkılmayacak kadar karmaşıklaşmış, kanlı tablonun başlıca sorumlusu İsrail'in terörist, yayılmacı işgalci politikasını destekleyen, ona büyük fonlar akıtan **Reagan** yönetimi değil mi?

Amerikan yönetiminin vurucu kontra-terör adı altındaki ekipleri Lübnan'a gönderilen gemilerde, yalnızca masum rehinelerin can güvenliğini korumak amacıyla bekletilmiyor. CIA'nın aylardır Lübnan'da çeşitli politik-dinsel gruplar arasındaki çatışmaları özel ekipler oluşturarak kışkırttığını, ABD yönetiminin bölgede "teröre karşı terör politikası" yürüttüğünü, bu politikanın çoğu kez politik diyalogdan daha yararlı olduğunu savunduğunu ABD'nin güvenilir basın-yayın organları yazdı ve Washington yönetimi bu haberleri yalanlamadı.

ABD Ne Amaçlıyor?

Bilindiği gibi Amerikan yönetimleri 1950'den bu yana Lübnan'da İsrail'in bölücü, işgalci planlarını koşulsuz desteklediler. Bu amaçla ABD İsrail'e 1951'den bu yana 100 milyar dolar akıttı. Çeşitli politik-dinsel grupların kendi aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanarak, faşist ve gerici güçler ile işbirliğine girerek, Lübnan'ı bölgedeki yayılmacı amaçları için kullanmak istedi. Hedeflediği Lübnan'da petrol zengini Arap ülkeleri üzerindeki hegemonyasını artırmak, bölgedeki Arap kurtuluş hareketlerini kırmak, Suriye üzerindeki baskıyı arttırmak amacıyla bir üs elde etmekti.

Ancak ABD'nin Lübnan'da pro-Amerikan kukla bir hükümet oluşturma çabaları, Lübnan ulusal güçlerinin verdiği mücadele sunucunda yenilgiye uğradı. Lübnan'ın bütünlük ve bağımsızlığını zedeleyen İsrail-Lübnan anlaşması iptal edildi. Lübnan Ulusal Direniş Cephesi, EMEL-hareketi, ve Filistin kurtuluş örgütleri geçtiğimiz yıl içinde Amerikan birliklerinin bölgeyi terketmesi ve Ocak ayından itibaren de İsrail'in işgal ettiği bölgeden çekilme kararı almasında önemli rol oynadılar.

"Güvenlik Kuşağı"

Ocak ayından bu yana devam eden İsrail'in bölgeyi terketme sürecini ise ABD ve İsrail, bölgede dengeyi tekrar emperyalizmden yana çevirmek amacıyla kullandılar. İsrail'in 6 Haziran'da işgal bölgesinden bütünüyle çekilmiş olması gerekirken yeniden ertelemesi, Lübnan'ın kuzeyinde asker bırakması, ve burada kendi finanse ettiği G. Lübnan ordusunun denetiminde bir "güvenlik kuşağı" oluşturmak istemesi hep bu amaca yönelikti. Öte yanda İsrail'in çekiliş süresinde, zaman zaman faşist Hristiyan milislerle de işbirliği içinde Lübnan yurtsever güçleri ve sivil halk üzerinde uyguladığı terör, cankırımı, yağma, iç savaş koşullarının doğmasına, Lübnan Ulusal Birlik hükümetinin istifasına, politik bunalıma, çeşitli politik-dinsel gruplar arasındaki çelişkilerin sertleşmesine, FKÖ saflarında anlaşmazlıklara yolaçtı.

İsrail'in çekilme sürecinin yarattığı sorunlar ve Lübnan'da yeni dengelerden sözederken son günlerde Lübnan'daki gruplar arasında gittikçe adından daha çok söz edilen Şii milisleri ve EMEL-hareketi'ne değinmek yerinde olacak.

Lübnan'ın yaklaşık yarısı Hristiyan, yarısı Müslümanlardan oluşan üç milyonluk nüfusunun üçde birini meydana getiren Şii Müslümanlar en kalabalık gruplardan biridir. Şiiler temelde üç yerde örgütlenmişlerdir: ABD ve İsrail'e karşı kutsal savaş veren, şeriatı temel alan, Humeyni yanlısı Hizbullah partisi; Lübnan Komünist Partisi; EMEL-hareketi.

Son uçak kaçırma olayında uçağı kaçıranların İslâmi Cihad örgütü diye bilinen Şii, terörist bir grubun üyeleri olduğu açıklanmıştır. Onların yöntemlerine karşı olan, ancak istemlerini destekleyen EMEL-hareketi ve onun lideri **Nabib Berri** de olaya çözüm getirmek için işe karışmış ve halen çalışmaz halde olan Lübnan ulusal koalisyon hükümetinin adalet bakanı olarak sorumluluk yüklenmiştir.

EMEL-hareketi, içinde toprak ağaları ve zengin tüccarlardan yoksul köylülere dek Şiilerin çeşitli toplumsal sınıf ve tabakalarını barındıran ancak tabanını daha çok İsrail işgali sırasında evsiz-yurtsuz kalmış yoksul Şii yığınlarının oluşturduğu bir örgüttür.

Bileşimi gereği çok net bir politik çizgisi ve programı olmayan, gevşek ve hatta provokasyonlara açık bir yapıya sahip olan EMEL', in, 1982'de İsrail işgalinden önce zaman zaman Lübnan ve Filistin direniş güçleriyle çatışmaları olmuştur.

EMEL'in Kamplara Saldırısı

EMEL-hareketi, geçtiğimiz yıl içinde Lübnan'da ABD ve İsrail işgaline karşı daha güçlü bir mücadele vermek için oluşturulan Lübnan Ulusal Direniş Cephesi'nde yeralmamıştır. Bu cepheyi birçok yurtsever, anti-emperyalist örgütle birlikte Lübnan Komünist Partisi, Dürzi lider **Velid Cumbalat**'ın İlerici Sosyalist Partisi, Nasırcı Arap Demokratik Kuruluşu ve Arap Sosyalist Birliği oluşturmuştur. Cephe, İsrail işgaline karşı mücadele etmeyi, Lübnan'ın birliği için savaşmayı, Filistin davasını desteklemeyi, sosyal ve ekonomik reformlara girişmeyi hedeflemiştir. Lübnan Ulusal Direniş Cephesi, EMEL-hareketini de içine almayı başaramamış, EMEL, Cephe'ye katılmamıştır. Ancak aynı amaçlara yönelik ortak çalışmalara hazır olduğunu belirtmiş, çeşitli dinsel gruplar arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi çabalarını desteklemiş, ABD yayılmacılığı ve İsrail işgaline karşı direniş göstermiştir.

EMEL özellikle İsrail'in Lübnandan çekilişi sırasında hoşnutsuz ve ekonomik yıkım içindeki Şii yığınlarını İsrail'e karşı seferber edebilmiş, son aylarda örgütün üye sayısı artmış prestiji yükselmiştir. Yeni elde ettiği konumları korumak isteyen EMEL, İsrail'in çekildiği bölgelerde tümüyle kontrolü elinde tutmak amacıyla, iktidar kavgasına girişmiştir. EMEL birliklerinde bazılarının Mayıs ortalarından bu yana Beyrut'taki Filistin kamplarına saldırısı, bölgede istikrar sağlama ve elde ettiği konumları koruma çabalarının bir parçası olarak yorumlanabilir. Yıllardır Filistin mülteci kamplarına karşı hava saldırısına girişen İsrail, böylece onları herzaman tehlike haynağı olarak göstermiş ve bölge halkını Filistinlere karşı kışkırtmıştır. Kimi bilgilere göre, EMEL de şimdi Filistin kamplarını bölgede istikrarın sağlanması yönünde engel olarak değerlendirmektedir.

Lübnan'da bugün mülteci kamplarında yaşayan Filistinlilerin sayısı 400 bini bulmaktadır. Kamplarda yaşayan Filistinliler Lübnan toplumunun en yoksul, en çok ezilen kesimini oluşturmaktadır. Kamplar, aynı zamanda Filistinlilerin örgütlendikleri, ulusal kimliklerini korudukları, bir Filistin devleti için mücadeleye hazırlandıkları yerlerdir.

ABD ve İsrail'in Çıkarları

Bu nedenle Lübnan Komünist Partisi, Lübnan Ulusal Direniş Cephesi ve FKÖ'nün bütün örgütleri EMEL'in kamplara yönelttiği saldırıya karşıdırlar, ve çatışmanın tümüyle sona erdirilmesi için çaba harcamaktadırlar. Lübnan'da aynı cephede yer alabilecek güçler arasında, kardeşler arasındaki catışmalar herzaman ABD ve İsrail'in işine yaramakta, ilerici yurtsever güçlerin birliğini zayıflatmaktadır.

Yineyelim. Uçak kaçırmalar, haklı talepleri onların masum insanları tutsak alma gibi terörist yöntemlere başvurmaları, kardeş örgütler arasındaki kavgalar, örgütlerin kendi içindeki bölünmeler, bu toz duman ve bitmeyen kavga hiç kimseye en temel sorumlunun saldırgan İsrail ve onun arkasındaki ABD'nin politikası olduğunu unutturmamalıdır.

Ölüm, savaş, yıkım Lübnan halkının günlük yaşamı oldu

"Benim görüşüme göre Federal Almanya her iki projeye de katılabilir" demekteydi.

Öte yanda Fransız yetkililer, "Eureka" ile "Yıldızlar Savaşı" projesini karşıkarşıya getirememesini, bunların tümüyle birbirine karşı programlar olmadığını da söylemekteydiler. Gerçi, Fransa Araştırma ve Teknoloji Bakanı **Curien**'e göre "Eureka" bir teknoloji programıydı, silah üretimi sözkonusu değildi. Ama bu teknolojiye sahip olanların onu sivil ya da askeri amaçla kullanmaları olanaklıydı. Fransa'da barışdan, silahsızlanmadan yana olan çevreler, kâr amacıyla herşeyi yapabilecek Batı Avrupa tekellerinin elinde "Eureka"nın askeri amaçlara yönelebileceği, "Yıldızlar Savaşı" projesiyle birleşebileceği konusunda ciddi endişeler taşımaktaydılar.

Gerçi "Eureka" projesinin ortaya atılması Batı Avrupa'da kimi çevreleri özellikle sosyal demokratlar ve liberalleri Yıldızlar Savaşı projesine karşı daha kesin bir tavır almaya yöneltmiş, uzay savaşı programına karşı cephe genişlemişti. Ancak, Batı Avrupa'nın kapitalist ülkeleri "Eureka"yı benimsemeye hazırlanırken, teknolojik gelişme görüntüsü altında Batı Avrupa'nın silahlanmadan yana çevrelerinin Fransız tekelleriyle işbirliği içinde projeyi uzay silahları ve yeni füzelerin geliştirilmesi için kullanılabilecekleri gözardı edilemezdi.

Arka Kapıdan Dalma

Çeşitli kaynakların verdiği bilgilere göre Milano'da bu ay sonunda yapılacak olan Ortak Pazar toplantısında "Eureka" projesi ele alınacaktır. ABD basınında yeralan haberlere göre ise Reagan yönetimi projenin Batı Avrupa hükümetleri tarafından desteklenmesini ümit etmektedir. Bu durumda müttefiklerine "Yıldızlar Savaşı" projesini satmakta yenilgiye uğramış olan ABD'ye projeyi "arka kapıdan" Avrupa'ya sokmanın, bir taraftan tekellerle bağlar kurarken, diğer taraftan da Yıldızlar Savaşı ile "Eureka" arasında köprüler kurmanın yolunu arayabilir. Kimi yorumlara göre ise ABD, "Eureka" projesini NATO'nun saldırgan stratejisine bağlı olarak Avrupa'yı da nükleer silahlanma açısından kendisiyle aynı düzeyde tutmanın bir aracı olarak değerlendirmektedir.

Acaba müzedeki Neandertal İnsanı'nın heykeli karşısında Dinçerler neler düşünürdü

Vehbi Dinçerler ile hayali bir pazar gezintisi

Ayşe ÇINAR

Yıllarca Almanların arasında yaşaya yaşaya onların adetlerinden de birşeyler kapıyor olmalıyım ki, pazar günleri küçük bir gezinti yapamazsam içim rahat etmiyor. Gerçi tüylü bir şapkam, bastonum ve köpeğim yok ama, elime bir plan alıp Almanların arasına karışıveriyor, içinde yaşadığım çevreyi daha iyi tanımak için onlar gibi pazar gezintilerine çıkıyorum.

Geçen pazar, Düsseldorfluların sevdiği bir gezinti yerine, Neander Vadisi'ne gitmeye karar verdim. Düssel Çayı, Düsseldorf kentine **"Düssel Köyü"** adını verip doğudan Ren nehrine dökülmeden önce bu güzel vadiden geçiyor. Öyleyse bu vadinin adı neden Düssel Vadisi değil? diye soranlar çıkabilir. Nedeni şu: Bu vadinin güzelliğini ilk olarak 17. yüzyılda Joachim Neander adlı, şair ruhlu bir din adamı keşfetmiş. Bu vadinin güzelliğinden esinlenerek Tanrı'yı öven birçok dini şarkı bestelemiş. O zamandan beri vadi bu din adamının adıyla anılır olmuş ve adı Neander Vadisi olarak kalmış.

Düssel Çayı burada kireçli yer tabakalarını kolaylıkla oyarak derin bir vadi ve bu vadinin dik yamaçlarında da birçok mağaralar oluşturmuş. Ancak bugün bu dik yamaçları ve yamaçlardaki mağaraları görmek mümkün değil, çünkü Bay Neander'in ilham perisi ile buluştuğu bu yerleri 19. yüzyılda kireç elde etmek için hallaç pamuğu gibi atmışlar.

İnsan bilimcilere sorarsak, iyi de olmuş, diyeceklerdir. Çünkü 1856 yılında kireç elde etme çalışmaları sırasında bu vadinin yamacındaki mağaralardan birinde bugünkü insana çok benzeyen, ancak o zamana kadar dünyada yaşadığı hiç bilinmeyen bir canlının iskeleti bulunmuş. Daha sonra dünyanın çeşitli yerlerinde yaşamış olduğu saptanan ve insanın akrabası olan bu canlıya, ilk

Dr. Gerhard Wandel tarafından Neander Vadisi'nde bulunan iskelete dayanarak yapılan Neandertal insanını canlandıran heykel

Bay Neander acaba hayatta olsaydı, kendi adının bu tür işlere karıştırılmasına razı olur muydu, o da başka tabii.

Son günlerde doğa bilim veya insan bilim deyip de, bu bilim dallarında ülkemizde yeni bir çığır açan Vehbi Dinçerler'i düşünmemek elde mi? **"Neandertal insanı"** der demez Dinçerler'in adı da aklıma takılıp kaldı. Hep, buralarda olsaydı, bunları görseydi, acaba ne yapardı diye düşündüm. Belki de, belki ne demek, mutlaka millete Neander Vadisi' ne de, buradaki müzeye de gitmeyi yasaklardı.

Vadinin Neander insanının popüler anlayışa göre yapılan bir heykelinin süslediği girişinde otoparklar, kahveler var. Girişten birkaç yüz metre içeride de mütevazi bir müze bulunuyor. Bu müzede, zamanımızdan 35 bin yıl ön-

nesli tükenen (Nötron bombasını ilk onlar bulmuş olmasın?) Neandertal insanı ve yaşamı ile ilgili çeşitli belgeler sergileniyor.

Müzeye girince, Dinçerler ile ilk önce Neandertal insanının iskeletinin bulunduğu şekilde sergilendiği camekânın önünde durduğumuzu düşündüm.

Sanırım Dinçerler iskeletten nem kapmazdı, çünkü insan bilimci olmayan birinin zaten birçok parçası eksik olan bu iskeletin bugünkü insan iskeletinden ayrı olan özelliklerini hemen görmesi kolay değil. Bunu bilen müzeciler iskeletin yanına günümüzde polisin cinayet vakalarında başvurduğu yöntemlerle oluşturulan bir de heykel yerleştirmişler. Bu heykel Neandertal insana boyu posu ile dış görünüşünü canlandırıyor. Tabii derisinin ve saçlarının rengi gibi ayrıntıları bugün artık saptamak mümkün değil. O nedenle renksiz bir heykel bu.

Dinçerler çıngarı asıl bu heykelin önünde çıkarırdı, diye düşündüm. Yandaki resme bakın. Dinçerler **"Bu nedir?"** diye sorsa ne cevap verirdim?

"Sizin gibi bir insandır, efendim, ne kadar da size benziyor, değil mi?" desem, adamcağızın yüreğine inerdi. Ne de olsa Vehbi Bey kendine göre yakışıklı bir insan. Ne alnı bu kadar düz, ne burnu bu kadar yayık, ne çenesi bu kadar içeride, ne de kafası böyle arkaya doğru uzuyor. Neander insanının kollarının uzunluğu, duruşu, ayak parmaklarının şekli de caba.

Ya ne demeli? **"Efendim, bu insanın akrabası olan bir canlıdır. Canlıların gelişmesinde bir aşamadır"**, desem yangına körükle koşmuş olacağım. Tartışma ortada. Dinçerler'in neyi savunduğu da malum. İnsan aynen şimdi olduğu şekilde birdenbire balçıktan yaratılmıştır, diyor. Canlıların ge-

lin önünde Dinçerler'in sabrı tükenirdi ve kendisi bağırıp çağırarak yanımdan ayrılırdı. İskeletin insanın akrabası olan bir canlıya ait olduğunu ilk kez açıklayan Fuhlrott'a da, müzeyi açanlara sayıp dökerdi diye düşündüm.

Bu iskeletin ne olduğunu daha 1856 yılında saptayabilen ve büyük bir cesaret ve tutarlılık göstererek açıklayan Fuhlrott'u, zaten Dinçerler'in 19. yüzyıldaki fikirdaşları rahat bırakmamışlar. 1856 yılında, daha Darvin'in eserinin bile yayınlanmadığı bir devirde geçmişte bugünkü insandan değişik, ama bügünkü insanla akraba olan bir canlının yaşamış olduğunu söylemek kimin haddine? Lise fen öğretmenliği yapan Fuhlrott'u o günün Dinçerlervari **"bilim adamları"** alayları, saldırılarıyla o kadar canından bezdirmişler ki, adamcağız Neander Vadisi'nde bulunduktan sonra kendisinde kalan ve başına iş açan bu değerli iskeleti Bonn'daki bir arkadaşına verip başından savmış. Bu nedenle, Neandertal Müzesi'ndeki iskelet alçıdan bir kopya. İskeletin aslı Bonn'daki bir müzede.

Fuhlrott, F. Engels'in de memleketlisi. Engels'in babaevinin bulunduğu bugünkü Wuppertal kentindeki doğa bilimleri müzesi Fuhlrott Müzesi adını taşıyor. Ne yazık ki, bugün adı Alman insan biliminin babası olarak anılan Fuhlrott, öne sürdüğü fikirlerin doğrulandığını öğrenemeden ölmüş.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yeni yayınlanmış **"Evrim Teorisi Hakkında Rapor Özeti"**nde bu **"teori"**nin dayandığı fosillerin olduğu belirtiliyormuş (Sayfa 28-31).

Ben dememiş miydim size, Dinçerler fırsat bulsa Neander Vadisi'ne de, oradaki müzeye de gitmeyi yasaklardı diye. İşte gerekçesi de bu olurdu. Siz en

GÜLDÜŞÜN

Aptal Asker ve diktatör Evren

Cumhurbaşkanı Evren Doğu'ya gönderdiği birliklerini denetlemeye gider. Bir Mehmetçiği karşısına alır ve sorar:

– **Söyle bakalım asker, cephede bir düşmanla karşılaşırsan ne yaparsın?**

– Onu hemen gebertirim komutanım.

– **Güzel! Eğer bir düşman taburuyla karşılaşırsan?**

– Onu da yok ederim komutanım...

– **Koskoca bir taburu nasıl yok edersin! Hemen yardım istemen gerekir.**

– Başüstüne komutanım.

– **Peki cephede bir düşman ineğiyle karşılaşırsan ne yaparsın?**

– Onu da hemen gebertirim komutanım.

– **Yine yanlış! Öyle bir durumda ineği boynuzlarından bağlayıp hemen bizim tabura götürmelisin.**

– Başüstüne komutanım.

– **Güzel! Peki söyle bakalım. Eğer cephede benimle karşılaşırsan ne yaparsın?**

– Sizi hemen gebertirim komutanım.

– **Aptal, ben düşman değilim iyi düşün.**

– Hemen yardım isterim...

– **Hayır manyak, ben düşman taburu da değilim.**

– Tamam şimdi anladım sayın Cumhurbaşkanım! Sizi boynuzlarınızdan bir iple bağlayıp bizim tabura götüreceğim komutanım.

"Özgür" basının, basın özgürlüğü

– **Alo, kiminle görüşüyorum?**

– Ben..... gazetesinin köşe yazarıyım.

– **Ha... çok iyi, burası İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı.**

– Bu...buyrun efendim!

– **Biliyorsunuz, 12 Eylül'den itibaren bizimle sıkı-fıkı çalışmanız gerekir. Ancak, ne var ki duyduğumuz kadarıyla "erken seçim"le ilgili bazı yorumlar yazacakmışsınız. Bu nedenle size hem bunu hatırlatayım, ve hem de nasılsınız, herhangi bir şikayetiniz veya komutanlarıma iletmek istediğiniz bir şey varmı? diye telefon ettim.**

– Hayır!... şey!... yok!... çok iyiyim efendim. Hürmetler ederim. Benim gazete... pardon, bizim gazete... özür dilerim köşesini yazdığım gazetenin yazan olarak hiçbir şikayetim yok, komutanım.

– **Ağzınızdan komutanım lafını tekrar duymayım. Biliyorsunuz, genel seçimlerden sonra idare siviller tarafından işletiliyor. Ama buna rağmen arada sırada da olsa sizler gibi saygıdeğer aydınlarla toplumun yararına diyaloğu sürdürmek istiyoruz. Hem, 5 milyon işsizliğin olduğu bir ülkede işsiz kalmak ne acıdır kimbilir? Neyse lafı uzattım iyi akşamlar Beyefendi...**

– İyi... iyi... çok iyi akşamlar komu pardon bakanı... şey baş... afedersiniz Val...

***

– Buyrun, burası..... gazetesi. Köşe yazarlarından......im.

– **Lütfen, benzine yapılacak yüzde 60 dolayındaki zam haberini yapıldıktan yirmibir gün sonra yazın.**

şamış olduğu saptanan ve insanın akrabası olan bu canlıya, ilk kez bu vadide rastlandığı için Neandertal (Neander Vadisi) insanı denmiş. Şair ruhlu dindar vazi bir müze bulunuyor. Bu müzede, zamanımızdan 35 bin yıl öncesine kadar dünyanın çeşitli yerlerinde yaşadığı bilinen ve sonra anlaşılmayan bir sebepten ötürü duğu şekilde birdenbire balçıktan yaratılmıştır, diyor. Canlıların gelişmesini bir bilimsel gerçek olarak kabul etmiyor.

Sanırım işte en geç bu heykelgitmeyi yasaklardı diye. İşte gerekçesi de bu olurdu. Siz en iyisi Dinçerler'e inat böyle yerleri gezip kendisinin bol bol kulağını çınlatın.

Isaac ASSIMOV

Ölümsüz bir eğlence aracı: Kitap!..

Isaac Assimov ABD'nin en tanınmış bilim-kurgu yazarlarından biri. Assimov, 1974 yılında, bir dergide, dünyamızın gelecekte nasıl bir biçim alacağına ilişkin çeşitli makaleler yayınladı. Daha sonra bunları "Değişim: Geleceğin 71 Görünümü" adlı bir kitapta derledi. Aşağıdaki makale bunlardan biri. Özellikle boş zamanları değerlendirme ve eğlence alanındaki değişimleri değerlendiriyor. Assimov, bunu yaparken insana akıl almaz gibi gelen kimi gelişmelere daha bugünden -hem de farkına bile varılmaksızın- sahip olunduğunu da anlatıyor.

Geçtiğimiz yüzyılın en çarpıcı değişimleri eğlence sanayiinde gerçekleşmiştir.

Mekanik piyanodan pikaba, sahne gösterilerinden filmlere, radyodan televizyona doğru bir gelişim yaşadık. Filmlere ses verdik, radyoya resim, ve sonra ikisine de renk verdik. Daha da ileriye gideceğimiz konusunda hiçbir kuşkuya da yer olmadığı görülüyor.

Lazer ışınları ve holografinin yardımıyla normal fotoğraflardan çok daha detaylı olan üç boyutlu resimler üretebiliyoruz. Modern kayıt tekniklerinin kullanımıyla video kasetlerinin yapımı olanaklı oldu. Artık bu kasetler sayesinde herkesin her istediği zaman, kendisine ait bir araçta istediğini seyretmesi olanaklı.

Her yeni buluş bir öncekini gereksiz kılıyor. İnsanlar da, kendilerine sürekli daha fazla olanaklar sağlayan tekniğe daha fazla bağlanıyorlar. Film sahne gösterilerini, televizyon radyoyu, renkler de siyah-beyaz görüntüyü yoketti. Üç boyutluluk bugünkü renkli televizyonun yerini alacak. Televizyonun, video kasetleri tarafından ölüme mahkum edilmesi de olası.

Bu işin sonu nereye varacak? Bu gelişmelerin sonunda nasıl bir görüntü ortaya çıkacak?

Bir video gösterisini izleme olanağım olmuştu. İster istemez, bandı deşifre edip, hoparlörlere ses, ekrana görüntü veren büyük ve pahalı araç dikkatimi çekti. Değişim kuşkusuz bu aracın küçülmesi ve tekniğinin ilerlemesi yönünde olacak. Yani bize küçük radyolar. fotoğraf makineleri, bilgisayarlar ve uydular kazandıran gelişme bu alanda da olacak.

Bu yardımcı aracın ilerde tümüyle yokolacağını söyleyebiliriz. Video kasetleri bandın yansısıra, ses ve görüntü üretimi için gerekli tüm mekanizmayı da taşıyacaklar.

Yardımcı araç giderek küçülerek taşınmaya daha uygun duruma gelecek. Belki zamanla koltuk altında taşınabilecek kadar hafifleyecek. Ayrıca çalışması sırasında harcadığı enerjinin de giderek azalacağını ve sonuçta ideal duruma ulaşacağını, yani hiç enerji harcamayacağını da düşünebiliriz.

Normal bir kaset gürültü çıkarır ve ışık saçar. Bu doğaldır. Bunun için üretilirler. Ama bu ışık ve seslerin, konuyla ilişkisi olmayan herhangi birini rahatsız etmesi gerekli midir? İdeal video kaseti sadece kullanan kişi tarafından görülüp, duyulabilen kasettir.

Modern araçlarda açıp kapama düğmesi, renk, ses ve daha başka ayarları yapmak için gerekli düğmeler vardır. Değişim doğal olarak basitleşme yönünde olacaktır. Bir gün gelecek sadece bir düğme olacak. Belki o da olmayacak.

Kusursuz bir araç tasarlayabiliriz. Bu araç, seyreden baktığında kendiliğinden çalışır, başka yöne baktığında da kapanır. Ya da istenildiği gibi ileri veya geri, hızlı veya yavaş çalışır. Belli bölümleri atlayabileceği gibi, tekrarlayabilir de.

Kuşkusuz bu araç, hayallerdeki araçtır. Hayali veya gerçek, sonsuz sayıda konuyu işleyebilen, kendi başına kullanılan, taşınabilir ve bütünüyle iradeyle kontrol edilebilen.

Peki bunun bir hayal olarak kalması şart mı? Böyle bir araca birgün sahip olabileceğimizi düşünebilir miyiz?

Bu sorunun cevabı "evet"tir. Bırakın ileride bir günü, daha bugünden bu araca sahibiz. Üstelik sadece bugün değil, yüzyıllardan beri bu araca sahibiz. Tanımlamış olduğum ideal araç, basılmış kelimedir. Dergi, kitap, şu anda ellerinizle tuttuğunuz madde. Hafif, özel ve istenildiği zaman kullanılabilen.

Belki şimdi, kitapların, biraz önce bahsettiğim kasetlerin aksine ses ve görüntü üretemeyeceğini düşünüyorsunuz? Oysa kitabın bunları ürettiğine hiç kuşku yoktur.

Kelimeleri beyninizde duymadan ve onların çizdiği tabloları beyninizde görmeden bir kitabı okuyamazsınız. Üstelik bu ses ve görüntüler başkaları tarafından üretilmeyip, sizin kendi ses ve görüntüleriniz oldukları için daha da mükemmeldir.

Basılmış kelimeler dışında tüm eğlence araçları önceden hazırlanmış ses ve görüntüler veya her ikisini birden sunarlar. Sürekli yetkinleşen bir teknikle ve daha ayrıntılı olarak. Bu da araçların sizden sürekli daha az katılım istemesine yolaçar. Sizi zorlamaksızın belirli duyguların uyandırılması amacıyla türlü müzikler, hatta kahkahalar bile eklenir. Herhangi birine okumak zor geliyorsa (ki bu birçok kişi için böyledir) bu, önceden hazırlanmış, maddeye kendini verir ve böylece pasif bir seyirciye dönüşür.

Basılmış kelimeler ise verilebilecek bilgilerin en azını verir. Bu az miktardaki bilginin dışında herşey okurun kendisi tarafından tasarlanmak zorundadır. Konuşmaların tonlaması, yüz ifadeleri, tavırlar, olayın geçtiği çevre, bütün bunlar beyaz zemin üzerindeki siyah şekillerden çıkarılmalıdır. Kitap, başka hiçbir aracın olamayacağı kadar, yazarın ve okurun ortak ürünüdür.

Eğer okumayı kolay ve zevkli bulan küçük ve ayrıcalıklı azınlığın bir üyesiyseniz, kitap sizin için yeri doldurulamaz ve ölümsüzdür, çünkü sizin de katılımınızı ister. Seyretmek hoş olabilir, ama katılım daha iyidir.

Kırkından sonra azanı teneşir paklarmış... Peki ya 100'ünden sonra azanı?

Celal Bayar 20 Mayıs günlü Tan gazetesinde: "Tan okuyunca 85 yaş birden gençleşiyorum. O günkü moral dopingimi de yapmış oluyorum. Bizim zamanımızda böyle bir gazete yoktu. Şimdiki gençler çok şanslı" diyor. Eski cumhurbaşkanı, bugün de sağdaki parti yöneticilerinin elini öpüp, fikrini aldığı, devlet törenlerine şeref konuğu olarak çağrılan 103 yaşındaki Celal Bayar Tan *gazetesini övüyor. Üstelik övmekle de kalmıyor. İçinde çıplak kadın resimlerinden ve belden aşağı haberlerden başka hiçbir şey olmayan bu gazeteyi bir de gençlere tavsiye ediyor. Rezillik bununla da kalmıyor. Çıplak kadın resmine bakarken bir de resim çektirebiliyor. Ne diyelim. Kırkından sonra azanı teneşir paklar. Peki 100'ünden sonra azanı?*

yapıldıktan yirmibir gün sonra yazın.

– Sayın bakanım nasıl olur? Biz, toplumun gözü, kulağı dil....

– (!....)

– Tabii bakanım, ne demek, milletimiz sağolsun... iyigünler efendim.

***

– Alo... kiminle görüşüyorum? Bana gazetemin köşe yazarlarından.....i verirmisin?

– Benim, Vehbi Bey, buyurun.

– Olum, sana yüz defe annattım. Boyunu aşan işlerle uğraşma. Bundan 4 yıl önce haberleri, yorumları nasıl, ne şekilde ne zaman, yazacağınızla ilgili talimnameler çıkartdım.

– Ama...

– Senin, kırk yılda da olsa böylesi bi-iki çıkışın beni kaşındırıcı kimi yeltenişlere itiyo. Sana son defa ben... gazetenin müdürü vs. değil hemide sahibi olarak...

– Lütfen anlayışılı olun...

– Sus!.. sus!.. sus!.. "kimseler duymasın"ı önce çalmanı, sonra ezberlemeni, daha sonra da bu konuda yazmanı istiyom. O kadar, yoksa!...

Bochum'dan bir okur.

Amerika bizim neyimiz?

Anadolu'nun bir köy okulunda öğretmen bir öğrencisine sorar:

– Amerika bizim neyimizdir?

Çocuk biraz düşünür ve cevap verir:

– Ağabeyimiz

– Amerika bizim büyük bir dostumuzdur desek daha iyi olmaz mı?

–Hayır Amerika bizim ağabeyimizdir.

Bu kadar inat karşısında öğretmen şaşırır:

–Neden bu kadar ısrar ediyorsun oğlum?

– İnsan dostunu kendisi seçer öğretmenim.

SERKAN...

Ölümünün 15 yılında bir komünist yazarı anarken...

Orhan Kemal'i saygıyla anmak, Orhan Kemal'den öğrenmek...

Bir toplumu tanımak, tarihi somutlaştırmak için, o toplumun çeşitli kesimlerden insanlarını anlatan yazarlar paha biçilmez birer kaynaktır. 1945-1970 Türkiye'sini, hele tarlalardaki, fabrikalardaki, sokaklardaki insanları **Orhan Kemal**'den daha iyi, daha boyutlu, daha gerçekçi ve daha büyük bir sevgiyle anlatan yazar az bulunur.

1914 yılında **Ceyhan**'da doğan, asıl adı **Mehmet Raşit Öğütçü** olan Kastamonu Milletvekili ve Ahalî Fırkası kurucusu olan babasının siyasal nedenlerle Suriye'ye kaçması üzerine orta okulun son sınıfında eğitimi bırakan, **Beyrut**'ta matbaa çırağı olarak çalışan, 1932' de Türkiye'ye dönüşte pamuk fabrikalarında işçilik, dokumacılık, kâtiplik yapan **Orhan Kemal**'in yönünü belirleyen, biraz da, 1939'da, askerliğini yaparken tutuklanması ve Bursa Hapishanesi'nde **Nazım Hikmet**'le tanışması oldu. **Nazım**, burada yıllarca Orhan Kemal'e yol gösterdi, onu okumaya ve yazmaya yöneltti. Yazmaya şiirle başlayan **Orhan Kemal**, hapishane yıllarında hikâyeye geçti. 1944-1945 yılından itibaren çeşitli edebiyat dergilerinde çıkan hikâyeleri hemen dikkati çekti ve Varlık dergisinin açtığı bir soruşturmada, daha 1945'de, yılın en iyi hikâyecisi seçildi. İlk kitabı, 1949'da **"Ekmek Kavgası"** adıyla yayınlandı. Daha ilk roman ve öykülerinde kapitalizmin girişiyle işçileşmeye başlayan Çukurova köylülerini anlatırken sonraları ilkel bir kapitalizm altındaki işçiler hikâyelerinde ön plana geçti. Artık patronlar, işçiler, işçi kadınlar, çıraklar, grevler, lokavtlar, polisler, sarı işçiler, sendikalar, yoksul kadınlar, fahişeler, berduşlar onun başlıca kahramanlarıydı. Yüzlerce hikâyesi yanında 27 romanı, aralarında en ünlüsü 72. koğuş olan tiyatro yapıtları bulunan Orhan Kemal'in en tanınmış en sevilen romanlarından bazıları **Bereketli Topraklar Üzerinde, Murtaza, Yalancı Dünya, Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Kanlı topraklar**, hikâye kitapları **Ekmek Kavgası, Grev, 72. Koğuş** (oyunlaştırılmıştır), **Önce Ekmek, İşsiz** ve daha onlarcasıdır.

Orhan Kemal, **Türkiye Komünist Partisi**'nin üyesiydi. Bu yüzden ömrü tutuklamalarla, mahkemelerle doludur. Türkiye'nin en usta yazarlarından biri olmasına rağmen eserlerini yayınlaması sık sık engellendi. Şerefli yaşamı boyunca yoksullukla boğuşmak zorunda kaldı. Orhan Kemal bundan onbeş yıl önce, 2 Haziran 1970'de bir kalp krizi sonucu aramızdan ayrıldı.

ORHAN KEMAL

Orhan Kemal çağdaş Türk edebiyatının üstünde çok tartışılan yazarlarından biri. Kimi edebiyat **"çevreleri"** onu **"yalınkat ve boyutsuz bir yazar"** olarak nitelediler. Yazarın sağladığıda bu tür eleştirilere verdiği yanıt, bir anlamda onun sanat anlayışını da özetliyor. Orhan Kemal bu konuda şöyle demişti:

"Derler. Demelerine şaşmamak gerek. Hayatlarında bir kere bile fabrika kapısından bakmamış; tütün, iplik, kauçuk tezgahlarının kokusunu, uğultusunu duymamış, paydos saatlerinde fabrika önelerindeki sesleri, uğultuları, konuşmaları işitmemiş, kişileri nasıl sevsinler benim insanlarımı? Ter ve kavrulmuş soğan kokularının makina yağı kokularına karıştığı mahallelerin şiiri benim hareket noktamdır. Onlar böyle 'kokulu' şiirleri sevmezler. Bunda şaşacak ne var?"

BU HIKAYEYİ OKUDUNUZ MU?

Orhan KEMAL

Çöpçü

Ufacık kırış kırış bir ihtiyar olan çöpçü Halo, on yıllık çöpçülüğünden çıkarıldığı günün ertesi mahalleye ilk defa arabasız girdi. Kulaklarına geçmiş resmi kasketi, omuzları düşük bol ceketi, tiftiklenmiş pantolonu, kabaraları aşınmış postallarıyla mahallenin tam ortasında durdu.

On yıl, on koca yıl... Her sabah atının başını çekerek ağır ağır girdiği bu mahalleden ona, ondan da bu mahalleye bir şeyler sinmişti.. Kapıları teker teker çalar,

bütün umutları kırıldı. Mahalleye boş gözlerle uzun uzun baktıktan sonra kaldırıma çöktü, başını yumrukları arasına aldı.

Güneş adamakıllı yükselmişti. Mahallenin doğuya bakan pencereleri kızarmıştı.. Dar sokaklardan birinden kambur bir kocakarı çıktı. Elinde büyük bir sepet. Kendi kendine konuşarak gelirken gözü Halo'ya takıldı.

"O ne?" diye söylendi, "arabasını ne yapmış bu herif?"

Yanına sokuldu:

"Araban nerde senin?"

At'tan bir sahne: Arabacı ve biricik umudu oğlu kendilerine ziyafet çekiyorlar

Tokyo Film Festivali'nde büyük ödülü "At" kazandı

Bu yıl ilk kez gerçekleştirilen Birinci Uluslararası Tokyo Film Festivali'nde yönetmen Ali Özgentürk'ün At filmi büyük ödülü bir Macar ve bir Japon yönetmenle paylaştı. Başrolünü Genco Erkal'ın oynadığı At'ın bu başarısı yanında, maddi açıdan dünyanın en büyük ödülü olan Tokyo sinema ödülünden Özgentürk'e yaklaşık 250 bin dolar pay düştü. Gerek Özgentürk gerekse Türkiye'deki sinema çevreleri bu düzeydeki bir ödülün Türk sinemasına getireceği maddi katkı üzerinde durdular. Özgentürk bu paranın Türkiye'de üç film yapılmasına yeterli olacağını belirtirken, ödülün bu denli yüksek olmasının nedeninin de zaten genç yapımcılara iyi filmler yapma olanağı vermek olduğunu vurguladı. At'ın başarısı son yıllarda yurt içinde ciddi bir bunalım yaşayan Türk sinemasının nitelikli filmler yapabildiğini bir kez daha kanıtlayan bir olay olarak değerlendirilirken, bu türden filmlerin çoğunun Türkiye'de sansürden geçememesi veya gösteriminin yasaklanması dikkati çekiyor.

Öngören'in ünlü oyunu "Asiye Nasıl Kurtulur" sinemada

Geçen yıl Hollanda'da kaybettiğimiz tiyatro adamımız **Vasıf Öngören**'in ilk sahneye koyuluşundan 15 yıl sonra **Genco Erkal** tarafından yeniden sahnelenen "Asiye Nasıl Kurtulur" oyunu büyük ilgi ve başarı kazandı. Şu sıralarda Rejisör **Atıf Yılmaz, "Asiye Na-**

ye emeğiyle kendini kurtarmaya çalışan toplumun ezilen kesimlerinden birinin öyküsüdür. Bu dramın geri planında 1955-1985 Türkiye'sinin politik ve sosyal yapısındaki çalkantıları, değişimleri de vurgulayan bir öyküyü sinemaya getireceğiz. Bir yandan siyasal

da bu mahalleye bir şeyler sin-
mişti.. Kapıları teker teker çalar, "Var mi yok mi?" diye sorar, varsa alır, yoksa bekletip bekletip neden sonra "Yok, çöpümüz yok!" diyenlere kızmazdı.

Sarı sıcaklı nice yazlar, yağmurlu, fırtınalı, ayazlı nice kışlar geçirmişti. Böyle kışlardan birinde karısı ölmüş, üç oğlunun üçü de böyle kışlarda onu Belediyenin ahırında bırakıp gurbete, ekmek ardına düşmüşler, yıllar yılı onu bu harap ahırda unutmuşlardı. Ama aldırmamıştı. Ilık ılık gübre kokan bu ahırı şimdi ne müthiş bir hasretle anıyordu! Çocuklarının sevgisini verdiği Gümüş bu ahırda eline doğmuş, onun kaşağısı altında, bu ahırda büyümüştü.

Gümüş'ü ne kadar severdi! Gümüş adam gibiydi. Dur derdin dururdu, deh derdin yürürdü. Gümüş'ün anası Boncuk, Boncuk'un anası Mercan, Mercan'ın anası Söğüt... Lâkin Gümüş'ün üstüne yoktu. Gümüş adam gibiydi. Gümüş deyince durur, döner, bakardı. Ayağı burkulduğu günün gecesi nasıl inlemiş sürmeli gözleriyle nasıl ağlamıştı!

Gümüş adam gibiydi...

Aklına birdenbire bir ihtimal geldi:

"Bolulu Gümüş'ü döverse ya!"

Kaşları çatıldı, kasketini eline aldı.

"Döver" diye söylendi, "mücerret döver!"

Mahalleye öfkeyle baktı. Bu mahalle de sanki ne diye erkenden uyanmazdı? Uyansalar, Halo'nun çıkarıldığını öğrenseler, söz birliği edip Belediye Başkanına çıksalar deseler ki:

"Bolulu çöpçülükten ne anlar? O daha kaşağı tutmasını bile beşir edemez. Halo bizim on yıllık çöpçümüz. Gümüş onun eline doğdu. Ondan başkasına çöpümüzü vermeyiz, mümkünü yok vermeyiz. Olursa Halo olmazsa başkasını istemeyiz!"

Ayak direseler, onlar ayak direyince, Belediye Başkanı da Temizlik işleri Müdürünü çağırsa dese ki:

"... Halo'yu işinden niye çıkardın? Halo bu mahallenin on yıllık çöpçüsü. Gümüş onun eline doğdu. Bolulu kaşağı tutmasını bile beşir edemez. Boluluyu at, Halo'yu al. Hadi, hemen şimdi!"

Yüreğinde bir umut. Gözleri parlamaya başladı. Kırışık yüzüyle gülümsedi.

Olmaz da değildi hani.. Eşiklerini, tokmaklarını, çöp tenekelerini, kedi, köpeklerini bile ezbere bildiği bu mahallenin insanları Halo'dan geçecekler miydi bakalım? Bu mahallede öyle büyük adamlar vardı ki, Belediye Başkanı bile karşılarında el oğalardı.

"Dur sen, diye söylendi, yaz var, güz var demişler.. Bolulunun arkası varsa, benim de..."

Karşı köşede mahallenin süpürgecisi görünmüştü. Uzun saplı çalı süpürgesiyle ortalığı tozuta tozuta parkeleri süpürüyordu. Yanına gitti:

"Kolay gelsin!"

Süpürgeci:

"Eyvallah Halo emmi!" dedi. "nirde araban?"

Halo omuz silkti.

"Aldılar.."

"Aldılar mı? Işten mi çıkardılar yonsa?"

"Çıkardılar.."

"Dimek çıkardılar?"

"Çıkardılar.."

"Yerine kimi aldılar ya?"

"Ayının biri, amma dur sen.."

"Dimek essahmış.. Bizim İbo didiydi de inanmadıydım.. Vay Halo emmim vay!"

"İbo mu didiydi?"

"Heye.. Fıkara didiydi, yâzık didiydi, acındıydı, tekmil.."

"İbo iyi oğlandır, yiğit oğlandır."

"Ne iş dutacan ya?"

"Ben mi? Dur bakalım. Allah kerim.."

Tekrar mahalleye baktı.

"Bu mahalle" dedi "sen biliyon mu bu mahalleyi? Bu mahalleli Boluluya töbe çöp virmez? Neden dirsen... O daha kaşağı tutmasını bile beşir idemez! Mahalleli bilmiyor mu bunu? Öyle efendilerim var ki benim bu mahallede..."

Yakınlarda bir kapı açılıp kapandı. Halo:

"Aha" dedi, "bizim abıkat!"

İçinde bir depreşme oldu, bir umut, güçlü bir pırıltı... Tatlı dilli, güler yüzlü bir adamdı avukat. Bayramlarda bol bahşiş verirdi. Birinde ucu yaldızlı cigara bile ikram etmişti.

"Bu abıkat var ya" dedi "öyle lâflar bilir ki, senin belediye reizin bile karşısında salta durur!"

Süpürgeci:

"Öyle mi Halo emmi" diye sordu, "bu efendi, kısmı bu lâfları nirde beller?"

Halo'nun gözleri pırıl pırıl:

"Kumandar mektebinde!"

Kaldırımın önünde esas vaziyete geçip kasketini çıkardı.

Uzun boylu, geniş omuzlu avukat sımsıkı bir elma gibi pırıl pırıl, çöpçü Halo'yla süpürgecinin önünden ağır ağır geçerken onları başıyla şöyle bir selâmladı, hiçbir şey sormadı.

Halo şaşkın arkasından bakakalmıştı.

Süpürgeci:

"Potini de cızırdahlıydı ha!" dedi.

Halo karşılık vermedi. Mahalle bir bu avukattan ibaret değildi ya.. Tam bu sırada bir başka kapı açıldı. Halo bu kapıdan çıkan iri yarı pamuk tüccarını da umutla bekledi. Kaldırımın önünde gene esas vaziyete geçip, kasketini çıkardı. Bu da avukat gibi önlerinden geçti, bir şey sormadı, hattâ bakmadı bile...

Kapılar açılıp kapanıyor, iş sahipleri, öğrenciler geçiyor, ama hiç kimse onunla ilgilenmiyordu.

Süpürgeci de:

"Canını sıkma, eyi olur inşallah..."

Diye uzaklaşınca, Halo'nun Yanına sokuldu:

"Araban nerde senin?"

Halo başını kaldırdı, kocakarıya baktı.

"Yok ana yok arabam yok gayri.."

Niye? N'oldu?"

"Aldılar, işimden çıkardılar beni..."

"Niye çıkardılar?"

"Temizlik İşleri Müdürü"nün adamını aldılar yerime.."

Kocakarıya son bir umutla baktı.

Karşısına çömelen kocakarıya:

"Doğru!" dedi "bu iltimaz var mı yok mu.. Benim Sedad'ımı da işceğizinden çıkarıp yerine dudağı boyalı bir soytarı almadılar mı? Halbuki, torunum diye söylemiyorum, Sedad'ım gibi uslu, akıllı çocuk nerde bu zamanda? Işreti yok, cıgarası yok, kötü bir yerler bilmez. Maaşcağızına zam bekliyordu evlâtcağızım.. Bense diyorum ki, zamlı maaş elimize geçince, iki çuval kömür alıp bir kenara atalım. Zere kış bu sene kötü geleceğe benziyor. O zemherileri biliyor musun sen? Vuu... diye başlayınca..."

"Bilmem mi?" dedi. "bu benim Gümüş zemherilerde, doğduydu.. O yıl hani telefon telleri koptu dedilerdi, toprak çatladıydı.. Amma ahır da sıcaktı hani.. Neden? Ben fışkıyı kürümem, kalsın! Ahırı sıcacık tutar... Gecenin bir yansındaydı ana, bu benim Gümüş yok mu, onun anası işte, Boncuk.. Hikmeti hüdâ.. Bu at kısmı da gebe avrat gibi inliyor. Dışarda kar diz boyu, fırtına dirsen kendini ahıra kaldırıp kaldırıp vuruyor.. Lâkin ahır sıcacıktı! Anama deyim, bu Gümüş'ün başıdır göründü amma fıkara Boncuk'a sor sen! Gözleri yaş yaş, nasıl bakıyor, melil melil, kara kara..."

Başını gene yumrukları arasına aldı. Bol elbisesi içinde büsbütün ufalmıştı:

"Gümüş adam gibiydi" diye başını salladı "dur derdin dururdu, deh derdin yürürdü. Gümüş adam gibiydi... Lâftan anlardı. Gümüş deyince döner bakardı. Gümüş ağlardı, inlerdi, gülerdi. Gümüş adam gibiydi.. Vay yavrum vay!"

Başını kaldırdı: Kocakarı gidiyordu. O da gidiyordu! Kaldırıma dayanarak kalktı. Kırış kırış ufacık, halsiz, mahalleden ağır ağır çıktı.

"Asiye Nasıl Kurtulur" oyunu büyük ilgi ve başarı kazandı. Şu sıralarda Rejisör **Atıf Yılmaz**, **"Asiye Nasıl Kurtulur"**'u sinemaya aktarmaya hazırlanıyor. Yönetmenliğini **Atıf Yılmaz**'ın yapacağı filmin senaryosunu **Öngören**'in ağabeyi yazar **Ferit Öngören, Yılmaz**'la bilikte hazırlıyor. Sinemaya 1973 yılında da uyarlanmış olan, Asiye rolünü o zaman **Türkan Şoray**'ın oynadığı, ancak aslına göre çok değiştirilmiş film denemesinden sonra, bu kez Asiye rolünde **Müjde Ar**'ın oynayacağı belirtiliyor. Yönetmen **Atıf Yılmaz** "Asi- ... **bir öyküyü sinemaya getireceğiz. Bir yandan siyasal olaylar, hükümet değişimleri, öte yandan arabesk kültürü, lahmacun kültürü, çarpık kentleşme ve tüm değişimleri vurgulayan bir yapım ortaya koyacağız. Oyunun özüne kesinlikle sadık kalıyoruz."** diyor. **Atıf Yılmaz** bunun bir "Epik sinema" denemesi olacağını da belirtirken filmin özgün müziğini **Zülfü Livaneli** hazırlıyor. Bilindiği gibi oyunun başarılı sahne müziklerini **Sarper Özsan** hazırlamıştı.

BU KİTABI OKUDUNUZ MU?

Bir tomurcuk kızarırsa: Tu

Kürt dili üzerindeki terör sürüyor. Bu terör, bölgemizin ve çilekeş halkını eritme, yoketme, yeryüzünden silip atma çabalarının bir bölümünü oluşturuyor. Ve yıllar yılıdır bu terörün ardı arkası kesilmiyor. Irkçı-şöven güçler, mezralardan, köylerden, mahallerden ve kerpiç evlerden söküp atamadıkları bir dilin okunup yazılmaması için ellerinden geleni ardlarına koymuyorlar. Bunca terör ve zorbalık etkisiz kalıyor da denemez. Milyonlarca Kürt kendi dili olmadığı için okuyup yazmayı hiç öğrenemiyor. Binbir özveriye ve tehlikeye katlanarak Kürtçe okuyup yazmaya, okutmaya çalışan Kürt yurtseverlerinin çabalarının sonuç alıcı olması da kolay değil elbette. Merkezi ve örgütlü olmayan, değişik kollardan, değişik kişi ve örgütlerin yine değişik düzeylerde karınca-kararınca da olsa dili geliştirme, yazı dilini oturtma çalışmaları kaçınılmaz olarak yeni zorlukların doğmasına da yolaçıyor.

İşte geçtiğimiz günlerde Kürtçe bir kitap yayınlandı. Mehmet Uzun'un romanı **"TU"** (Sen) böylesi bir ortamda yazıldığı için özel bir önem kazanıyor. Bunca zorluğa karşın 220 sayfalık bir romanı Kürtçe yazmak için gösterilen özveriyi dikkate almayan haklı olamaz. Yalnızca bu açıdan -yani Kürtçe yazmak için sarfedilen emek gözönünde bulundurularak- bakıldığında bile **"TU"** kesinlikle **okunması gereken bir kitap.** (Dengê Komal yayınları)

Bu zorunluluktan ayrı olarak **"TU"** da herbirimiz kendimizden bir parça, yaşamımızdan bir kesit de bulabilir; topraklarımızdan uzak ülkemizin havasını teneffüs edebiliriz. Irkçı-şöven güçlerin Türkiye Kürdistanı'da sürdürdüğü baskı ve teröre, zorbalığa karşı kinimiz bir kez daha bilenir.

Mehmet Uzun Kimdir?

1953 yılında Siverek'de doğdu. 12 Mart döneminde poli- çalışmalarından ötürü tutuklandı, 8 yıl ağır hapisle cezalandırıldı. Diyarbakır Cezaevi'nde 2 yıl tutuklu kaldı 1974'te genel af ile serbest bırakıldı. 1976'da yayınlanan Rızgari dergisinin yazı işleri Müdürü olarak bir kez daha tutuklanarak 8 ay hapis yattı. Serbest bırakılınca yurtdışına çıkarak İsveç'e yerleşti. Burada politik çalışmasının bir parçası olarak Kürtçe, Türkçe ve İsveçce yazıları değişik gazete, dergi vs. de yayınlandı. İlk kitabı "TU" olan M. Uzun Dünya Yazarlar Birliği üyesidir.

Bir yanıyla da herşeye karşın başeğmeyen insanlarımızın tüketilemeyeceği gerçeğini bir kez daha anımsarız.

Okuduktan sonra **"TU"**'yu bildiğimiz büyük romanlarla, yazarını ünlü romancılarla karşılaştırmaya kalkarsak haksızlık yapacağımız açıktır. Dünyalar kadar zorluğa karşın Kürt edebiyatına sayısı son derece sınırlı bir roman armağan edebilmek için harcadığı emeğe saygımızı göstermek istiyorsak Mehmet Uzun'un **"TU"** sunu okumalıyız.

Bu kitap da Kürt dili üzerinde süregelen teröre karşı direnişin bir parçasıdır. Belki de bu direnişte açan bir çiçektir. **"Bir çicekle bahar gelmez"** diyenler çıkacaksa onlara yanıtımız şudur: Evet. Bir çiçeğin açmasıyla baharın gelmediği doğrudur. Ama bir tomurcuğun kızarması bile geride kalanın karakış olduğunun işareti, baharın kaçınılmazlığının müjdecisidir. Böylesi bir durumda yapılacak iş **"daha bahar gelmedi"** diye hayıflanmak değil, çiçeğin ve tomurcuğun gelişmesi güçlenmesi için gerekli olanları yerine getirmektir. Her birimiz Kürt dilinin öğrenilip öğretilmesinde yükün altına girer, çabaları yoğunlaştırırsak kaçınılmaz olan bahar daha da yakınlaşacaktır.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Bugün sıkıntıdayız. Yaşam koşulları gerçekten çok zor, ama ekonominin geçmiş yıllarla kıyaslanamayacak kadar sağlıklı oluşu, hiç değilse yarınlar için umut veriyor." **Güneş Gazetesi Başyazarı Güneri Civaoğlu**

"Ben olmasam mizah dergileri kapanır." **YÖK Başkanı Prof. İhsan Doğramacı**

"Bundan böyle kurdu kuzudan ayıracağız. Siz kendiniz namusunuzu koruyamıyorsunuz. Biz koruyacağız. Erkek-kız beraber top oynamaya utanmıyor musunuz?" **Erzurum öğrenci yurdu müdürü Muzaffer Aydın**

"Bana eşek diyenlerin de Cumhurbaşkanı olacağım." **Kıbrıs Türk kesiminde kendini Cumhurbaşkanı seçtiren Rauf Denktaş**

"Başbakanın aklına ve ağzına geleni söylemesi devleti yıpratır hale gelmiştir." **DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk**

İhaleyle ucuz işçi satışları başladı

Türkiye'de diktatörlüğün başbakanı, yabancı sermayeyi özendirmek için **"Türkiye'de işçi ucuzdur"** diye reklam yapadursun, Karabük Demir Çelik işletmeleri, ihale yoluyla ve en düşük fiyata işçi kiralayan şirketin teklifini kabul ederek 105 işçi aldı. Böylece 1985 Türkiye'sinde tıpkı esir pazarında açık artırmayla siyah köle satılır gibi ihaleyle işçi alma dönemi de başladı.

Karabük Demir Çelik İşletmeleri, yıllardır bu müessesede çalışmış olan 450 işçiyi bundan 4 yıl önce ücretsiz izne çıkarmıştı. İşçilerin **"ücretsiz izin"** adı altında düpedüz işten çıkarılmalarına gösterilen gerekçe, bunlara verilecek iş olmadığıydı. Ne var ki, aynı işletme geçtiğimiz günlerde bir **"İşçi ihalesi"** açtı. Karabük Demir Çelik, Nisan ayında mahalî gazetelerde yayınlanan bir ilanla **"Taşeronlar marifetiyle"** işçi çalıştıracağını bildiriyor ve işçileri en düşük kiralayan firmaya öncelik tanıyarak ihale açıyordu. Bu garip ihaleye sekiz firma katıldı. Bunlar arasından en düşük teklifi yapan SANTES firması ihaleyi kazandı ve Karabük Demir Çelik'le SANTES arasında sözleşme geçtiğimiz günlerde imzalandı. İşin garibi, fabrikada kadrolu olarak çalışan işçi işletmeye ayda 60 bin liraya malolurken taşeron firma aracılığıyla toplanan işçilerin işletmeye aylık maliyetlerinin işçi başına 140 bin lirayı bulması.

Peki işletmenin 450 işçisi **"iş yok"** bahanesiyle ücretsiz izne çıkarılmış, düzcesi işten atılmışken, üstelik de iki kattan fazla mali yük altına girerek yeni işçi almanın anlamı neydi? Bu sorunun aslında gayet açık iki cevabı var. Birincisi işçi başına ayda 140 bin liranın ancak çok küçük bir bölümü, ortalama 40-50 bini işçilere ücret olarak ödenecek, geri kalan taşeron şirkete kâr olarak kalacak, böylece bir taşeron şirket, sadece işçi sağlamaya aracılık yaptığı için yan bir kâr elde edecek ve kayırılacak. Ama daha da önemlisi, işçi kiralayan SANTES, işçilerin hiçbir harekete katılmayacaklarını, işletmeye güçlük çıkarmayacaklarını hak aramayacaklarını, işletme istediği anda işten çıkarılacaklarını örgütlenmeyeceklerini taahhüt ediyor. Bu sendikasız, arkasız, güvenliksiz kiralık işçiler, Karabük Demir Çelik işletmesinin işine bu yüzden geliyor.

Şu işçiler olmasa...

Cumhurbaşkanı Evren, Bükreş'e giderken gazetecilerle uçakta yaptığı sohbette SODEP'in İstanbul mitingi ile ilgili olarak **"Mitingde atılan sloganların listesi bende var. Size okuyacağım. Bakın içinde neler var. Anlaşılıyor ki işçiler var. Herhalde okullarından atılmış öğrenciler de var ki YÖK aleyhine slogan atmışlar. Bölücülerin de olduğu muhakkak"** diyor. Ayrıca **"Slogan atanları tek tek tespit ettik"** diyerek halka gözdağı veriyor.

"Mektepler olmasa Maarifi ne güzel idare ederdim" diyen Maarif Nazırı gibi, diktatör Evren de işçiler olmasa ülkeyi çok rahat yönetecek.

Kumluca köyünden Durmuş AET'den habersiz domates ekti, iflas etti

AET domatese karışır ama demokrasiye karışamaz

Geçenlerde AET (Ortak Pazar) temsilcisi çıkarılmaya çalışılan ve Türkiye'yi tam bir polis devleti haline getirecek olan Polis Yasası'na **karşı yumuşak bir uyarıda bulunmaya kalkınca Başbakan Özal ortalığı birbirine kattı.** "Kimse iç işlerimize karışmaz. Terbiyesizlik etti" **diye efelendi. ABD'nin ve emperyalizmin, değil iç işlerimize karışmak içimize kadar girdiği şu dönemde, Özal'ı öfkelendiren Türkiye'de demokrasinin "D"sinin bile bulunmadığının Avrupa kamuoyunda bir kez daha duyulması ve anlaşılmasıydı. Özal'ın** "demokrasi"**ye karıştırmadığı AET'in, ekonomisini bağımsız biçimde örgütleyemeyen Türkiye'de nerelere kadar karıştığını ise, bir gazete haberi çok güzel ortaya koyuyordu. Antalya'nın** Kumluca **Köyü'nde** Durmuş **AET'den habersiz domates ekince iflas etmiş, bitmiş, mahvolmuştu. Bir kilo domatesi, fidesi, gübresi, toprak kirası kredi faiziyle 50 liraya mal eden** Durmuş **ilk ürünü alıp keyifle ve düşler kurarak Antalya Hali'ne götürdüğünde, burada kilometrelerce uzanan domates kamyonlarıyla karşılaşmış ne olduğunu sorduğunda** "AET Türk domatesini ucuz diye almıyormuş, ihracatçı da bu yüzden köylüden mal almıyor. Pazarda zarar ziyan satmaktan başka çare yok" **cevabını almış. Türkiye'de** "demokrasi" **oyununa karıştı diye Başbakan tarafından** "terbiyesiz"**likle nitelenen AET'in domatese rahat rahat karışabileceğini Durmuş nereden bilsin ki!**

MÜZİĞE DAYANAMADI Eğlenmek için gittiği gazinoda kıvrak dans müziğinin etkisine kapılan Kuveyt...

Bahreyn seferi başlıyor Hakan Peker Dans Grubu elemanları, bir turistik otelin teklifi üzerine, Bahreyn'deki Arapların gecelerini renklendirecek... Asu Maralman da bu kervana katılacak...

İhrac ürünlerimiz

Solda İstanbul gazinolarının tadını çıkaran bir Arap Dilber (ithalat) sağda ise Arap şeyhlerinin gönlünü eğlendirecek dansözlerimiz (ihracat)

Çelebi böyle olur bizde ithalat ve ihracat dediğin

Nazlı'dan al haberi

"Türkiye'de kanun olsun olmasın, bazı telefonların dinlendiğini hepimiz biliyoruz. Memleketin başbakanı...

"Turgut Özal'ın özellikle ekonomik politikasını tutuyorum. Enflasyon düşmüyor, pahalılık var, ama gerçekçi olmak lazım." **Sinema oyuncusu Hülya Koçyiğit**

"Dikkat! Benim yalancı olarak tanımlanmam halinde bütün dünyanın da yalancı ve daleverecilerden oluştuğunun kabul edilmesi gerekir." **Ağca**

"Bazı hapishanelerde sabah, öğle, akşam İstiklal marşı söyletiyorlarmış. Adam buna işkence diyor. Biraz fazla yapılıyorsa belki işkence olur. Ama iki defa yapılıyorsa olmaz." **Başbakan Turgut Özal**

"Bu devirde 25 milyonun ne önemi var." **Milli Piyango'dan 25 milyon kazanan Bursalı Cevat Murat**

"SODEP mitinginde atılan sloganlar bize ders oldu. Anlaşılıyor ki işin içinde işçiler var. Her halde okullarından atılmış öğrenciler de var ki YÖK aleyhinde slogan atmışlar. Bölücü sloganlar bunlar. 12 Eylül öncesi sloganlar tıpkı." **Diktatör Evren**

"Yüce divanda aklanırsam ilk işim tarhana çorbası içmek olacak." **Rüşvetçi Bakan İsmail Özdağlar**

"Başbakanınızın tahmini iyidir." **Başbakan Turgut Özal**

"İnsanlar gülüyor. Dükkânlar dolu, hiçbir şeyin sıkıntısı çekilmiyor. Avrupa'da olan herşey var." **Başbakan Turgut Özal**

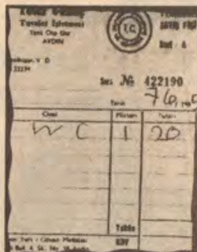
"Biri sizi işletiyor, ama kim bilmiyorum." **Aynı Özal**

Çelebi böyle olur bizde ithalat ve ihracat dediğin

Arap dünyasıyla, Arap ülkeleriyle Türkiye'nin ilişkileri şu günlerde kamuoyunda en çok konuşulan ve tartışılan konulardan biri. Hele, yazın gelmesiyle birlikte İstanbul'a akın eden ve geceliği 20 bin ile 200 bin lira arasında kiraladıkları yazlıklarda kendi usul ve törelerince keyif süren Arap turistler İstanbul sokaklarında ve sayfiye yerlerinde kıyafetleri, davranışları, haremleriyle alışılmadık bir manzara sergiliyorlar. Tüm övünmelere ve propagandaya rağmen rakkamlar ve uzmanlar Arap dünyasıyla, Türkiye lehine önemli ticari ve ekonomik gelişmeler kaydedilmediğini ileri sürerlerken, aşağıdaki iki gazete haberi Arap ülkelerine ihracatımızın ve ithalatımızın niteliğini çok iyi ortaya koyuyor. Üstelik münafıkları da yalanlıyor. Öyle ya bundan iyi "dışticaret patlaması" mı olur?

... hepimiz biliyoruz. Memleketin başbakanı, bakanı dahi telefonda hiçbir şeyi rahatça konuşamıyor." (Nazlı Ilıcak, Tercüman, 20.6.85) Düşünün bakalım: Böyle bir rejime DEMOkrasi denemeyeceğine göre ne demeli? MITOkrasi mi, CIAkrasi mi?

T.C.
No 422190
7.6.85
WC 1 20

Faturalı KDV'siz def-i hacet

Türkiye'de orta direği kurtarsa kurtarsa **"kenefen vergi iadesi"** kurtaracak. En önemli mallara bile fatura kestirmenin güç olduğu bir ortamda Aydın Otogarı'ndaki tuvaleti işleten açıkgöz ve de namuslu işadamı işini görmeye gelenlerden aldığı ücrete karşılık fatura kesiyor. Satış fişinde **"Cinsi: WC miktarı; 1, tutarı 20"** diye bildirilen mal üstelik Katma Değer Vergisi'nden de muaf. Ne kadar çok yaparsak o kadar çok vergi iadesi alabilirsin. Üstelik de vergisini tam ödemeye niyetli tuvalet işletmecisinin gelecek yıl **"vergi rekortmeni"** ilan edilmemesi için de bir sebep yok. Geçen yıl İstanbul'un vergi rekortmenlerinden biri randevu evi işleten Sümbül Hanım'dı, bu yıl neden Aydınlı WC'ci olmasın.

Yalnız bu gidişle Türkiye'de toplanan vergilerin kokusu da arş-ı alâya vurmaya başlayacak. Öyle ya genelev patronları, kenef müteahhitleri, hayali ihracat rekortmenler, **vergi diye "bir"** verip, **"vergi iadesi diye "beş"** geri alanlar bu işin kokusunu iyiden iyiye çıkarmaya başladılar.

"Aç mezarı yok!" demişler, Türkiye'de var!

Diktatörlüğün Başbakanı Özal yabancı gazetelere verdiği demeçlerde "Türkiye'de insanlar artık gülüyor. Dükkânlar dolu, hiçbir şeyin sıkıntısı çekilmiyor." **diyor. Aşağıdaki küpürlerse, günlük Türkiye gazetelerinden gelişigüzel seçilmiş bazı örnekler...**

Son beş yıldır Türkiye'de açlık, yoksulluk ve buna bağlı olarak da fuhuş, hırsızlık, suçluluk, intiharlar, çocuk terki olayları bugüne kadar görülmemiş bir hızla artıyor. "Aç mezarı olmaz" **demiş atalarımız, oysa diktatörlük Türkiye'sinde artık aç mezarları var; evsizlikten soğuktan donup yada hastalanıp ölen bebelerin, ihtiyarların mezarları var. Aşevlerine başvuranlar günden güne artarken, aşevinden yemek alan bir kadın** "Utanmıyorum yavrum, çek resmimi. Çocuklarımın karnını doyurmak için buradan yemek alıyorum. Buradan bu yemeği almazsam dört kişi aç kaldık demektir" **diyor. Özal'ın** "dükkanlarında herşeyin bulunduğu" **Türkiye'sinde asgari ücretliler** "yoksulluktan hapçı, borçlu, yalancı olduk" **diyorlar.** "Ben sinir hapıyla idare ediyorum. Düşünürsen fıttırırsın, üşütürsün" **diyor hammal** Adil Avcı. "Eve borçlular görmesin diye hava karardıktan sonra giriyorum. Komşuya, bakkala borç var. Kasabın yüzünü bile görmüyorum" **diyor mücellit** Suat Ekinci. "Bir gün müdüre gittim, 'açız' dedim. 'Akşamları başka iş yapsam' dedim. Yasak olduğunu bilmiyor musun. Haber alırsam atarım işten' dedi. 'Seni öldürmek de yasak biliyor musun' dedim yüzüne karşı. Hangisini yapayım, öleyim mi öldüreyim mi" **diye dert yanıyor asgari ücretli işçi** Alaattin Yalçın. **Ve işçi** İdris Özdemir **maaşını söylemeye utanıyor.** "Maaşımı söyleyemiyorum. 50 bin diyorum. Utanıyorum 18 demeye. Karım bile inanmıyor." **diyor. Ortalama ücretin ayda 200 Marka bile ulaşmadığı Türkiye'de işçi emeklisi** "Cenaze borcunu nasıl ödeyeceğim?" **diye soruyor.** "Borçlar ödenirse açlık, ödenmezse rezillik" **diyor dul maaşı alan** Hatice Gümüş. **Ve yine de bir işi, bir geliri, bir maaşı olan bu "mutlu azınlık" yanında bir de sayıları 4 milyona ulaşmış işsiz var. Onlar ise son çareyi canlarına kıymakta buluyorlar. Gazetelerde küçük bir haber oluyorlar:** "Simit bile alamayınca intihar etti" **diye...**

Diktatörlüğün Türkiye"si bu işte.

Suat Ekinci · Adil Avcı · Alaaddin Yalçın · İdris Özdemir

"Hapçı, borçlu, yalancı olduk"

Parasızlık bir kez daha ölüm getirdi

Simit bile alamayınca intihar etti

...rkiye'de de aşevlerine müracaatlar artıyor

Hesaplarını "3 aylık" maaşına göre yapan işçi emeklileri, 1.5 aylık maaşı görünce şaşırdılar

Emekliye maaş şoku

Fıttırmış mı fıttırtılmış mı? kısacası ölür müsün, öldürür müsün?

Son çıkarılan Polis Yetki Yasası ile, yolda karı koca elele yürümenin, yan bakmanın, doğru oturmanın bile yasak olduğu; canı sıkılan polisin canını istediğini istediği anda sorgusuz sualsiz yakalayıp deliğe tıkmasının yasalaştığı Türkiye'de, bir süredir garip protesto biçimleri türedi. Gün oluyor yoksulluk işsizlik canına tak eden bir vatandaş sokak ortasında çırılçıplak soyunuyor. Gün oluyor kapı kapı dolaşıp dert anlatamıyan bir emekli önüne Atatürkün bir fotoğrafını asıp sokağın ortasına yatıyor. Gün oluyor kendini diridiri yakan bile görülüyor.

Geçenlerde İstanbul'un civcivli semtlerinden Çemberlitaş'da yürüyenler oldukça genç, gözlüklü bir adam ve ellerinden tutmuş olduğu iki çocuğunu garipsediler. Baba göğsüne büyük boy bir Atatürk resmi asmış, çocuklarının göğsüne de Ehl-i Beyt ve Hacı Bektaş'ın resimlerini koymuştu. Elinde, Kuran olduğu sanılan bir de kitap taşıyordu. Çemberlitaş'ta, taşın hemen önünde bir ara durdu. Elindeki kitabı havaya kaldırdı. **"Yeter be, yeter bu çektiğimiz. Şu yetimlerin hakkını yediğiniz yetmedi mi? Milletin hakkını yiyerek müslümanlık savunulur mu? Kuran-ı Kerim'e sahip çıkıp da haram yiyorsunuz. Kahrolsun yetim hakkı yiyenler"** diye bağırdı sonra da Çemberlitaş otobüs durağında ilk gelen otobüse çocuklarıyla birlikte atlayıp oradan uzaklaştı.

Olayı görenler, artık kanıksamış bir edayla ve acımayla kafa salladılar. Kimisi olayı son zamlardan sonra bazı vatandaşların **"fıttırma"**sına bağlarken, kimileri **"Çoluk çocuğa yazık, kim bilir aç mı, işsiz mi"** diye acındılar.